

B A P A T E A N 92

*Bertso bilketa, transkribapenak
eta aukeraketa
Zaldubi eta Iñaki Agirresarobe*

Doinuen Izendapena: Juanito Dorronsoro

EUSKAL HERRIKO BERTSOLARI ELKARTEA

Izen eta izengoitien deskribapena

Ondoren ematen den zerrendan, liburuan agertzen diren izen laburdura eta izengoitiei dagozkien izen deiturak ematen dira aditzera:

<u>Liburuan</u>	<u>Izen deiturak</u>	<u>Herria</u>
Agirre J...	Joxe Agirre Esnal	Azpeitia
Agirre U.	Unai Agirre Goia	Hernani
Ajuria I.	Irineo Ajuriagogeasko Enbeita	Gernika
Alkat	Ernhest Alkhat Bidegain	Armendaritze
Amuriza	Xabier Amuriza Zarraonaindia	Berriz
Arozena M.	Manolo Arozena Mitxelena	Lesaka
Arozena E.	Estitxu Arozena Albizu	Lesaka
Arzallus K.	Jesus MariArzallus Egiguren	Hendaia
Azpillaga J.	Jon Azpillaga Urrutia	Mutriku
Begiristain	Ignazio Begiristain Barandiaran	Ataun
Durana G.deR.	Rikardo Gonzalez de Durana	Oreitia
Egaña	Andoni Egaña Makazaga	Zarautz
Elortza I.	Igor Elortza	Durango
Enbeita J.	Jon Enbeita Ealo	Gernika
Euskitze	Xabier Perez Mendizabal	Azkoitia
Goiburu	Florentino Goiburu Oiarbide	Idiazabal
Gojenola I.	Iñigo Gojenola Bilbao	Berriatua
Gorrotxategi	Joxe Luis Gorrotxategi Zangitu	Azpeitia
Ibarra I.	Iratxe Ibarra Foruria	Markina
Igarzabal	Eusebio Igarzabal Alustiza	Gabiria
Iraola P.	Patxi Iraola Garmendia	Zaldibia
Irazu	Jesus M ^a Irazu Muñoa	Larraul
Iturriaga U.	Unai Iturriaga Zugaza-Artaza	Durango
Larrañaga A.	Angel Larrañaga Sodupe	Azkoitia
Lazkano	Imanol Lazkano Uranga	Azpeitia
Lazkao-Txiki	Joxe Migel Iztueta Kortajarena	Lazkao
Lizarreta	Joxe Angel Salegi Arregi	Lastur (Itziar)
Lizaso S.	Sebastian Lizaso Iraola	Azpeitia
Lizaso J.	Joxe Lizaso Mendizabal	Azpeitia
LoidisaletxeII	Juan Joxe Eizmendi Garmendia	Errezil
Lopategi J.	Jon Lopategi Lauzirika	Muxika
Lopategi H.	Haritz Lopategi Urrutia	Muxika
Lujanbio M.	Maddalen Lujanbio	Hernani
Maia J.	Jon Maia Soria	Zumaia
Mañukorta	Gregorio Larrañaga Mandiola	Markina
Mendizabal	Mikel Mendizabal Garmendia	Itsasondo
Munduate	Joxe Munduate Apalategi	Ataun
Murua	Iñaki Murua Jauregi	Gabiria
Okelar	Erramun Maiz	Mutriku
Olaso	Joxe Martin Rezabal Irazusta	Aia
Omagojeaskoa	Jon Mikel Omagojeaskoa	Gernika
Ormazabal U.	Unai Ormazabal	Zornotza
Peñagarikano	Angel M ^a Peñagarikano Labaka	Anoeta
Sarasua J.	Jon Sarasua Maritxalar	Aretxabaleta
Sarriegi A.	Aitor Sarriegi Galparsoro	Beasain
Sorozabal	Jokin Sororozabal Ansa	Andoain
Telleria	Millan Telleria Perurena	Albiztur
Urdangarin J.L.	Joxe Luis Urdangarin	Hernani
Xanpun	Manuel Sein Usandizaga	Donibane Lohitzune
Zeberio X.	Xabier Zeberio Zubeldia	Itsasondo

AITZIN SOLASA

"Gaueko lana eguneko lotsa" esaera askotan entzun duguna izan bada ere, ez beti esan beharrean gaude. Gauez sartutako ordu luze askoren fruituak, egunezkoak ere bai noski, nola egunez hala gauez goza ditzazun, aukera berdingabea eskeintzen dizu **Bapatean 92** liburuak.

92. urtea, gainerako arlo askotan eskas antzean ibili bazaigu ere bertsoetan ez da horrela izan, oso emankorra izan da. Jaialdi, omenaldi, bertso afari, herriko jai eta txapelketa, azken hauek hemen biltzen ez badira ere. Bertsolariek lan ugari egin dute, ez denek behar bada, baina bai askok, liburuan zehar berehala ikusiko duzunez. Saio ugari ageri badira ere ez dira hemen guztiak jasotzen ezinezkoa ere bada eta. Bestalde saio hauetan berauetan ere aukeratu direnak bakarrik ez dira izan bertso bikainak, asko gelditu dira liburu honetatik kanpo, bestela liburu bat ezezik bi ere atera zitezkeen noski.

Dena den argi dago, aurten ere saio ugaritara joan zaigula gure Zaldubi, bere trasteak bizkarrean, inoiz ere apaltasuna eta umore ona galdu gabe. Gehienbat berak bildu dituzenez lan apartekoa da Zaldubik egiten duena. Joandako lekuetan adarjotzeren bat edo beste jaso behar izan badu ere, eskertu beharko zaio lan eskergaitz hori. Bildutako lan guzti horrek, aurrerantzean izan dezakeen balioa neurtzen zaila da.

Materiale guztia eskuragaitzago den arren, aukeraketa hau gutxienez edozeinen esku dago. Bertan dituzu 74 bat saiotako aukerak. Saio honetan 51 bertsolari desberdinen bertsoak ere aurki zenitzake. Batzuk gehiago dituzte noski beste batzuk baino, saioak ere horrelaxe egin dituzte eta herri eta jaialdietan estimazioa ere zerbaitek sortzen du. Hemen ugari ageri diren bertsolariak ez dira txarrenak izango noski, Ez da gure nahia liburu honetako aukeraketaren bidez bertsolarien kategoriak erabakitzea, baina hemen agertzen denak zerbait adierazten duela uste dut. Argi dago puntaren puntan Andoni Egaña, Angel Mª Peñagarikano, Sebastian Lizaso eta Jon

Sarasua ageri zaizkigula. Hauen ondoren hurbilena Iñaki Murua agertzen da. Bertsolari hauetxek direla esango nuke gaur egun jaialdi gehienetako izarrak. Beste talde bat ere bada nahiko ugari agertzen zaiguna, Jon Enbeita, Imanol Lazkano, Euskitze, Mikel Mendizabal eta Jon Lopategi. Oso gertutik datorkie Maddalen Lujanbio, Joxe Agirre eta Xabier Zeberiorekin batera.

Aukeraketaren kopuruak besterik ez dira nik hemen aipatu ditudanak eta argi dago jaialdietan batez ere, ibili diren kopuruaren lekukotza ere badela nolabait. Hortxe da 92ak eman duenaren azterketa arin batek ematen duen ondorioetako bat.

Baina datuak alde bat utzita, bertsolaiak kantatutako gaiak, kantatzerakoan erabiltzen dituzten teknikak, doinuak, erritma, hitz joko, irudi....den dena azter daiteke, horretarako gai izanez gero. Bertsolari eta bertsozaleek, bakoitzak berekasa nahiz bertso eskoletan lantzeko oso materiale bikaina lukete. Bertsolariak hasi zaizkigu, erritma joko, margarita, eskuineko eta ezkerreko bertsoez hitzegiten. Hori dena ulertu eta aztertzeko balio diezaguke. Bertsoa eta bertsolaritza aldaketa azkar batean sarturik dago gure bizitzako beste alor asko bezalaxe. Azterketak behar ditugu garai honetan. Gaur eguneko irudiak, konparazioak, lexikoa,... garai bateko ateraldiekin konparatuta....

Ez dago ordea guztion esku horrelako azterketak egitea, bai ordea bertsoak irakurri, kantatu, ikasi eta gozatzea, horretarako bertsozalea izatea aski da. Hori besterik nahi ez duenak baditu hemen perla bikainak, era guztietakoak, amodiozkoak, politikoak, gertakizunak, umore eta pikardizkoak. Garai bateko bertso paperen gisa, bapateko bertsoak ikasi eta kanta ditzakegu gaur egun, garai batean bezain oroimen ona ez dugun arren, bitarteko egokiagoak ditugunez. Gaur ere bertso bikainak kantatzen dituenari adi gelditzen zaio jendea, ikasitako bertsoak izan arren.

Ikasteko asmorik ez duenak ere, liburu hau hartu eta irakurri besterik egiten ez badu ere, une atsegin eta gozoak, alaiak, unkigarriak denetik pasako du. Euskaldunok ez omen gara oso irakurzaleak eta bertsozalegoak ere ezetz dirudi. Aproba egin gabe zail da gozatzen ordea. Abiada azkarregian bizi garen mundu honetan, aldizka, patxara piskat hartu eta gozatzeko aukera ematen digu. Berdin da hor ageri diren bertsoak kantatu zirenean entzun bagenitu ere, berriro irakurriz une hura freskatuko digute. Entzun ez zuenak, eta guztiok ez baikara Zaldubi, bertara joan gabe ere eskura dugu jenero egokia.

Saioretan ere, era guztietako aukerak dira. Bakarkakoak, binaka, taldekoak... gaiarekin eta gairik gabe, honelakoak zailagoak izan arren adibide ederrik bada hemen. Doinu aldetik ere aukera ederrik bada.

Hitz batean esanda edozeini oparitzeko modukoa da, baita norbere buruari ere.

Laxaro Azkune

Bertso saioen mugimendua

Bertso saioei buruzko argibide hauek, Bertsolari Elkartearen urtean zehar bildu ohi dugun informazioaren arabera da. Taula hauek errakuntzarik izan dezakete, hain zuzen, gure eskura dagoen informazioa, egon dagoen guztia ez delako, nola nahi ere, maila handi batean egungo bertsolaritza non burutzen dan eta zein saio motek duen eragina ikusteko argigarria dela uste dugu maila handi batean.

Gu ez gara hemen datu hauek interpretatzen hasiko, besteak beste, bertsolaritza bere hedapenaren arabera bakarrik neurtu ez daitekeelako. Nola nahi ere, datuak hor daude eta har bitez egungo bertsolaritzaren mugimendua isladatzen duten erreferentzi gisa.

Urtean zehar burutu den bertsolaritzaren mugimendua horretan, beste gauza askoren artean lau gauza aipatu nahi genituzke:

1- bertsolariek orohar nagusiko bertso neurrian kantatzeko hartu duten joera, ia erabat txikiko neurriak bazter utziaz

2- gaur plazetan gehien dabiltzan bertsolariek, urtean 30tik 40 saiora bitarteko kopurua dohan egiten dutela, alegia, motibo anitzen aldeko saioetan: baserri erreak, ikastola, Unibertsitate eta euskaltegietan ikasleen aurrean, mota anitzeko kultur ekintzetan, kirol eta kultur elkarteetan alde, omenaldi,.....

3- bertso jaialdietan bataz-besteko entzule kopurua 400 eta 800 bitartean egon daiteke eta sarrera kobratzen den kasuetan, 500 - 800 pezeta artekoa da.

4- Geroz eta bertso saio gehiago antolatzen dira dirua ateratzea beste helbururik gabe, tokiko: eskoletako gazteek ikasketa-bidaiak egiteko, kirol elkarteek beren egoera finantzieroa saneatzeko,..... Jaialdi gehienak, denak ez esatearren, beren burua ordaindu egiten dute.

1992ko Bertso saioei buruzko datu orokorrak

Probintzia	Jaialdia	Plaza-librekoa	Lagunartekoa	Txapelketa	Sariketa	Hitzaldia	Gainerakoa	Denera
Gipuzkoa	150	118	99	5	6	9	22	409
Bizkaia	48	46	26	13	-	1	14	148
Nafarroa	20	55	41	8	-	2	4	130
Araba	3	6	3	2	2	1	-	17
Iparraldea	4	-	3	1	-	-	3	11
Denera	225	225	172	29	8	13	43	715

Gipuzkoa

Eskualdea	Jaialdiak	Plaza-Librekoak	Lagunartekoak	Gainerakoak	Denera
Deba-behera	9	9	6	3	27
Deba-garaia	12	12	14	4	42
Goierri	30	22	20	6	78
Beterri	33	21	22	2	78
Donostiald	29	20	17	14	80
Kosta-Urola	29	12	9	4	54
Errenterial	8	22	11	9	50
Denera	150	118	99	42	409

Bizkaia

<i>Eskualdea</i>	<i>Jailadiak</i>	<i>Plaz-librekoak</i>	<i>Lagunartekoak</i>	<i>Gainerakoak</i>	<i>Denera</i>
<i>Lea-Busturia</i>	14	13	11	13	51
<i>Uribe-kosta</i>	6	8	3	1	18
<i>Arratia</i>	4	6	3	1	14
<i>Durangaldea</i>	13	11	6	5	35
<i>Erdalgunea</i>	11	8	3	8	30
<i>Denera</i>	48	46	26	28	148

Nafarroa

<i>Eskualdeak</i>	<i>Jailadiak</i>	<i>Plaz-librekoak</i>	<i>Lagunartekoak</i>	<i>Gainerakoak</i>	<i>Denera</i>
<i>Bidaso-Baztan</i>	9	25	24	4	62
<i>Araitz-Leitza</i>	3	9	4	2	18
<i>Larraunaldea</i>	2	15	6	1	24
<i>Erdalgunea</i>	6	6	7	7	26
<i>Denera</i>	20	55	41	14	130

Araba

<i>Eskualdeak</i>	<i>Jaialdia</i>	<i>Plaz-librekoak</i>	<i>Lagunartertekoak</i>	<i>Ginerakoak</i>	<i>Denera</i>
<i>Aiaraldea</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>2</i>
<i>Lehinz</i>	<i>1</i>	<i>0</i>	<i>1</i>	<i>0</i>	<i>2</i>
<i>Erdalgunea</i>	<i>2</i>	<i>6</i>	<i>1</i>	<i>4</i>	<i>13</i>
<i>Orotara</i>	<i>3</i>	<i>6</i>	<i>3</i>	<i>5</i>	<i>17</i>

Iparraldea

<i>Herrialdea</i>	<i>Jaialdiak</i>	<i>Plaz-librekoak</i>	<i>Lagunartekoak</i>	<i>Gainerakoak</i>	<i>Denera</i>
<i>Lapurdi</i>	<i>3</i>	<i>0</i>	<i>2</i>	<i>2</i>	<i>7</i>
<i>Nafarroa behera</i>	<i>1</i>	<i>0</i>	<i>1</i>	<i>2</i>	<i>4</i>
<i>Zuberoa</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Orotara</i>	<i>4</i>	<i>0</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>11</i>

Kontzeptuen azalpenak:

Jaialdiak= Gaijartzailea, 4 bertsolari edo gehio,..
Plaz.librea= 2-3 bertsolari, librean, plazan, jaietan,..
Lagunartea= Jatordu giroan edo antzekoetan gehienbat.
Txapelketak= E.H., Probintzia mailakoak edo eskolartekoak.
Sariketak= Elkarreek, Udalek edo motibo jakin baten
inguruan antolatzen direnak.
Hitzaldiak= Bertsolaritza gai izanik edozein markotan
antolatua.
Gainerakoak= Bertso-asteak, omenaldiak, bertso-ekintza
bereziak,...

Herrialdeak: (eskualde gisako lur eremuak)

GIPUZKOA

Deba-Behera= Eibar, Deba, Mutriku, Soraluze, Mendaro,....
Deba-Garaia= Elgeta, Oñati, Arrasate, Eskoriatza,
Aramaio.....
Goierri= Zegama, Legazpia, Ormaiztegi, Legorreta,
Ataun,..
Beterri= Amezketeta, Ikaztegieta, Berastegi, Alkiza,
Billabona,..
Kosta-Urola= Zumaia, Azkoitia, Bidania, Aia, Orio,..
Donostialdea= Andoain, Usurbil, Donostia, Astigarraga,
Urnieta,..
Errenterialdea= Hondarribi, Oiartzun, Pasaia, Lezo,...

BIZKAIA

Lea-Busturia= Ondarru, Markina, Lekeitio, Aulestia,
Ibarrangelu, Nabarniz, Gernika, Muxika,..
Uribe-Kosta= Bermeo, Bakio, Plentzia, Mungia, Sopela, Getxo,
Leioa, Derio, Asua, Larrabetzu,....
Arratia= Zaratamo, Orozko, Otxandiano, Zeberio, Igorre,
Lemoa.

Durungaldea= Zornotza, Durango, Mallabi, Ermua, Elorrio,..
Erdalgunea= Basauri, Bilbo, Ezkerraldea, Enkarterriak,...

NAFARROA

Bidasoa-Baztan=Bidasoa, Bortzirietza, Baztan, Maldaerreka eta
Ibañeta.

Araitz-Leitza= Goizueta, Leitza, Areso, Azpiroz, Atallu
Betelu,..

Larraunaldea= Olazti, Lakuntza, Irurtzun, Oteiza, Lizaso,
Larrainzar, Jaunsaras,..

Erdalgunea= Iruñea, Erribera, Erronkari, Orreaga,...

ARABA

Aiaraldea= Areta, Laudio, Abornikano,..

Leinz= Aramaio eta ingurua

Erdalgunea= Gainerako Araba

ERIZPIDEAK

"Bapatean 92" liburu honen prestaketarako erabili diran erizpideak, aurrez kaleratuak izan diren beste lau aleekin genituen helburu berberen harira zehaztuak izan dira. Gure ahalegin eta helburua, urtez urte burutzen den bertsogintzari buruzko dokumentu oso bat liburu honetan biltzea litzateke. Hori horrela izan dadin, azken aleetan arreta berezia eskeintzen ari gatzaizkio lan honi eta lortzen dugunaz geroak esango du.

Esandakoaren harira, begibistakoa da, irakurleak, liburu honetan ez duela aurkituko urteko bertso antologia. Ale honetan halere, aurrez finkatutako erizpieen arabera eta medio informatikoak tarteko, bertsolaritza mugimenduaren "mapa" antzeko zerbaiten informazioa eskaintzen da. Bertso saioak egiten diren txoko bakoitzeko berri izatea ia ezinezkoa denez, agian zenbait oker egon daitezke, baina hau da Bertsolari Elkarteak urtean zehar bildu duen informazioa. Esan gabe doa, bertso saioen informazio Elkarteari pasatzeak duen garrantzia.

Lan honen oinarria, Bertsolari Elkartearen enkarguz Zaldubik batez ere eta Iñaki Agirresarobek bildutako grabazioetan oinarritua dago. Erizpide modura kontutan hartu izan dira: bertsolari bakoitza ibili danaren araberrako bertso kopurua, bakoitzak sortutako emaitzik ustez hoberenak, saio mota ezberdinetatik hartuak eta gaien aniztasuna. Bertsoen aukeraketa Zaldubik egin da Elkarteako langileen zenbait zuzenketekin eta transkribapen erizpideak, "Bapatean 91" liburuan argitara emandakoak izan dira.

92. urtean bapatean kantatutako bertsoak ditu oinarri eta ez dira barne sartzen, Araba-Bizkaia edo Nafarroako Txapelketako bertsoak, ez eta ere eskolarteko txapelketa edo bertso jarrien alorrekoak.

Bertsolari Elkarte

ANTZUOLA 1992-01- 4

S.LIZASO/EGAÑA/MAÑUKORTA/EUSKITZE

Urtero antolatu ohi den bertsoaia, gauez herriko zineman ospatzen da. Ordaindutako sioan lau bertsolarik parte hartu zuten. Aurkezle lanetan Jesus Kortaberria "Kaxeta" aritu zen 300en bat entzuleren aurrean.

EGAÑA - EUSKITZE - S.LIZASO

Gaia: Ospatu berria den Gipuzkoako Txapelketako hiru faboritoak hemen dauzkagu. Eta txapela...?

Doinua: Arratsaldeon lendabizitik
Neurria: 8ko Haundia

Egaña: Hirukotea ustez ez ginan
eskasa edo txapela,
baina nahi gendun helbururikan
ez genduan lortu bela,
hanka sartze bat egin genduan
ta ospa joan zen txapela,
une txarrean failatu gendun
mikrofonoak* bezela. (BIS)

* Egañak kantatzen hasteko unean mikrofonoak failatu egin zuen.

Euskitze: Lehia berria izanagatik
helburuak betikoak,
ta orain batzuk hementxe gaude
malko loditan itoak,
gu omen ginen entzule askok
zeuzkaten faboritoak,
baina adarra txukun jo digu
Anoetako ijitoak**. (BIS)

S.Lizaso: Txapelketako faboritoak
hirurok ginaden aurrez,
bikote honek eskatu zidan
erakuts zaiguk mesedez,
plana aurretik dotorea zan
baina emaitzak aldrebes,
nik nekiena ahaztu zitzaidan

eta hauek ikasi ez. (BIS)

Egaña: Anjel Maritaz esan didate
herrian eta auzuan,
berriro ia erori zala
ultzera baten lazuan,
gainera ez du exitorikan
emakumeen kasuan,
hondoa jota zegon lagunak
kupira merezi zuan. (BIS)

Euskitze: Sorpresa haundiak izaten dira
lehiaketaren munduan,
jakin dezute guk nola beraz
errukia izan genduan,
badakizute Jon Sarasuak
zer azio egin zuan,
hark nabarmenki egin zun tongo,
guk berriz disimuluan. (BIS)

S:Lizaso: Xabier honek bere okerra
nahizta esan dun suabe,
egia garbi aitortu balu
guziontzako mesede,
barrendik hasi ta goi mailara
kolpera joan zerade,
txapeldunikan ez leike izan

** Alegia, Peñagarikanok.

Antzuolan pasa gabe. (BIS)

Egaña: Aizak, Lizaso, era horretan
Antzuolan zertan jardun,
hire bertsoak heldugarririk
ba ote zeukean inun?
Nik Antzuolan parrandan pasa
dizkit hainbat gau ta egun,
ni Antzuolan pasa egiten nauk
ta halare ez nauk txapeldun. (BIS)

Euskitze: Zuek zerate zarauztarraren
frakasoaren lekuko,
Lizaso zaharrak berriz baditu
hainbat tranpa eta truko,
nik orain arte zinema honi
sarri egin nion uko,
orain hemendik pasa naiz eta
berriz ez det barkatuko! (BIS)

S.Lizaso: Hemendik pasaz asenta leike

zuk dezun buru arina,
ta Egañari eman beharko
orain erantzun jakina,
berak esan du hemen degula
hainbat parranda egina,
barkatu baina goizaldea ta
goiza ez baita berdina. (BIS)

Egaña: Normala degu hori entzunaz
askok txaloka hartzia,
oraingoz nahiko txuxen joan da
Sebastianen irrintzia,
aldaketa bat egin dezagun,
badu bere garrantzia,
txapelketak'e goizeko partez,
goizalderako jartzia. (BIS)

Euskitze: Tranpa berriak asmatzeko ere
tipo trebea da bera,
baina hemengo pasadizoa
ez al da bere kaltera?
Antzuolatik orain artian
gauz onik ez du atera,
zerebroa ere okertu zuan
txorkatilakin batera. (BIS)

S.Lizaso: Egaña degu Antzuolako
gautxori denen ezagun,
honek bentaja hartu nahi luke
disimulatzen ez jardun,
aukera ere, bere aukera,
berak esan du noiz ta nun,
Azkarateren ogitegian
Egaña degu txapeldun. (BIS)

ZARAUTZ 1992-01-11

J.SARASUA/EGAÑA/S.LIZASO/PEÑAGARIKANO/MURUA/OLASO

Herriko Club Deportivo-aren alde dirua biltzeko antolatu zen bertso jaialdia. Joxerra Garzia izan zen gaijartze lanetan 1.500 bat entzuleren aurrean, bertso saio on bat atera zen.

J.SARASUA

Gaia: Atzeko hoiek nola imajinatzen dituk hogeit hamar urte barru. Gero besteek erantzun egiten dute.

Doinua: Antton eta Maria

Neurria: 10eko Txikia

Ekin beharko diot
nik Olasorekin,
gure etorkizuneko
bertsolariakin,
bertsotikan ateraz
hainbeste etekin
baserria hartuko du
andretxo batekin,
familia numerosa,
zazpi umerekin. (BIS)

Peña berriz txapeldun
izan degu aurten,
eta jarraituko du
halaxe izaten,
denbora pasa eta
martxa ezin eten,
ta hogeit hamar urte barru
hara non daukaten:
txapel maniarekin
sikiatriko baten. (BIS)

Orain Egañaz hara
nere aburua,
neska gaztez beteta
beti ingurua,
ta hogeit hamar urte barru
txit tente burua,
Andoni izango da
tipo segurua,

Eusko Jaurlaritzako
Kultur Sailburua. (BIS)

Murua ere dago
eskina horretan,
ta hogei urte barru
hain leku onetan,
hau "Divo" euskaldun bat
izango da bertan,
beti aterako da
lehen pajinetan
euskaldun bihotzeko
aldizkarietan. (BIS)

Sebastianek gainezka
dauka almazena,
arteroesklerosia,
gota, ta gizona,
ta hogei urte barru
pentsatzen ez zena,
hau da jende gehienak
esango duena:
"Ze gizon haundia zen
Sebastian zena"! (BIS)

S.Lizaso: Neretzat sententzia
zan errematean,
Txikian arrazoia
neretzat kaltean,
"Sebastian zena" zion
ahoa betean,
ez naizela biziko
ni hogei urtean,
aprobetxatu behar
bien bitartean. (BIS)

Murua: Bihotzeko rebistak
neretzat aurkitu,
berataz haurrak ezik
ezin errukitu,
beraz soltero behar
gerora gelditu,
zentimetro ta erdi bat
gehienaz haunditu,
orain lau bizar dauzka,
bost izango ditu. (BIS)

*Egaña: Sailburuek badute
majina bat truko,
Sarasua izango det
Lakuan gertuko,
bandolera batekin
jipien moduko,
mahonezko galtzarik
ez du aldatuko,
baina subentziorik
ez dit ukatuko. (BIS)*

*Peñagarikano: Arrasate aldean
kuartoan itxita,
sarri egingo didazu
zuk neri bisita,
ez zera harrituko
ni han ikusita,
haruntz nola joango dan
nago iritzita,
beti bezela galtza
urdinak jantzita. (BIS)*

*Olaso: Erantzuna hartu gabe
ez du aldegingo,
bostekotea hortara
jaiki gera tinko,
Donostira joan da
berak jo zun Bingo,
familia numerosa
dauka berekingo,
hire gisara ez dit
tongorik egingo. (BIS)*

DONOSTIA 1992-01-19

60 bat bertsozale parte hartu zuten Bertsozale Eguneko bertso saioan Iñaki Murua eta Euskitzeren aginduetara. Bertan hiru bertsozale nafar omentzen ziren: Emile Larre, Mariano Izeta eta Teodoro Hernandorena. Victoria Eugenia antzokian ia mila entzule bildu ziren ordaindutako saioan.

J.ENBEITA - I.AJURIA

Gaia: Bihotzeko aldizkariak irakurriak omen dituzte.

Doinua: Irakurri ditugu
Neurria: Kopla berezia (2+2)

J.Enbeita: Irakurri ditugu
"Lecturas" ta "Hola",
hara zer jakin dugun
ilustratuz hola,
Australian andrarik
ez da eiten atso,
bat ehun da bi urtekin
ezkondu zen atzo. (BIS)

I.Ajuria: Miguel Bose-n ligeak
ta Porcelanosa,
Jesus Gil-en txorradak
ta Lola karroza,
guatekerik guateke
Marbella-ko Jett-a,
kontutik bizi zaigu
makina bat jeta. (BIS)

J.Enbeita: Mexikon Kokaina
oso zabal dabil,
sobredosisarekin
behi bat omen da hil,
Marruecos-en berriz
edozertako gai,
belarria jan dio
maizterrak nausiai. (BIS)

I.Ajuria: Eskiatzen joan zen
Errege zozoa,
beretzat zala ustez
Bakeira osoa,
bide erdian txokea,
belauna dandarrez,
gorago izan balitz
kalte haundirik ez. (BIS)

J.Enbeita: Modatik pasa zaigu
Bizkaiko txerria,
Italiatik dator
sistema berria,
batek gasez puztu du
jarri zedin iaio,
baina hiltzerakoan
lehertu egin zaio. (BIS)

I.Ajuria: Gales-ko Diana
jantzi da premama,
zalantza da ote den
Printzeak emana;
Pantoja omen dabil
nobioen bila,
Mañukortarengana
etorri dedila. (BIS)

J.Enbeita: Gaurko jaia ez dator
"Hola"n ez "Lectura"n,
nahiko urri baidabiltz
Herriko kulturan,
baina gu zorionez
hortan gabiltz eta
gora Ernandorena,
Larre ta Izeta. (BIS)

I.Ajuria: Gaur omentzen ditugu
hiru gizon haundi,
zorretan bizi baita
eurekin Euskadi,
luzaro bizi bakez
ta zorionean,
haxe opa dautsuet
denen izenean. (BIS)

LAZKANO

Gaia: Sartu garen urte berriak, 92ak, zer ekarriko digu?

Doinua: Eguna pasa nekean eta

Neurria: 8ko Haundia

Batzuntzat pena ekarriko du,
beste batzuentzat poza,
Bartzelona ta Sevilla aldean
badute zerekin goza,
baina guretzat ez derizkiot
oso urte aproposa,
laroitamabi ez da ulertzen,
dena da "noventa y dos"a. (BIS)

Nola nekazal ala industri
ta zenbait kultur landare,
laguntza faltan galtzear daude
hainbat ta hainbat ondare,
gure Herria jartzen ari da
ijitu karruan pare,
baina Sevillan harrokeri bat
egingo degu halare. (BIS)

Buru gehiagoz begira ezik
Iparra edo Nortera,
nahiko iluna ikusten det nik
Herri zahar honen ertera,
galduko degu nortasuna ta
hustuko degu kartera,
hanka hutsetan sartuko gera
bi mila garren urtera. (BIS)

BEGIRISTAIN - X.ZEBERIO - P.IRAOLA - GOIBURU - MENDIZABAL - IGARZABAL

Gaia: Goierritarrak hain ezagunak egin zaizkigu euren ziri eta ateraldiekin, gaur Olinpiadetarako preparatiboetan ditugu: Begiristain, "salto de altura egiten"; Zeberio, pertigaz salto egiten; Mendizabal, sendagilea; Goiburu, maratoia korritzen; Patxi Iraola, 100 metro lisoak egiten; eta guztien prestatzaile, Eusebio Igarzabal.

Doinua: Salto de alturan nabil
Neurria: 2 Puntutako Kopla txikia

Begiristain: Salto de alturan nabil
denak hautsi nahian,
katiatzen ez banaiz
sartzen da listoian.

Zeberio: Neuk'e ez dakit zenbat
saltatzen dutan,
globoa ematen dut
pertigaren puntan.

Mendizabal: Hemen! Hemen!
Lau atleta lerdan,
ikusi "Plena forma"n
ze ederki dauden.

Goiburu: Ez pentsa marka txarra
egingo degunik,
Zeberioek saltuan
ta maratoian nik.

Iraola: Indarra sobrea dut
neurriko pisuan,
danak hautsiko ditut
ehun metro lisuan.

Igarzabal: Jator-jator
portatu nahi det hor,
latigoa hartuta
domadore nator.

Begiristain: Gure pertigista hau
ezin da bigundu,
argi-postean gora
dijola ematen du.

Zeberio: Saltari ona dala
berak hala dio,
ta ohira're bakarri-
kan ezin da io.

Mendizabal: Kiloz, kilo
osatuta gatoz,
belozidade gehio

hartzeko apropos.

Goiburu: Igarzabalek ondo
nahi gaitu entrena,
astinduz latigo ta
akuilu eztena.

Iraola: Itzai ta albaitero
hau da hau bikua,
gure entrenadore
eta medikua.

Igarzabal: Jakin, jakin,
zer egin hoekin,
bi ohe jarriko ditut
neskazahar banakin.

Begiristain: Bartzelonan oraindik
ez dute ikusi,
hain korrikari zaharrik
txapel eta guzi.

Zeberio: Korrikarik ez dute
bukatuko lana,
sartu ezik ipurtzulon
piper gorri bana.

Mendizabal: Ai, ai! Ai, ai!
kamila daukat zai,
markak hautsiko dira
hezurak ere bai.

Goiburu: Patxi txapelarekin
ikusten da nun-nahi,
ilargitan ez luke
nunbait korritu nahi.

Iraola: Jantzi beharra daukat
buruan txapela,
azala urratzen dit
haizeak bestela.

Igarzabal: Aizu! Aizu!
Txit prestu zaude zu,
txapel da parabrisa
zeurekin dituzu.

Begiristain: Monjuich-aino saltoka
joango gera gu,
anabolizanteak
hartzen baditugu.

Zeberio: Bartzelona aldean
aurten dira suertez,
"Dibujos animados"
Olinpiadan partez.

Mendizabal: Denak, denak,
dauzkate kemenak,
galtza motzetan dira
ikusgarrienak.

Goiburu: Ez jantzitzeko gure
galtza motzen moda,
meiku hanka okerren bat
berau izango da.

Iraola: Hik'e maratoirako
sendoegi gantzak,
ipurmasail galantak
zango laburrentzat.

Igarzabal: Eutsi! Eutsi!
Oraindik ez etsi!
Goiburu ipurdia
etxean ez utzi!

Begiristain: Gero ligatzen para
beha'itut hainbat gau,
salton batean hausten
ez bazait beste hau.

Zeberio: Bartzelonako neskak
dauzkagu somakin,
Barrio Txinon salto
pertiga motxakin.

Mendizabal: Guines, Guines
liburua da prest,
baina markak ez dira
kabituko errez.

Goiburu: Egiten ez badute
papel lorikoa,

gurekin hautsiko da
periodikoa.

Iraola: Nunbait korritu gabe
ezin etsi nuan,
Olinpiadan edo
Barrio Txinuan.

Igarzabal: Zailak, zailak,
hausten gure mailak,
ekarriko ditugu
golfoen medailak. (BIS)

LEGAZPI 1992-01-25

PEÑAGARIKANO/EGAÑA/MURUA/S.LIZASO/J.SARASUA/EUSKITZE

Urtero antolatu ohi duten saioan, Gipuzkoako Txapeketako sei finalista izan ziren Matxinandiarenaren gidaritzapean. Polikiroldegia leporaino bete zen, 2.000 bat entzule, ordaindua eta bertso saio ona atera zen.

PEÑAGARIKANO

Gaia: Almansa herrian gertu zen. Orain juizioa egiten ari dira emakume batzuri. Erljio satanikoa zela eta hamaika urtetako neska bat etsaiaren gaitzez josita zegoela eta neskatxa horren ama, izeba eta beste emakume batek halako sendaketa bat egin behar zutela eta, bizi-bizirik zegoela bere barren guztiak kendu zizkioten: gibela, giltzurdinak, e.a.

Doinua: Maitasuna da bizi izateko

Neurria: 7 Puntutakoa

Otso gaiztoen beldurrez sarri
ibili ohi da bildotsa,
zenbaitek daukan ikuspegia
hain da ikuspegi motza,
hamaika urte besterik ez ta
han geratu zan hilotza,
haurtxoaren "Ai! Ai!" hotsa,
hura ezinaren morrontza, (BIS)
tamalgarria izan behar zuen
haurtxo haren heriotza,
hori egin duten burugabeek
nun ote dute bihotza? (BIS)

Nere bizitzan ez nuen jaso
horrelako albisterik,
nik inorentzat ez det desio
horren heriotz tristerik,
arrazoi dezu erlijio hortan
ez dagola sinisterik,
horra odolez bustirik,
ez zuen erru izpirik, (BIS)
egin dutenei ere ez utzi

*ez gibel da ez hesterik,
aingerutxoa hiltzen duenak
ez du merezi besterik. (BIS)*

ZEGAMA 1992-02-1

**PEÑAGARIKANO/EGAÑA/EUSKITZE/J.SARASUA/MURUA/OLASO/S.LIZASO/MEND
IZABAL**

Herriko Kasinoak urtero antolatzen duen saioan, Gipuzkoako Txapelketako zortzi finalistak izan ziren. Ordaindutako saioa Polikiroldegian burutu zen 1.500 bat entzuleren aurrean eta Pello Urretabizkaia aritu zen aurkezle lanetan.

J.SARASUA

Gaia: Sarasua berak Oñatin kantatu zuen bertso bat ekarri zion gogora gaijartzaileak.

Anai zergatik daude goseak
Afrikako beltz gehienak?
Eta zerbatik ematen dira
armak eiteko ordenak?
Zergatik hiltzen dituzte tiroz
defentsa gabe daudenak?
Haurren galderak izaten dira
erantzuteko zailenak. (BIS)

Pentsa ezazu galdera hauek anaiak egindakoak direla eta galdera bakoitzari bertso banarekin erantzun behar diozula.

1. galdera: Anai zergatik daude goseak Afrikako beltz gehienak?

Doinua: Aita izena kanta beharrak

Neurria: 10eko Haundia

Anai txikia galdera horri
orain erantzun beharko,
telebistatik ikusi'ituzu
gosez hiltzen plako-plako,
hori dala ta sermoi haundirik
hemen ez dizut botako,
erantzuntxo hau zure buruan
gorde zazu gerorako,
haiek goseak hiltzen baidaude

zuk gehiegi dezulako. (BIS)

2. galdera: *Eta zergatik ematen dira armak egiteko ordenak?*

*Beste galdera errezagoa
ez da, ba, erantzuteko,
nungo arrazoiz ote dabiltzan
hainbat arma egiteko,
ez zazu pentsa ez dira egiten
miloika gizon hiltzeko,
aberatsenek sortzen dituzte
txantaje baten antzeko,
lehen esandako goseti hoiek
menpean edukitzeko. (BIS)*

3. galdera: *Zergatik hiltzen dituzte tiroz defentsa gabe daudenak?*

*Jendea tiroz hiltzen dutela
oroitu zera poliki,
ohartu zera gaina pakea
jartzen dutela aitzaki,
alde batetik eta bestetik
hainbat hilkutxa iriki.
"Hori nolatan? Hori zergatik?",
galdetzen didazu, txiki!
Neronek ere nahiago nuke
zergatik? baldin baneki. (BIS)*

SARA 1992-02-16

MENDIZABAL/M.AROZENA/K.ARZALLUS/GORROTXATEGI/MENDIBURU/XANPUN

Urtero Bertsularien Elkarateak antolatu ohi duen saioan, ikastolako hurrek ere parte hartu zuten eta aurkezle lanetan Ernest Alkat aritu zen. Arratsaldeko saiora 300 bat entzule bildu ziren.

K. ARZALLUS

Gaia: Zure horoskopok zion gizon iluna zinela, beraz, zerk edo nork dautzu gehienik sofriarazten? Zerk edo nork dautzu min egiten?

Doinua: Pello Josepe tabernan dela
Neurria: 8ko Haundia

Euskaldunentzat nun-nahitik dator
zigorra edo katea,
zenbat gizaldiz izango ote
gu honela egotea?
Ez da erreza nere min denak
hitz gutxitan esatea,
baina bat da François Garate
hola preso eramatea.

Horixe dut nik lehenengo pena
ez dakit zer den azkena,
Euskadirentzat eskeini baidu
bere indar ta kementa,
iheslari bat aterbetzea
zen bere pekatu dena,
abertzalea preso hartzeaz
hartzen dut minik gehiena.

AZKOITI 1992-02-22

S.LIZASO/EGAÑA/EUSKITZE/PEÑAGARIKANO

Udalak antolaturik, Baztartxo antzokia lepotaraino bete zen, 602 eserlekuak exkax geratu ziren. Ordaindutako saioan Laxaro Azkunek egin zituen aurkezle lanak eta oso saio beroa izan zen.

EGAÑA

Gaia: Txirritaren bertso baten amaiera: "Hau da txoriak gari artean gosiak egon beharra..."

Doinua: Santa Barbara zure bizitza 11
Neurria: 10eko Haundia

Baztartxo zaharrak txukundu digu
bere eskaparatia,
ahal dan bezela kunplitu degu
Laxaron borondatia,
Lizasok dauzka dozena puru,
nik Ducados paketia,
erre ezinda erreta nago
amorrazioz betia,
hau da txoria gari artean
gosez hiltzen egotia. (BIS)

Gaurko honetan hori ez degu
nere problema bakarra,
honuntz nentorren eta neskatxak
hor zebiltzan barra-barra,
batek keinua egiten zidan,
beste batek irriparra,
baina eraztun bat ere badet
ta hori ez da txatarra,
hau da txoria gari artean
goseak egon beharra. (BIS)

BILBO 1992-03-1

J. LOPATEGI/J. ENBEITA/MAÑUKORTA/EGAÑA/EUSKITZE/J. SARASUA

Udaletxearen eskutik antolatua, Ihauteri igande eguerdian. Sarrera dohan izan arren, entzule gutxi bildu zen. Bernardo Mandalunizen agindutara burutu zen saioa, ez zen beroegia suertatu.

J. LOPATEGI

Gaia: Makina bat hitz eragiten duena gure Herrian hauxe da: Independentzia, bai; Independentzia, ez.

Doinua: Ama Birjina erkudengoa

Neurria: 8ko Haundia

Sortalde hortan sortua dogu
barri eder atsegina,
hainbeste Herrik ase dauela
askatasunaren grina,
Euskadin ere laster genduke
emaitza bardin-bardina,
abertzaletzat gagozan danok
abertzaleak bagina.

Baina partidu haundienean
karlistak infiltratzean,
hor doaz danak rejionalismo
atzerakoien atzean,
Independentzi berba berbera
betiko lurperatzean,
basko-espainolak agintzen daue
gaur Sabinoren etxean.

Torturatzailen laguna danik
geure inguruan ez dot nahi,
danen artean gure ametsak
apurtzeko ez dira gai,
abertzale ta gudari finak
beti bizi eta alai,
gaur eta beti kanta daiogun:
Independentziari, Bai!

MEDEXA 1992-03-15

J.SARASUA/EUSKITZE/PEÑAGARIKANO/EGAÑA/S.LIZASO/J.ENBEITA

Jai batzordeak antolaturik, igande arratsalde, pilotalekuan, urtero ospatu ohi den saiora mila bat entzule bildu zen. Abel Muniategi aurkezle lanetan. Saio ona atera zen.

J.ENBEITA - PEÑAGARIKANO

Gaia: Herriko agintarien aginduz zuentzako gaia hauxe da eta ez edozelakua: Bizkaiko txapelduna eta Gipuzkoako txapelduna.

Doinua: Kantore berri xarmant batzuek
Neurria: 8ko Haundia

J.Enbeita: Alkate jauna ere sartu da
beraz bertsoen harira,
txapeldun bire solas aldirantz
zaudete denok begira,
gure kanpoko lagun honeri
zorion batzuk sikira,
ongi etorri Peña laguna
txapeldunen Probintzira. (BIS)

Peñagarikano: Txapeldun ziren lehen Lopategi
eta berdin Amuritza,
ta etengabe frutu ematen
ai da Gernikan Haritza,
Igor ta Unai, Maia ta Irazu
gazteak sendo dabilta,
gure ustetan gero ta hobeto
dago gaur bertsolaritza. (BIS)

J.Enbeita: Aipamenetan zertan segitu?
Hobeto da hasi ziriz,
Lopategi lehen aipatu duzu
eta ondoren gu gabiltz,
Euskal Herriko Txapel amesez
zu ere baldin bazabiltz,
etorri zaitte Gernikara ta
hartuko zaitut aprendiz. (BIS)

Peñagarikano: Garai batean Sebastian zan
Euskadiko txapelduna,
apurtu zitun Jon Lopategi
ta Amuritza bizarduna,
ta honi ere iritsi zaio
galdu behar zuen eguna,
derrigorrean ona behar du
hau atzean utzi zuna. (BIS)

J.Enbeita: Baina berriro txapela dauka
Muxika aldeko "belak"*,
hemengo haizeak horretarako
dira goxo ta epelak,
gazte mailan be Bizkaian daude
aurten arte bi txapelak,
sagardo gutxi baina hobea
dauka Bizkaiko kupelak. (BIS)

Peñagarikano: Honi astindu bat emateko ere
ni oraindik nago garaiz,
argazkietan azaldu nintzen
ni guztiz aurpegi alaiz,
Iribar legez Gipuzkoatik
Bizkaiara joaten banaiz,
gaur txapeldun haiz, baina orduan
bigarrena izango haiz. (BIS)

* Belak = Jon Lopategi.

J.Enbeita: Ez zaite hasi era horretan
alperrikako didarrez,
Euskadikora uko ein zendun
bi bizkaitarrez beldurrez,
ta Gipuzkoan txapela jantzi
guztiak harturik aurrez,
antza Giputxen txapela jazten
derrigor behar du errez. (BIS)

Peñagarikano: Txapelarekin paseatu nun
Donostiako kalean,
eta uste det ondo dagola
hura Peñan magalean,
gauetan ere lo egiten det
txapelaren epelean,
bera honek'e jantzi egin zun

baina rejionalean. (BIS)

J.Enbeita: Bere burua atera nahi du
honek nola edo hala,
usteko zuen Bizkai aldean
koldar batzuek ginala,
zail izango du bertso kantutik
ateratzea jornala,
hango primera baino hobea da
hemengo rejionala. (BIS)

Peñagarikano: Honta ezkerro ez da izango
orain hika-mika faltik,
ekibokatu egin zera zu
esango dizut zergatik:
Bera txapeldun, bigarren Unai,
ta Mañukorta orpotik,
zenbataineko maila daukaten
pentsa ezazue hortik! (BIS)

ANDOAIN 1992-03-19

S.LIZASO/PEÑAGARIKANO/EGAÑA/EUSKITZE/J.SARASUA/OLASO

Udalaren babesean, herriko bertsozaleak antolatuta, Gipuzkoako Txapelketako sei finalista izan ziren kantuan. Seirehun bat entzuleren aurrean eta Joxe Manuel Oiartzabal aurkezle laneta zela, Arrate pilotalekuan burutu zen ordaindutako bertso saioa. Eguerdiko hamabiak jotzearekin batera "Anjelus" a errezatu zen, pilota partiduetan bezala, eta honek zer esan ugari eman zien bertsolariei.

S.LIZASO

Gaia: "Salto del Negro"tik zer diote?

Doinua: Bizia ez da nehoiz egoiten
Neurria: 10eko Haundia

Euskal gudari eta presoak
beste askoren antzeko,
ta gobernu bat, legeak jarri,
denak sakabanatzeko,
asmoa dute pixka banaka
hoieri hiltzen uzteko,
ta gose greba hasi ziguten
eskubideak lortzeko;
gauza bakarra esaten dute:
Kanpotikan laguntzeko! (BIS)

Greba horrekin makina batek
ba omen dauka zalantza,
hogei kilotik gora galdu ta
gorputzai pasara latza,
baina jendeak sinetsiko du
hortan badet esperantza,
nahiz- ta ezezka ari diraden
San Martin eta Ardantza,
gidari hoiek ez al daukate
funtzionarioen antza? (BIS)

Preso dagonak nahi izan arren
ezin egin indarrikan,
agintariek banatzen dute
zigor eta egurrikan,
baina ez pentsa haiek ez dute

hemen inon beharrikan,
denok elkartuz laguntasuna
eman behar hemendikan,
abertzaleak ez degu behar
mingainetik bakarrikan. (BIS)

IGORRE 1992-03-19

**J. LOPATEGI/EGAÑA/S. LIZASO/EUSKITZE/J. SARASUA/PEÑAGARIKANO/MAÑUK
ORTA/J. ENBEITA**

Aspaldian bertso saiorik ez zen izan eta Arratiako bertso eskolak antolaturik, polikiroldegian, ordaindutako jaialdi bikain bat burutu zen mila bat entzuleren aurrean. Aurkezle lanetan Unai Zuloaga aritu zen.

J. LOPATEGI

Gaia: Azken aldi honetan gure Herrian nahiko iskanbila eta arazo izan da: Detentzioak, manifestazioak, deklarazioak, e.a. Detentzioak aipatuta, bertsolari familiari ere egoera hau jasatea tokatu zaio. Gogora dezagun Txisplas atxilotuta aurkitzen dela. Nire galdera da: Zer esan behar diozu Txisplasi?

Doinua: Dama askoren engañagarri
Neurria: 8ko Haundia.

Euskera eta Euskadirentzat
zure barreneko gula,
ikasi zendun gazte denboran
makinatxu bat fabula,
presondegira erortzekoa
zure ideal mardula,
jakin egizu Txisplas maitea
bihotzean zaitugula.

Emon zenduen ejenplu ta
maitatu bertsolaritza,
abertzaleen dotrinarekin
azaldu zan zure hitza,
hobetu nahian Euskal Herrian
euskaldunaren bizitza,
Herri honek ezin legike ahaztu
gudari baten ekintza.

Garbiak ziren zure ametsak,
gardena zure konduta,
zeunkan guztia emon zenduen
bizitza arriskatuta,

orain hor zagoz, gudari maite,
bizirik lurperatuta,
zeure omenez kantatu nahi dot
Gora Euskadi askatuta.

J. SARASUA

Gaia: *Emoiztie niki bat zuretako. Hemen antza ipiniten dau: "Mecaguen en el V. Centenario" eta indio bat azpian.*

Doinua: *Kantore xarmat batzuek*
Neurria: *8ko Haundia*

*Nik gai honetaz kantatu dut bai
orain baino lehenago,
testu honetan jartzen duena
gehienontzat argi dago,
gaurko gazteak jazten du holako
hamaika niki arraro,
hain modernoa ni ez naz baina
testuagaz ados nago. (BIS)*

*Gaur bostehun urte han joan ziran
soldadu eta fraileak,
geroni ere izanak gara
besteren lurren zaleak,
nahiz-ta gaur egun gu euskaldunok
izan negar egileak,
ez ahaztu inoiz gu ere izan
ginela zapaltzaileak. (BIS)*

*Etnozidioaz oroitzea
neretzat gauza gogorra,
oroimenean izan dezagun
historiaren zigorra,
izan gaitezen "Herri Indio
libratu eta jatorra",
era horretan ordaindutzeko
hoiekin daukagun zorra. (BIS)*

MUTRIKU 1992-03-28

OKELAR/AZPILLAGA/J.LOPATEGI/EUSKITZE

Jatetxe batek antolaturik, urtero egiten den bertso afarian lau bertsolarik eta ehunen bat bertsozalek hartu zuten parte. Arantxa Ugarte aritu zen aurkezle lanetan eta oso bertso giro polita egon zen.

OKELAR - AZPILLAGA

Gaia: Okelar oilategira joaten da hegaztiei jaten ematera eta oilanda bat topatu zuen itota... Jon Azpillaga bere txakurrarekin paseatzen zebilen.

Doinua: Umildadia urruti eta

Neurria: 8ko Haundia

Okelar: Gaurko eguna neretzat ez da
oso ederra izandu,
ai, Azpillaga, hobe bisitaik
hona egin ez bazendu,
txakur txikia bere atzetik
oraindik ez du zuzendu,
oilategian bera dan baino
oilanda haundiua jan du.

Azpillaga: Ez zazutela arren sinistu
Romanek esan duana,
txakur txiki bat badet etxean
da zaitutzen badet lana,
honek esan du txakur bat bada
bere oilua jan duana,
nereak nola jango zuen, ba,
etxean sobran daukana?

Okelar: Tankera laister eman diot, bai,
pasa danean atian,
tripa nahikua ximur zuan da
goseak zegon artian,
beronek ere bada ez bada
ez du eraman katian,
eta oilanda hartuta harek
etxera erun bitartian.

Azpillaga: Nere txakurra txikia da ta

arren ez zaite harritu,
uste al dezu zure oiloa
hark ote duen garbitu?
Andrea ta ni inbusteritan
biok liluratzen gaitu,
ta ez da ezer itotze'itunak
etxera ekartzen baditu.

Okelar: Etxean okela badaukala ta
badabil nahiko orgullo,
lehenagotikan bagenduan guk
hegaztitan zenbait pilo,
txakurra ondo lotu zazu ta
eman hamar korapilo,
bestela laister gelditu bi'eu
ez oilanda ta ez oilo.

Azpillaga: Oso errez da beste bateri
ez diran kulpak ematen,
nere txakurrik ez dabilela
ere nik ez det esaten,
katetik hartu ta noizbaitian
mendi aldera naiz juaten,
neriai kulpa emanda zure
etxekoa ai da jaten.

Okelar: Dirudienez gauzak ez dabiltz
oso bide zuzenean,
eta konformau beharko dezu
orain nere esanean,
hain zuzen ere oilanda falta
txakurra pasa danean,
zaitu ezazu edo alperrik
ari gerade lanean.

Azpillaga: Oilandan batzuk falta direla
Okelarko basarran,
nere txakurran erruan ez dala
nago esan beharrian,
sokatik lotu ta ibiltzen det
nik beti nere urrian,
nere zakurra baino hoberik
ez da Motriko herrian.

BERA 1992-04-12

**J.SARASUA/S.LIZASO/ALKHAT/PEÑAGARIKANO/SOROZABAL/M.AROZENA/
MAÑUKORTA**

Herriko Kultur elkarteak Udalaren babesean antolaturik eta eguraldi oso txarra izan arren, 600 bat entzule bildu ziren kultur Etxean ordaindutako saiora. Bertso saio ona atera zen Patxi Petrikurenaren esanetara.

M. AROZENA

Gaia: Inguru honetan etorkizunerako nahiko problema ikusten da: industria dela, nekazaritza dela, e.a. Nola ikusten duzu zuk arazo hau?

Doinua: Goizian goizik jeiki ninduzun
Neurria: 8ko Haundia

Labe Garaien arazo hori
garbi azaldu da prensan,
orain artean ongi ginan gu
bizkaitar hoi babesan,
ezjakina naiz eta ez dakit
hemen zueri zer esan,
gogor burruka beharko dala
gure lanpostun defentsan.

Baserriari begira ere
ez da etorkizun apaina,
izan liteke lan bikoitz horrek
ekarri digun ordaina,
burutan daukat zeinen ederki
gaituzten denak engaina,
Pitusa batek balio baitu
esne litro batek haina.

Nahiz mendian ta gero fabrikan
bagendun babes ta irri,
gaur soinu latzak heldu dira ta
barrua daukagu larri,
ez dakit hau dan bildurra edo
bihotzak dion igerri:
epe laburren geradela gu
ez fabrika ta ez baserri.

Nahiz triste nagon aurrekoak nik
orain nahi ditut alaitu,
nahiz urte beltzak gure geroa
kolpez ezin da amaitu,
behar deguna burua tente
eta aurrera jarraitu,
eguneroko gure burrukak
bakarrik ateako gaitu.

ZUMAIA 1992-04-24

J.LOPATEGI/MAIA/MENDIZABAL/EGAÑA/J.SARASUA/S.LIZASO

San Telmotako festetan herriko bertso eskolak antolatu ohi duen bertso saioa. Ordaindutako saioa pilotalekuan burutu zen 600 bat entzuleren aurrean. Aurkezle lanetan Inaxio Usarralde aritu zen.

J.LOPATEGI

Gaia: Joan den igandean Aberri eguna ospatu zen eta bada jende bat dioena Aberririk ez dela. Zuretzat ba al da Aberririk, eta baldin bada zer da?

Doinua: Txoriak eta txoriburuak
Neurria: 8ko Haundia

Lehen go igandean guztiontzako
egun haundia izan zen,
Independentzi irrintzia ere
bota baigenuen ozen,
zure galdera egoki dator
erantzun nahi nuke zuzen,
bada Aberri euskaldun bat gaur
baina ez da ezagutzen. (BIS)

Europa hontako herri zaharretan
zaharren herri euskalduna,
han eta hemen nun-nahitik dauka
adiskide ta laguna,
Aberri izena publikatzea
abertzaleen jarduna,
eta helburu printzipalena
da gure askatasuna. (BIS)

Ames haundiak sortu ohi ditu
hasarrea nahiz irria,
ezagutzea komeni zaigu
zein den gure jatorria,
bera lortu nahiean dabil
askatasun iturria,
euskeraren eiten duen Herria,
hori da gure Aberria. (BIS)

J.MAIA

Gaia: Bertso eskolako Hilarioreren ahotsa entzutean zer gogoratzen dizu?

Doinua: Santa Barbara zure bizitza
Neurria: 10eko Haundia

Ezin zait ahaztu nere ondotik
hartu zintuzten eguna,
zu omen zinan terrorista bat
gaitz guztien erruduna,
hemengo askok nor zeran ere
ez dakite seguruna,
Elorriako Hilarioreren
ahotsa da jarri duna,
Caravanchel-go paretak ez du
zuk haina indar, laguna. (BIS)

Ikusi degu umorerikan
ez duzula bate galdu,
zure ahotsa atzerritikan
herrira zaigu azaldu,
zureganako sentimendua
ezin zait gehio ugaldtu,
ate ondoko mutil gazteei
emango diegu enkargu,
hona etorriko bazina igual
siloi bat hutsik daukagu. (BIS)

"Zu bezelako pertsonak dira
gure gaitzaren errudun".
Goi aldetikan hori diote
guztiontzat da ezagun,
zure parrea bihurtu zuten
egun baten beltz da ilun,
zu etortzeko denok batera
borroka egin dezagun,
ea datorren San Telmoetan
gure artean zaitugun. (BIS)

ITSASONDO 1992-04-25

J.SARASUA/S.LIZASO/EGAÑA/PEÑAGARIKANO/EUSKITZE/X.ZEBERIO

Urteroko saioan, Mikel Mendizabalen aginduetara lan egin zuten bertsolariek herriko pilotalekuan. Ordaindutako saiora 700 bat entzule hurbildu ziren eta saioa ona izan zen.

J.SARASUA

Gaia: Karta bat idazten hasi haiz, hasierak honela zio:
"Kaixo bertso zaleok, zerbait esan nahi dizuet..."

Doinua: Mutil koxkor bat itsuaurreko
Neurria: 10eko Haundia

Zerbait esan nahi dizuet eta
esplikatzan naiz hasiko,
bertso munduan ni sartu nintzen
ia nintzala mutiko,
nola-nahi ere holako gauzak
ez dira izaten betiko,
bertsolaritzan oso zaila da
beti egotea tinko,
ia ez nauzue inoiz gehiago
plazaz-plaza ikusiko. (BIS)

Bertsolaritzan nere ustetan
gaur antzerki gehitxo dago,
ta uste nuen zerbait bazela
hori baino barrurago,
sei urte luze pasa ditut ta
hartu makina bat trago,
nere ustez asko aguantatu dut
baina ezin dut gehiago,
zuek antzerkia nahi duzue ta
hortarako prest ez nago. (BIS)

Oraindik ere barruan daukat
bertsolaritzaren sua,
baina ez dut nahi norantza gabe
itxuan bota pausua,
agian kasik gogorregia
izan da nere mezua,

nola-nahi ere hartu zazute
besarkada bat gozua,
eta holaxe agurtzen da gaur
zuen lagun Sarasua. (BIS)

ESKORIATZA 1992-05-2

MURUA/PEÑAGARIKANO/EGAÑA/X.ZEBERIO/OLALDE/S.LIZASO

Pilotalekuan 600 bat entzule bildu ziren urtez urte goraka doan ordaindutako bertso saiora. Nikolas Seguroiak burutu zituen gaijartze eta aurkezpen lanak.

MURUA

Gaia: Zu, Los Angeles-eko beltz bat izango zaitugu.

Doinua: Ez nau izutzen negu hurbilak lll
Neurria: 8ko Haundia

Pazientzia agortu zaigu
ta eman erantzun bortitza,
esklabutzan da zurien mende
baidaramagu bizitza,
jipoitu eta hiltzen gaituzte
ta halare libre dabilta,
zuriak berdin egingo zuten
aldrebes izan balitza.

Ejerzitoa bota digute
ta preso jarri etxean,
ausarten haiek zakurren gisan
katez lotu espetxean,
indarkeriak isildu arren
gorrotoa bihotzean,
hemen pakerik ez da izango
lege on bat jarri ezean.

Naturak ere jarri zituen
aurka eguna ta gaba,
era berean zuriak beltzoi
hainbat oztopo ta traba,
hartu helburu berdintasuna,
kolore kontuak laga,
zuek bezela gu ere gera
amaren seme-alaba.

OREXA 1992-05-2

LAZKANO/GORROTXATEGI/MENDIZABAL/J.SARASUA/SOROZABAL

Eguraldi txarraren ondorio, saioa pilotalekutik elkarteko tabernara pasatu behar izan zuten antolakuntza lanetan ziharduena jai batzordekoek. Dohaneko saioa lagunarteko giroan burutu zen eta Sabino San Sebastian aritu zen gaijartze lanetan.

LAZKANO - GORROTXATEGI

Gaia: Bihar Elorrioren bertsolari gazteen eguna, zuek tartean al zarete?

Doinua: Dama askoren engañagarri
Neurria: 8ko Haundia

Lazkano: Gazte ez ezik helduak zaizkit
jubilatzekeo neurriak,
baina hala ere ilusioak
ez darabilzkit urriak,
bere garaian frutua beti
eman du Euskal Herriak,
gu atzeraka bagoaz baina
indartsu datoz berriak.

Gorrotxategi: Hostro berria ikusgarri da,
ezereza da orbela,
haien da gure tartea ere
konparatzen da horrela,
gu ez gera Elorriorako,
aitonen festa bestela,
haruntz dijoazten gazte horiek
ondo pasa dezatela.

Lazkano: Baina beraien ilusioa
nik nahi nuke neregandu,
egualdi horrek ez dit jarritzen
batzueri hainbat gandu,
nahiz maisu gisan batzuek bezin
xuxen ez geran izandu,
guk egindako ahalegin pixkak

bere frutua eman du.

*Gorrotxategi: Bilduko zaizkigun gazte hoiek
ez begitarte ilunak,
Euskal Herri honetako frutu
jator, xume euskaldunak,
han biltzen dira aspalditxoko
ofizioko lagunak,
oraindik ikasle izan arren,
gerorako txapeldunak.*

*Lazkano: Nahiz-ta berrogei urte inguruz
han-hemen kantuan aitu,
garaian dira garaiko gauzak
ta aurki behar amaitu,
etorkizuna ikusitzen det
ta horrek nau ni lasaitu,
ai, entzuleak, gurea joan da
ta gazteeri jarraitu.*

*Gorrotxategi: Gazte mordo bat bilduko zaigu
horrek ematen digu poz,
Herri triste hau haseko dute
beren abesti ta bertsoz,
gu izan geran baino ere
hobeagoak dira askoz,
lehengo zaharra joaterako
kimu berriak badatoz.*

*Lazkano: Inork ez beza goibeltzat hartu
nik gauz hauek esatean,
hasi ta buka egin behar du
batek halako batean,
oraindik ere saio batzuek
eingo ditugu tartean,
laguntz eginaz landare hoiek
zugaitz bihurtu artean.*

*Gorrotxategi: Horretarako gaztetxo hoiek
izango dute aukera,
ikastola ta bertso eskola
dabiltz goizetik gauera,
baina bidea hain luzea da
jarrai bezate aurrera,
bertsolaritza da sekula're
bukatzen ez dan karrera.*

*Lazkano: Dударik ez da orain artean
egin degula ahal dana,*

baina zahartzean geurekin degu
pereza eta galbana,
geuk esan degu gazte jendea
indartsu etorri dana,
hori horrela dala ikusteko
hauek ein'zatela lana.

Gorrotxategi: Garai batean zeinek uste zun
hainbat gazte ikusterik,
beren garaira heldu dira ta
ote dago sinisterik?
Batzuk bizitzan lor ez dutena
hoiek lortuta gazterik,
ez zait gelditzen hoiek guziak
zoriontzea besterik.

MENDIZABAL - J.SARASUA - SOROZABAL

Gaia: Zer ari da gertatzen Los Angeles-en?

Doinua: Nere gogoa hegan dijoa
Neurria: 9ko Haundia

Mendizabal: Egun hauetan Los Angeles-en
bada zerbait berezia,
auzi txar batek eragin baidu
oso giro nahasia,
baztarrak sutu ta pertsonak hil
ondorio itxusia,
justiziaren justizi ezak
sortu du injustizia.

J.Sarasua: Los Angeles-en beltzek hamaika
sarraski egina dute,
pakerik eza etortzen baita
justizi ezaren truke,
nahiko arrazoi badukate ta
nigatik nahiago nuke,
askatasunan monumentua
jota botako balute.

Sorozabal: Los Angeles-en hamaika istilu
ari zaizkigu ematen,
dozenerdi bat polizi gaizto
eskarmentatu ditzaten,
ta munduari ari zaizkie
disimuloan esaten,

zuria edo beltza izatea
berdin ez dala izaten.

Mendizabal: Razismoaren aipamen hori
egin beharko kasuan,
beltzen aurkako represioa
aurrera doa pausuan,
hori dala ta kale guztiak
lehertuta dauzkate suak,
ez dakit noiz baina hori ere
noizbait gerta behar zuan.

J.Sarasua: Arrazismua zabaldua da
ta garbi nahi nuke esan,
Euskal Herrian inoiz ez dugu
beltzen problemarik jasan,
baina ez gaitezen eskandaliza
hipokrita batzun gisan,
hemen ez zaie ijitoeri
inoiz maitasunik izan.

Mendizabal: Hori dala ta agintariak
daude kezkati horrela,
Bush jaunak ere hitzegin digu
minberauta dagoela,
egi garbia hauxen da eta
denak jakin dezatela,
egurrarekin makurtzen dana
egurrez altxatzen dela.

J.Sarasua: Guk Amerika gertu daukagu
jantzian eta kotxean,
erositako produktoetan
telebistan da etxean,
ea ohartzen geran apur bat
istilu hau bukatzean,
ze injustizi ezkututzen dan
Coca-Cola-ren atzean.

Sorozabal: Boikota egin nahi al diozu
zuk orain Coca-Cola-ri?
Kalimotxoa edaten inoiz
zu ez ote zera ari?
Azken gauza bat esango diot
Los Angelesekoari:
Los Angeles-en aingeru gutxi
ta deabrua ugari.

AZKOITIA 1992-05-9

LAZKANO/J.AGIRRE/J.LIZASO/GORROTXATEGI/J.SARASUA/SOROZABAL

Urtero egin ohi den ordaindutako bertso saioa, ikasketa urte amaierako bidai gastuen aldera antolatu zuten Lanbide Eskolako ikasleek. 600 bat entzule eta aurkezle lanetan Laxaro Azkune aritu zen. Herriko pilotalekuan egin zen saioa aparteko bertso giroan.

LAZKANO - J.AGIRRE - J.LIZASO

Gaia: Honez gero jubilazioa nahiko gertutik ikusten duzue eta jubilatutakoan nola bizitzeko asmotan zabiltzate?

Doinua: Txoariak eta txoriburuak
Neurria: 8ko Haundia

Lazkano: Nahiko galdera xelebrezkoa
ez ote diguzu egin?
Ta esango det jende guzia
kolpetik entera dedin,
Txirrita zaharra bertsotan hil zen
ia larogei urtekin,
bertsolaria naizenez gero
nik ere egin nahi det berdin. (BIS)

J.Agirre: Guk bertsoetan emana degu
Lazkano, nahikoa lata,
eta nik behintzat jubilatzekeo
urte asko ez det falta,
Benidorrera juan behar det
Euskal Herria lagata,
karinua ta sasoia ere
han etortzen omen da-ta. (BIS)

J.Lizaso: Nahiago nuan egin ez balu
horrelako galderarik,
zalantzan nago erantzun edo
bate're ez egin kasorik,
honez aurrera ez det izango
emaitza izugarririk,
baina halare oraindik ez det
jubilatzekeo asmorik. (BIS)

Lazkano: Agirre zaharrak egina digu
bere ametsen aitorra,
deskuidatuta ez ote dago
nere lagun zahar jatorra,
gogor beharra biguna eta
bigun nahi dana gogorra,
hoiek konpondu intentziotan
ez hai joan Benidorra. (BIS)

J.Agirre: Nik ongi dakit gaitz hori dana
neri hurbildu zaidana,
aizu Lazkano notizi txarra
hor ez didazu emana,
aitortzen dizut egi garbi bat
zuk didazula esana,
baina zu ere ni bezelaxe
gaztea lehenoz izana.

J.Lizaso: Esaten dizu zure ametsa
zuri burutik kentzeko,
pozak al zaude zu Benidorren
hango bainuak hartzeko?
Urrutiko urak ez badirade
Lurdes-kuaren pareko,
milagro ederra egin beharko du
zure kandela pizteko... (BIS)

Lazkano: Iparraldean askotan hotz da
ta hego aldean bero,
zenbait pertsona hoiien inbiriz
bizitzen da egunero,
haruntz joanda nik behintzat ez dut
milagrorikan espero,
Euskadik ere badu lekurik
aprobetxatu ezkerorik. (BIS)

J.Agirre: Gure Lizasok izugarria
ez al dit neri botea?
Honek dionez nere kandela
egongo da arlotea,
ta honek beti Montekristoa
nola izan dun maitea,
jubilatzean hobeto luke
Cuba aldera joatea. (BIS)

J.Lizaso: Nik zer milagro egin nezake
Cubaraino aldegindean,
Castrok puruak bidaltzen dizkit
telefonoz hotsegindean,

Benidorrera juan edo ez
lagun Agirre berdin da,
joate'ez bazera gazteren baten
aldakuntzen bat eginda. (BIS

J.AGIRRE - LAZKANO

Gaia: Badakizue bihar Retegi eta Arretxe neurtuko direla eta bi hauek, afal garaian apustu gogor bat egin dute. Agirrek Arretxeren alde, eta Lazkanok Retegiren alde.

Doinua: Mando baten gainean
Neurria: 8ko Txikia

J.Agirre: Badakizu apustuak
holaxe dirala,
ta gaur ere gu teman
hasiak gerala,
bihar erabakiko da
nola edo hala,
Retegi ona zan baina
zahartu egin dala.

Lazkano: Barkatu baina gauzak
ez dira horrela,
Julian txikia ez dek
oindik ergela,
irabaziko zioz
nahi duan bezela,
ta hori gutxi balitza
gainera txapela.

J.Agirre: Lazkano ez eduki
holako usterik,
ez pentsa lora hoiek
beti ikusterik,
Retegi ona genduan
zanean gazterik,
baina betikoik ez da
Jainkua besterik.

Lazkano: Hamar urte inguruan
pausuan-pausuan,
txapelak jantzi ditu
era erosuan,
igaz ere seguru
eramango zuan,
txanponen truke tongo

egin ez bazuan.

J.Agirre: Okerrekuak dituzu
hainbeste iritzi,
juan dan urtean Galartzak
zun txapela jantzi,
gehiago izanda ez zion
irabazten utzi,
maldizio asko ta
abildade gutxi.

Lazkano: Afal ondorenean
gu biok oraintxe,
aukera det Retegi
ta honek Arretxe,
galdu ta pasako dek
zenbait malaletxe,
heure kulpa duk eta
konpon hadi hortxe!

J.Agirre: Nik oker asko izan det
mundu hontan zihar,
batzutan flako eta
besteetan ihar,
hik ere aurretik ez dek
dana esan bihar,
arrazoi zeinek daukan
ikusiko'ek bihar.

Lazkano: Hori gertuan zegok
egon hadi lasa,
emana niok ongi
joko horri traza,
testigu izango dek
Vitoriko plaza,
apustu hamarretik
gora ezetz pasa.

J.Agirre: Lazkano ziur dago
gaur dion modura,
baina nahi dezuna esan
nei ez dit ardura,
izabaziko det gaur
eindako apustu hura,
nik bapo afalduko det
Lazkanon kontura.

Lazkano: Hori esana didak
gaur baino lehenao,
baina gizarajoa

nahiko oker hago,
baldin afari horren
zaitan hi bahago,
plakatu haiz baina aurki
haiz hi plakuago.

OÑATI 1992-05-16

EGAÑA/LAZKANO/EUSKITZE/J.SARASUA/MURUA/X.ZEBERIO

Joxerra Garziaren eskutik bertso saio bikaina burutu zen Polikiroldegian, Txantxiku Ikastolak antolatua bere 25. urtemuga zela eta. 800 bat entzule ordaindutako saioan, agian ikastolako ikasle gutxi.

EGAÑA - J.SARASUA - EUSKITZE

Gaia: Egaña, Lope de Agirre; Euskitze, Arantzazuko Ama; J.Sarasua, Eli Galdos. Galdera: Zeinek eman dio lustre gehiago Oñatiko herriari?

Doinua: Zeru altuan zegoen jaunak
Neurria: 8ko Haundia

Egaña: Lope de Agirre hauen ondoan
sentitutzen da arraro,
Ama Birjinak ematen dio
makina bat erreparo,
beti geldirik egon da eta
horrenbestean akabo,
ta Araoztik Zainarturaino
alde pixka bat badago.

J.Sarasua: Hiru famoso lustro kontuan
bertsoetan gera ari,
lustratuena Galdos dugula
jendeak du gaur nabari,
nik herriari emana diot
fama ta lustre ugari,
eta lustrea ematen diot
nere gaztai ederrari.

Euskitze: Lustratuena nor den diote
haxe da buru haustea,
bat diputatu nagusi dugu
alu galanta bestea,
Lope de Agirre izen haundia
Galdos izen ilustrera,
baina Oñatiri nik eman diot
babesa eta lustrea.

*Egaña: Eli Galdos hau suerte haundian
frutua ez al da kasi?
Paktoak egin ta gobernatzen
oraindik ez du ikasi,
besteai berriz hizketan ere
"Alu" hitz horrek ihesi,
hola ari dan Ama Birjinak
famarik ez du merezi.*

*J.Sarasua: Komeniko da Galdos izena
zerutara altxatzea,
Dipitazion zeinek lortu du
autobia konpontzea,
eta gainera sekula ere
ez det ahazten etxea,
ia lortu nun autobia hori
Oñatitik pasatzea.*

*Euskitze: Nahiz berak orain aitortu duen
lehendik bagendun susmua,
besteak berriz ni bajatzeko
intentzio ta asmua,
baina nik "Alu" izan denari
"Jator" deitzera ez nua,
ni Ama Birjin nauzue baina
Ama Birjin modernua.*

*Egaña: Euskal Herria neuk jarri nuen
hemen eskaparatean,
Lope de Agirre han ibili zan
lurralde urrun batean,
Eli Galdosek lau ata ditu
Gipuzkoako partean,
ta Ama Birjinak agintea du
lau praile tristen artean.*

*J.Sarasua: Akusazio izugarriak
dituzte hemen eginak,
neronek ere atera gura
nituzke kontu zikinak,
lau praile tonto babesten ditu
gure Ama Birjin finak,
ta Lopek ama bihurtu zitun
Amerikako birjinak.*

*Euskitze: Ameriketean ezautu zuten
makina bat neska gaztek,
ta Galdos ere ezagun dute
bai batzuk eta bai bestek,*

baina bikote zuetan inor
bajatzeko asmorik ez det,
ez dezute asko merezi baina
nik bedeinkatzen zaituztet.

Egaña: Eli Galdosek ipinia nau
halako era tristean,
lau estrapozu eduki nitun
Amerika iristean,
Oñatiar raza zabaldu nuen
hala da nere ustean,
han "bazatoxak" esaten zuten
hegeberak ikustean.

J.Sarasua: Baina historiak gaiztotzat dauka
Lope de Agirren kondukta,
ta beste biak gara lustreak
lokatz zikinak kenduta,
eta gainera beste bi hauek
gaude ondo elkartuta,
Arzallus jaunak Ama Birjina
PNV-n sartu du-ta

Euskitze: Eli Galdosen esanai nago
aspalditxo igarrita,
kabi bat behar izanda ere
ez al da kabi polita?
Lope de Agirre berriz hor dabil
zeruraino iritsita,
Jainkuak ere ihes eiten du
hau aurrean ikusita.

BERASTEGI 1992-05-22

MURUA/PEÑAGARIKANO/J.SARASUA/TELLERIA/EGAÑA/S.LIZASO

Herriko festetan, Nikolas Zeberioaren gidaritzapean, giro ederreko bertso saioa atera zen herriko pilotalekuan. Jai batzordeak antolatutako ordaindutako saiora, 800 bat entzule hurbildu ziren.

MURUA - PEÑAGARIKANO - J.SARASUA

Gaia: Hiru bertsolariok osatzen dute Euskal Herrriko ikurrina: Murua, kolore gorria; Peñagarikano, zuria; eta J.Sarasua, berdea.

Doinua: Goizian goizik jeiki ninduzun
Neurria: 8ko Haundia

Murua: Ikurrinaren kolore gisan
hirurok gaituzte jarri,
ni naiz gorria, hondoan nago
nahiko estu eta larri,
noski ez det nik une askotan
alaitasunik ekarri,
hainbat gudarik isuritako
odolaren oroigarri.

Peñagarikano: Batzen ditugu Euskal Herrriko
erdi, ezker, da eskubi,
urdina dugu goiko zerua,
urdina dugu Kantauri,
berdea eta gorria ez-ezik
bada hainbat tarte zuri,
guk euskaldunok beti izan degun
garbitasunen irudi.

J.Sarasua: Ikurrinako hirugarrena
naturaren kolorea,
euskaldun danon bihotz barruan
betidanikan gordea,
esperantzaren kolorea naiz
ikurrinaren berdea,
traidore batzuk horiz ta urdinez
pintatzen naute ordea.

Murua: Samintasunen ondorioa
dezu nere jatorria,
gerra ta minez idatzi dut nik
historiaren orria,
garai batean odol bezela,
sentipen denak ordia,
gaur adierazi ohi det Euskadin
dagon mixeri gorria.

Peñagarikano: Euskal Herriko ikurrintxo
zein gauza kurioa,
guk batzen degu hego-iparra
edo Euskadi osoa,
esperantzaren koloreari
luza zaiozu besoa,
ta odol gorritz ez bedi mantxa
zuria degun usoa.

J.Sarasua: Esperantzaren berde gaixoak
dauka laguntza kaxkarra,
odolak duen gorritasuna
kolorante militarra,
PNV-ren zurikeria
Herri honen gaitz zatarra,
berdea degu ikurrin honek
merezi duen bakarra.

ORIO 1992-05.23

PEÑAGARIKANO/EGAÑA/S.LIZASO/MURUA/J.ENBEITA/EUSKITZE

Ikastolaren 25. urtemuga zela eta, Joserra Garziaren gidaritzapean ordaindutako bertso saioa burutu zen herriko pilotalekuan eta 800 bat entzuleren aurrean. Ikastolak antolatutako saio hau, bertso giro beroko saio on bat izan zen.

PEÑAGARIKANO - EGAÑA

Gaia: Eskutan daukat "Bertsolaria" aldizkariko azken alea eta hemen agertzen da Peña Uliako sorginarekin, Maritxurekin. Gauza asko esaten omen zizkion. Nik parrafo bat irakurriko dizuet: "... azkenik norbait atera behar eta Andoni Egañaren argazkia jartzen du mahai gainean, ea delako azeri hori bera ote den jakiteko. Bai, hau izan daiteke. Azeria baldin bada laister aterako da. O! Hobeto dezu kontuz ibiltzea. Zu baino gehiago dela uste du. Askoz gehiago dela du. Denek esan diote garaipena lortuko duela, oso ondo doala eta gainera balioko du. Nik ez det ezetzik esango, baina zu ez zaitu zapalduko. Zuk ez diozu utziko. Ez diozu utzi behar. Atera zuk hemendik hiru karta. Hiru karta. Ai, ene! Ze burruka duen mutil honek bere buruan! Erreta dago. Erabat erreta. Zentroa, burruka eta frakasoia adierazten dute, eta gogorrena frakasoia izan da. Erabat konbentzituta zegoen lehena zela eta onena. Bere baitan erabat konbentzituta zegoen irabaziko zuela eta muturreko haundi bat hartu du. Baina ez du hain errez etsiko. Honek gerra haundia emango dizu". Zer esan nahi du horrek?

Doinua: Adixkidia andoaindikan

Neurria: 8ko Haundia

Peñagarikano: Neri Maritxuk kontatu dizkit
ez dakit zenbat histori,
joan orduko pasa barrura
eta eskutxoa tori,
gero azeri bat han agertu zen
ta ilea hori-hori,
dudarik gabe Egaña dela
azeri txar, gaizto hori.

Egaña: Aparatoa ona du eta
hartu du zerbaiten usai,

azken aldian Peña ta biok
pintatu gaituzte etsai,
azeritxo hau dala medio
oilarra ez dago lasai,
lehen oilandak kentzen dizkiot,
laister txapela ere bai.

Peñagarikano: Aldizkaria hortxe daukagu
ta badu bere gantxoa,
baina ez pentsa ni neu naizenik
zuk uste bezin mantsoa,
azerik baino indartsuago
beti izaten da otsoa,
eta Joxerrak lehentxo esan du
naizela Blanca Ochoa.*

Egaña: Azeria ta Otsoarekin
zer nolako kontrastea,
Peña ondoan izan beharra
ez al da gauza tristea?
Nere frakaso gertatu zan han
txapela ez irabaztea,
eta zurea hura merezi
zenuela sinistea.

* Blanca Ochoa Orioko madrinatzat izendatu berria zuten eta Peñagarikanok horren paperean egin zuen bertso saio bat.

Peñagarikano: Amets egin dek ta esaten dek
baina ez dit sinetsiko,
gerora ere itxaropentsu
nik ez dit inoiz etsiko,
txapela kendu behar didala
esaten ez haiz hasiko,
nik ez zekiat galduko dedan,
hik ez dek irabaziko.

Egaña: Gure Otsoa gaurkoan ez da
batere apal azaltzen,
lehenago ere ibilia da
bere fama hori galtzen,
alper-alperrik ari zerade
ez dizut ezer barkatzen,
gauza bakarra opa dizut nik:
asmatu zazula galtzen.

Peñagarikano: Ta orain bera umiltzen hasi da
danok ohartu zerate,
ez zuen uste baina otsoak
gogor egin du atake,

hurrena ere ikusten nago
aterako dula kate,
hauek Zarautzen zerbaitegatik
txoro haize fama daukate.

Egaña: Hara nolako guapoa degun
jator eta atsegina,
neska gazterik ez daukalako
kerida hartu sorgina,
txoroen hori kontatu digu
bera nigandik zekina,
izen bakarra merezi dek hik
oportunista zikina.

Peñagarikano: Aizu nun-nahitan ez dira ikusten
ez nere antzeko perlak,
ta oportunista neri deitu dit
orain Zarauzko txapelak,
zarauztar hauek jaso dituzte
egiz pasara epelak,
orain ehun urte baleak alde
eta abenduan txapelak.

Egaña: Berez piztia jaio zan eta
bota beharko larrera,
zuei pelota egin nahiean
txapeldunaren karrera,
orain artean nahiz-ta Zarautzek
eskeini bere harrera,
gaurtik aurrera ez hadi pasa
Zubigainetikan behera.

AZPEITIA 1992-05-29

J. AGIRRE/S. LIZASO/J. LIZASO/LAZKANO/EGAÑA/MURUA

"Lagun-onak" kirol elkarteak antolaturik J. Lizasori omenaldi bat eskeini zitzaion. Mila bat entzule bildu ziren ordaindutako saiora Landetako Polikiroldegian. Aurkezle lanetan Laxaro Azkune zutelarik bertso festa oso beroa izan zen.

J. AGIRRE - S. LIZASO

Gaia: Lehengo batean Agirrek, Sebastian zaldi gainean bere etxe parean ikusi omen zuen, Orandan gora pasatzen...

Doinua: Orain hasi bihagu

Neurria: 8ko Txikia

J. Agirre: Holako zirkorikan
inoiz egundaino,
ez nuan nik ikusi
behin'e oraindaino,
gainean ibiltzeko
hoinbeste enpeino,
azpikua finago
gainekua baino.

S. Lizaso: Joxe, neri begira
harrituta zaude,
maleziak baidauka
hainbeste mesede,
kostata baina egin naiz
zaldiaren jabe,
Xoxotera nijua
ta nekatu gabe.

J. Agirre: Holaxe segitzeko
dezu esperantza,
beiratuta ez nion hartu
jinetean antza,
zaldi gaixuak bazun
izardi ta patza,
harek eraman zuen
kargamentu latza!

S. Lizaso: Nekatzen ez dan batek
beti umorea,

bidaiia egin nahi nun
eta dotorea,
zuk diozu zaldiak
eman du berea,
beraz nekatu bada
nun da tratorea?

J.Agirre: Tratorea balego
zaldiantzat ditxa,
ez zuan aterako
horrenbeste pizza,
hau berau bai zaldia
ematen det hitza,
pasta bat jarri eta
makala ez balitza.

S.Lizaso: Zaldi gainean banaiz
harro edo lainez,
ta Joxe zu begira
sinistu ezinez,
ta zaldiak jo badu,
aitortzen det zinez,
gosaiia emaidazu,
segiko det oinez.

J.Agirre: Oinez joateko zuk
daukazu kupira,
hobe dezu egitea
laister erretira,
sasiak astinduaz
eon nintzan begira,
hau pasa zan tokian
behiak pasako'ira.

S.Lizaso: Zer histori pasa dan
Joxek du azaldu,
kale umeak ez du
esperantzik galdu,
lehenez gainera honi
gaur lanak ugaldu,
zuk sasiak astindu,
nik berriz zapaldu.

S.LIZASO

Gaia: J.Lizaso bere aita, 65 urte Martxoan beteta eta jubilazio kontua barra-barra, txalo zaparradak, momentu beroa eta ez dakit, sumatu dut begiak bete xamarrik ez ote dituen. Ba al daukak aitari ezer esateko?

Doinua: Bizia ez da nehoiz egoiten
Neurria: 10eko Handia

Neretzat ere berezia da
omenaldiko eguna,
ta ai baneki nola osatu
nere bertsozko jarduna,
inor badago, ni nago hemen
omenduakin zorduna,
nola lotura hirukoitza dan
elkarganatzen gaituna:
Bera dut aita, bera dut maisu,
bera dut nere laguna. (BIS)

Esker onezko omenaldiak
ez du egiten gaitzikan,
zor dizuguna eman dizugu
ez degu beste gauzikan,
bertsolaritzan zeure leku bat
badaukazu oraindikan,
eta zugatik ez det entzun nahi
erretiroko hitzikan,
zure ordezeko ez baigerade,
jarraitzaileak baizikan. (BIS)

ZERAIN 1992-06-7

Jon Azpillaga eta Jon Lopategiri egun osoko omenaldia egin zion hainbat urtetan elkarrekin bertsoetara joan ziren herriak. Eguerdian ospatu zen jaialdian, 20tik gora izan ziren parte hartu zuten bertsolariak, Inozenzio Olea eta Jose Mari Etxaluzeren gidaritzapean. 800 bat entzule bildu ziren eta eguerdiko saioaren ostean, lagunarteko bazkarian, beste bertso saio bat burutu zen hainbat bertsolariren artean.

AZPILLAGA - J.LOPATEGI

Gaia: Omenduek sariak jaso ondoren honela eskertu zituzten.

Doinua: Hirurogei ta beatzi urte
Neurria: 8ko Haundia

Azpillaga: Lehenengo aldiz etorri eta
puska genuzen kateak,
gero igarri gabe abailan
pasa zaizkigu urteak,
ustegabeko zeremoniak
gaur orain hemen beteak,
eskerrik asko Zeraini eta
entzule maite-maiteak.

J.Lopategi: Neuk ere eskerrak Zeraingo herri
komisio ta alkate,
Listor-Mendiko lagunarte ta
herriko kultur elkarte,
berdin dantzari ta bertsolari
borondate hontan parte,
eskerrik asko goierritarrak
bihotz zabalak zerate.

Azpillaga: Diktaduraren garaia zan da
kontatu behar egiak,
hogeitamar bat urte badira
geunden sendo ta guriak,
hankak moteldu zaizkigu baina
burutik gaude argiak,
oraindik beste saio mordo bat
egin behar degu biak.

*J.Lopategi: Mundura jaio eta segidan
gerrak zapaldu ginuzen,
zenbait senide frentean hilak
Azpillagak aita hain zuzen,
droga hoiekin sortzen zen gure
sentimentua hain ozen,
gudari zaharren odola eta
berrien arnasa baizen.*

*Azpillaga: Eta Zerainek lehen bezelaxe
goiari hor dio eutsi,
merezi dana kontatu gabe
ezin nezaioke utzi,
Euskotar eta bertsozalea
garbi dezu erakutsi,
herri jatorrak mordoa dago,
Zerain ainakoak gutxi.*

*J.Lopategi: Jai dotorea jarri dezute
umore eta armoni,
gu bezelako agureentzat
holakoxea komeni,
sekula santa ez gara ahaztuko
ez Azpillaga ta ez ni,
egun haundi ta ohoretsu bat
zor diogula Zeraini.*

ERREZIL 1992-06-13

MAIA/J.SARASUA/PEÑAGARIKANO/OLASO/LIZARRETA/LOIDISALETXE II

Herriko festetan jai batzordeak Udalaren babesean antolaturik eta pilotalekuan, Manuel Agirretxeren gidaritzapean burutu zen ordaindutako saiora, 300 bat entzule hurbildu ziren.

OLASO - LIZARRETA - LOIDISALETXE II

Gaia: Loidisaletxe, albaiteroa hazi jartzailea; Lizarreta, behia; eta Olaso, atzetik begira dagoen zezena.

Doinua: Bedeinkatua izan dedila
Neurria: 2 Puntuko Kopla Haundia

Olaso: Eskua sartu ta ordu erdi bat
tripak atera beharrik,
ta nik txekorra erasten diot
ikutuakin bakarrik.

Lizarreta: Egia esan txekorrarena
da akatsikan haundina,
bizio bat du bakarra eta
bera zerbitu ezina.

Loidisaletxe II: Esan behar det dagoen eran
hemen arrazoi zuzena,
arrautzarikan gabekoa da
atzean dagoen zezena.

Olaso: Albaiteroan estudioa
ez al da nahiko astuna?
Idia izan izandu bada
bera arrautzik ez duna.

Lizarreta: Albaiteroak zerbait sartu dit
neri beso edo zango,
deskuidon baten ez zera, ba, zu
errezildarra izango?

Loidisaletxe II: Zezenarekin egina ditu

aspaldin hainbeste saio,
halare honi nere besoa
gehiago gustatu zaio.

Olaso: Errezildarra ez dakit baina
gutxienez andaluza,
horregatikan gure behi zahar hau
berriz'e laster da susa.

Lizarreta: Behi zaharrai orain ahaztu zaizko
umorea ta irria,
neure bizioz gozatu ezin
ez al da penagarria?

Lodisaletxe II: Halako zezen kaxkar batekin
raza onikan eztago,
horregatikan bazter batean
alper-alperrik hor dago.

Olaso: Nik usaitikan antz emate'iot
behia dagoen klasean,
albaiteroak ez dio ematen
eskua sartu ezean.

Lizarreta: Zezena oso hanka motxa da
horretan nahiko arazu,
neregan ondo iritsitzeko
txikiegia zera zu.

Lodisaletxe II: Zezen kaxkar hau bere lanean
nahiz eta jardun indartsu,
benga ta benga saiatu arren
behia erteten zan antzu.

Olaso: Urte osoa badamakigu
guk elkarrekin lanean,
zu buruz behera ipini zaite
etxepeko malkarrean.

Lizarreta: Behi zaharra dago gaur oso triste
hori da gauza zuzena,
hauek biak'e antzeko dira
albaitero ta zezena.

Lodisaletxe II: Nagusiari eman nahi diot
arrazoi bat nabarmena,
behia ta zezena mataderira

botata dezu onena.

Olaso: Lastur aldean raza koxkorra
hori ezin leike uko,
bere hazia jartzen badie
ez ditu mejoratuko.

Lizarreta: Ni zezen honen alboan nago
hemen neuretzat kaltian,
hobeto nago Lastur zuluan
hango betizu tartian.

Loidisaletxe II: Hauek biakin gauza onikan
ateratzerik ez danez,
hemendik hanka egin behar det
akulka bana emanez.

HERNANI 1992-06-14

X.ZEBERIO/PEÑAGARIKANO/OLASO/EGAÑA/J.SARASUA/TELLERIA

Hernaniko auzo honetan, festa giroko saio eder bat burutu zuten bertsolariek Jose Manuel Otxotorenaren gidaritzapean. Udalaren laguntzarekin jai batzordeak antolatu zuen eta 1.000 bat entzule bildu ziren dohaneko saiora.

X.ZEBERIO - PEÑAGARIKANO

Gaia: Zu, Zeberio, mendira joan eta istripuz zulo batera erori zera, bi hankak hautsi eta oihuka ari zerala, haitzaren puntan putre bat dago, Peñagarikano.

Doinua: Nere senarrarekin
Neurria: 8ko Txikia

X.Zeberio: Koba zulo batean
halako komerik,
erori ta bi hankak
hautsiak ditut nik,
lagunduko zidala
hor batek edo bik,
baina, hi putrezarra,
ze asmo daukak hik? (BIS)

Peñagarikano: Gizona dago gizen
ta putrea plako,
lehen ere nik pasa det
miseria pranko,
eta koba zulora
erori dalako,
nahiko okela badet
urte beterako. (BIS)

X.Zeberio: Hori gaur esaten dek
hik aurpegi alaiz,
gerta leike etortzea
mendizale, apaiz,
oraindik izate'ituk
gizonaren usaiz,
neronek jango haut hi

deskuidatzen bahaiz. (BIS)

Peñagarikano: Zulora erorita
hautsi hanka biak,
atzera ez dik egiten
okel gehiegiak,
lehenbiziko tripak
ta gero begiak,
hemen gozatu latza
hartu behar diat! (BIS)

X.Zeberio: Bixitatu nahi nuen
nik mendi aldea,
beti izandu bainaiz
ni mendi zalea,
diadar egiten det
Ereñozu aldea,
eta putrezar honi
tiratu balea. (BIS)

Peñagarikano: Etorri dan gizona
nola halakoa,
ta orraztu behar det
nik nere mokoa,
haundi samarra dauka
isatz ondokoa,
akabo Zeberio
Itsasondokoa. (BIS)

X.Zeberio: Jan nahi ditu Gipuzkok
ta berdin naparrak,
baina Itsasondokok
zeuzkak urte txarrak,
espabila zaitezte
gazte eta zaharrak,
honek jango'itu gero
hemengo ardizarrak. (BIS)

Peñagarikano: Zertara etorri zera
aizu neregana?
Orain hau jatea det
nik daukadan plana,
guztia jaten ere
nik badaukat lana!
Azariantzat utzi
sobratuko dana. (BIS)

X.Zeberio: Beraz egunak dauzkat
orain kontatuta,

ni jatera dator hau
zuloan sartuta,
organuak'e dauzkat
ia banatuta,
nahio nuke hilko balitz
enbenenatuta! (BIS)

Peñagarikano: Hemendik oso urruti
dago benenoa,
eta zure okela
da guztiz sana,
oraindik oso-osorik
zure organoa,
prestatu zaitez gizon,
ni hastera noa. (BIS)

ANOETA 1992-06-19

OLASO/IRAZU/EGAÑA/J. AGIRRE/MENDIZABAL/MAIA

Herriko jaietan eta jai batzordeak Udalaren babesean antolaturik eta Anjel Mari Peñagarikano gaijartzaile zela, jai giroan burutu zen dohaneko bertso saioa herriko pilotalekuan eta 500 bat entzuleren aurrean.

OLASO - IRAZU

Gaia: Olaso oso pozik eta alai bizi da. Bizitza honi dena alderdi ona ikusten dio eta, aldiz, Irazuk, hain gaztea izanik bizitzari alderdi txarrak ikusten dizkio.

Doinua: Pello Josepe tabernan dela
Neurria: 8ko Haundia

Irazu: Batek tristura gainezka eta
beste honek poz gehiegi,
hala ta guztiz ezin nezake
nere tristura eskegi,
naturaleza zein gaiztoa dan
ez al da garbi ageri?
Altura ere ez digu eman,
ez zuri ta ez neri.

Olaso: Holako gauzik entzuterikan
ez nian asko espero,
txiki gerala bere buruai
jarri hoinbeste enredo,
egunez lana piskat eginda,
arratsez juerga gero,
bizitza zeinen gauz polita dan
ondo pentsatu ezkerro!

Irazu: Lanean edo ikasten gabiltz
borondatezko indarrez,
tristura beti soinean eta
sekulako zoritxarrez,
aurrera ere segituko det
nahiz eta erdi negarrez,
siniste'ez degun etorkizun bat
lortzearen poz bakarrez.

Olaso: Nere lagunak bizimodua
hartu du era tristetik,
pentsatu ezak bizimoduak
bi ikuspegi bazetik,
alaitu adi ta umoretsu
jarraitu ezak hor zutik,
hik begirada beti bota zak
alaitasunan aldetik.

Irazu: Ezin liteken gauzarik neri
ez zaidakela eskatu,
neurearekin segiko diat
hi ez hadila kezkatu,
pentsatuko dit nere bizitza
eten edo-ta luzatu,
ona ez dela sinisten baidit
nahiz kontrakoa pentsatu.

Olaso: Pentsatutzen det honek bizitza
ez duela asko maita,
sasoi horrekin tristura hori
oso penagarria baita,
erdi etsita jarria zaude
hogeit'urte edukita,
Joxe Agirrei galde zaiozu
horrek gehiago daki-ta.

BILBO 1992-06-20

J. ENBEITA/S. LIZASO/J. LOPATEGI/PEÑAGARIKANO/M. AROZENA

Bilboko Udalaren babesean Santutxuko bertso eskolak antolaturik, Udaberriero bertso saioak antolatzen dira anken urte hauetan. Aurtengoak, Bedebarrietako liburutegiko areto dotorean ospatu dira. Dohaneko saio hau, lautatik bigarrena izan zen, Josu Telleriak egin zituen aurkezle lanak eta 150 bat entzule hurbildu ziren bertara. Bost bertsolariak txapeldun izatearekin zerikusia dutenak ziren: J. Enbeita, Bizkaikoa; J. Lopategi, Euskal Herrikoa; Peñagarikano, Gipuzkoakoa; S. Lizaso, Euskal Herriko txapeldun ohia; eta M. Arozena, Nafarroakoa.

J. ENBEITA - S. LIZASO

Gaia: Zuek biok Azenor-eko langileak zarete. Egoera ikusita, Jon, nahiago duzu dirua hartu eta etxera joatea. Zuk, Sebastian, bukaera arte burrukatu behar dela uste duzu.

Doinua: Txoriak eta txoriburuak
Neurria: 8ko Haundia

J. Enbeita: Ez da egoki amairik gabe
borrokatzen ibiltzea,
guk nahi genuen indar guztiak
hobetzekota biltzea,
baina guztia bukatu da ta
hobeto da isiltzea,
alperriko da mundu honetan
amesetik bizitzea. (BIS)

S. Lizaso: Enpresa gaizki dijoalako
langileontzat galera,
boluntario zer arraiotan
joan nahi dezu kalera?
Zatoz, laguna, burrukatzera
bestearekin batera,
ezer lortzea zaila baidegu
borrokatzen ez bagera. (BIS)

J. Enbeita: Zuk beste nik'e maite det, lagun,
kalean borrokatzea,
baina batzutan komeni zaigu

zentzunagaz jokatzea,
hila dago ta askoz hobe da
guztiok etxeratzea,
behi antzuari ezina baida
esnea ateratzea. (BIS)

S.Lizaso: Zer arraiotan darabilkizu
arrazoidunaren planta?
Adibideak jartzen ez zazu
eman horrenbeste lata,
zentzu kontua aipatu berriz?
Mesedez ez zazu kanta,
zuk esandako zentzu guztia
egoismo hutsa da-ta. (BIS)

J.Enbeita: Jokabidea antza ez duzu
neri entzun eta aintzat,
baina alperrik gaur gabiltzala,
lagun, benetan deritzat,
jakin dezazun egoismorik
nere barnean ez daukat,
lagun eidazu denei bilatzen
beste irtenbideren bat. (BIS)

S.Lizaso: Nahi al zenduke zeuk aldeginda
gainera guk laguntzea?
Zu gabe ere eraman leike
borrokaren gurutzeta,
ez da zilegi dirua hartu
eta kolpez gordetzea,
hori baidez gaurko jakia
eta biharko gosea. (BIS)

S.LIZASO

Gaia: Diru mordo ari zara ateratzen bertsolaritzatik,
gure lepotik, alegia.

Doinua: Nere gogoa hegan dijoa
Neurria: 8ko Haundia

Azkenerako hemen egin naiz
arrazoi gogorran jabe,
gezurra egi baldin balitza
neretzako askoz hobe,
zuen lepotik ni aberastu?
Zer esaten ai zerade?
Gaur ere bertso entzuten zaude

sarrera ordaindu gabe.

Bertsolaritzan jokatzeko degu
bakoitzaren apustua,
jende aurrean pasatzen degu
sarridan une estua,
kobratzea're nere ustetan
ez al da gauza justua?
Eta gainera nork daki zer dan
bertsolari baten gastua?

Bertso kantari herririk herri
hor gabiltza egunero,
bertsoarekin alaitu nahirik
ez dakit zenbat bezero,
kantatu eta geure sobrea
guk jasotzen degu gero,
inportantzirik ez degu izango
debalde hasi ezkerero.

ELOSUA 1992-06-20

EGAÑA/PEÑAGARIKANO/EUSKITZE/GORROTXATEGI/J.SARASUA/S.LIZASO

Mari Tere Aristegiren gidaritzapean aritu ziren Elosuako eleizan bertsolariak. Jai batzordeak Udalaren laguntzarekin antolatu eta ordaindutako saiora, 300 bat entzule hurbildu ziren.

EGAÑA - PEÑAGARIKANO - EUSKITZE

Gaia: Egaña, frantses euskalduna edo emazteak aldegin diona izango da; Peñagarikano, txurrerua; eta Euskitze, emaztea.

Doinua: Frantses euskaldun bat etorri zait
Neurria: 8ko Haundia

Egaña: Beraz berpiztu egin beharko
aspaldiko sesiua,
txima harro hura izandu nuan
bizitzako soziua,
mutur luzeak gure etxean
jarri zun okasiua,
aizu txurrero txurroak kendu
hori det nik leziua!

Peñagarikano: Frantzes euskaldun bat det ondoan
txuloa eta harrua,
baina hau berez baboa bada
nerea ez da errua.
"Neri emaztea kendu egin dit"
oin egiten du orrua,
bere emazteak nahiago baidu
txurreroaren txurrua.

Euskitze: Frantzes euskaldun hau beti izan da
gizon bat biziosua,
honen onduan ezin ziteken
pasatu bizi osua,
beste hau berriz mutil jatorra
bihotzean kriston sua,
txurro haundirik ez dauka baina
bai mutil karinosua!

Egaña: Erreparatu zazute denok
txurreruaren kasuan,
zoritxarrean nere andrea
harrapatu zun lazuan,
zortzi amante ta bi kerida
bazitun gure auzuan,
nik kamisetik ez nun garaian
txaketa jazten baizuan.

Peñagarikano: Karinosua deitu didazu
emazte bejondeizula,
denen aurrean eman didazu
egiz arrazoi mardula,
ta Elosuko entzulea zuk
ez zazu ahaztu sekula,
txurroz nik behintzat garai haietan
hau konkistatu nuela.

Euskitze: Lehengo senarra beti izan zen
nahiko petral ta ganberro,
neu karizika hasita ere
zenbat karraxi ta orro,
orain konforme bizi naiz baina
diruz ez gabiltza harro,
nahi badezute hamabost duron
daukat dozena bat txurro.

Egaña: Nere andrea beti izan zan
jenioko ta lakarra,
txurrero honen txurroa berriz
txikia edo ttattarra,
ez ote degu nahiko desgrazi,
ez ote da zoritxarra,
baldin umeak ekartzekotan
Parisa joan beharra.

Peñagarikano: Lehenago ere nik izan ditut
makina bat señorita,
ez al zerate zuek harritzen
gaur txurrerua ikusita?
Bere emazte panpoxarekin
sarri egiten nun zita,
lehen txurro saltzen ibiltzen nintzan,
orain txaketa jantzita.

Euskitze: Nere txurrero maitagarria
ezin zaitzaket gorrota,
maindire rosak jarri ditut gaur
ez bazaizu inporta,
berehalaxe berotzen zera

*kamisa pixkat igota,
orain txurrua busti ezazu
kafesnia prest dago-ta.*

USURBIL 1992-06-21

Igande horretan euskerazko EGUNKARIaren eguna ospatu zen Usurbilen eta egun osoko festa giroan hainbat ekintza burutu ziren. Bertsolariek ere hiru lekutan izan zuten kantatzeko parada, eliteko bertsolari asko falta baziren ere, besteak beste, Hernani eta Usurbilgo bertso eskoletako ikasleak han izan ziren.

J.SARASUA - I.ELORTZA - U.ITURRIAGA

Gaia: Gai librean aritu ziren.

Doinua: Nere senarrarekin
Neurria: 8ko Txikia

J.Sarasua: Has gaitezen txikian
gairik hartu gabe,
hemen bildu gera sei
bertsolari trebe,
gehientsuak gazteak
paperaren alde,
bertsolari helduak
nun arraio daude? (BIS)

I.Elortza: Nolatan gertatzen den
guztiok begira:
Hola izan ditugu
hainbat tirabira,
bertsolari helduak
ez datoz herrira,
ta gurekin orduan
akordatzen dira. (BIS)

U.Iturriaga: Hemen faltatzen dira
bertsolari zaharrak,
Egañan ironia,
Lizason indarrak,
hemen gazteak dira
ausarta samarrak,
ta gero eurek dira
famoso bakarrak. (BIS)

J.Sarasua: Ni ere sartukoko naiz
gazteen klasean,
hobeto ibiltzen da

holako haizean,
besteak herriz herri
denbora luzean,
ez dute kantatu nahi
kobratu ezean. (BIS)

I.Elortza: Pantaila aurrean izan
ondoren izarra,
diru kontua haiek
nahi duten bakarra,
Sarasua ez ote da
traidore samarra?
Nahi dunean gaztea,
nahi dunean zaharra. (BIS)

U. Iturriaga: Horren joku doblea
ez bada nabari,
neuk kantatu behar dut
ozen eta argi,
diru kontu horrekin
behingoz ahaztu hadi,
kobratu dizkie-ta
bi mila "Lizardi"*. (BIS)

* Lizardi: Egunkari egunean erabili zen diru papera.

J.Sarasua: Ederki egin dezu
erason hastea,
baina ez det onartzen
Igorren ustea,
zeharo aldrebes da,
ai Igor maitea!
Zurekin zaharra naiz ta
haiekin gaztea. (BIS)

I.Elortza: Sarasua batzutan
gazteen eredu,
beste plazatara joan
ta mila ernegu,
edozer esaten du
ta hemen gaude gu,
haiekin dagonean
ze esaten ote du? (BIS)

U.Iturriaga: Txaketero samarra
izaten naiz ni maiz,
ta hitzak aldatu ditut
ordurako garaiz.
"Gure artean zaharra
sentitzen omen haiz",

*Igorrekin ni ere
zaharra sentitzen naiz. (BIS)*

DONOSTIA 1992-06-26

EGAÑA/J. SARASUA/PEÑAGARIKANO

Anoetako Polikiroldegian, Euskal Herriko "Proyecto Hombre" delakoaren bilkura nagusia zela eta kantatu zuten bertsolariak. Bertan bildu ziren drogamenpetasunetik ateratzeko ahaleginetan diharduten Gipuzkoa, Araba, Bizakaia eta Nafarroako 800 bat pertsona beren familiartekoekin.

Gai librean.

Doinua: Arratsaldeon lendabizitik
Neurria: 8ko Haundia

Egaña: Akabo gure negar malkoak,
akabo begi tristeak,
behin betirako ez dira izaten
gizonen buruhaustek,
aukera on bat egina dauka
hemengo jende gazteak,
ta aukeratzen jakin behar du
gizon ta andre "Askeak"*. (BIS)

J.Sarasua: "Proyecto Hombre" ezagutu ta
pila bat harritu nintzen,
borondatea falta danikan
neri ez zait iruditzen,

* Askeak: Drogaren menpekotasunetik edo katetik askatu direnak.

ta ikusirik hemen guztiak
nola umorez dabilten,
Felix Azurmendi** ia ez da
bere galtzetan kabitzen. (BIS)

Peñagarikano: Ikuskizunak izan dira gaur
bat bestearen segidan,
beraz naparrak futbolearen da
gipuzkoarrak sokatiran,
ta arabarrak saririk gabe
ikuskitzen jiran,
jakin nahi nuke arabar danak

ea lotan egon diran. (BIS)

Egaña: Gure Peña hau etorri zaigu
adar jotzeko planean,
goiz partetikan arabatarrak
aritu dira lanean,
ni Gasteizen bizi naiz orain
Dato-ren aldamenean,
eta bertsoetan egin nahi nuke
arabarren izenean. (BIS)

J.Sarasua: Atentzioa deitu dit niri
ezkerreko aldamenak,
badakizute zeintzuk diran hor
eseriz lasai daudenak,
hemen "Staf"ak* ez ote dira
ondoan bizi direnak,
gaur ere eurek jango zituzten
janaririk goxoak. (BIS)

Peñagarikano: Aldamenean ditudan hoiek
dute aurpegi galanta,
"Staf"* izena duten beroiek
badute nahiko zarata,
hiru baldintza jartzen dituzte
garaia badela eta:
apaizen lana, maisu oporrak,
ta polizien soldata. (BIS)

* Zaindari edo laguntzaileak.

** "Proyecto Hombre" delakoaren zuzendaria.

Egaña: Behin Lasara joan ginan da
ze esperientzi apaina,
orain bertsoetan jalgi nahi degu
bisita haren ordaina,
zahar eta gazte, andre ta gizon,
hau lagun talde bikaina,
"Staf"ekoak* kaskailu eta
eoskorrak dira baina. (BIS)

J.Sarasua: Hemen jendeai adarra jotzen
pasa deu orain artea,
baina serio kantatzeko're
badaukat borondatea,

nik "Proyecto" a ezagutu nun
konbentzimentuz betea,
kontrol soziala ez da kontua
baizik libre izatea. (BIS)

Peñagarikano: Luzaro ezin leikela jardun
eta hori da arazo,
nahiz eta jakin guri entzunez
batzuk pozik dauden oso,
orain momentuz bertsolariok
egin behar degu ixo,
atzean daude teatro zaleak
eta hoiei eman paso. (BIS)

ZARAUTZ 1992-06-27

MURUA/J. LOPATEGI/SOROZABAL/U. ITURRIAGA/OLASO/TELLERIA

Iñurritzako auzoan, jai batzordeak eguerdiz antolatutako dohaneko saiora 800 bat entzule hurbildu ziren. Laxaro Azkunek bete zituen gaijartze lanak.

MURUA

Gaia: Kanta baten leloa: "Maitatzen zaitudalako kantatzen dizut zuri".

Doinua: Amodioa gauza tristea

Neurria: 10eko Haundia

Kantatzen dizut ezti ta gozo
nago horren afanean,
sarri bainabil zure atzetik
laino xurien gainean,
zutaz pentsatuz ari naiteke
nekerik gabe lanean,
bertsoz ezin dut guztiz azaldu
zer dudan bihotz barnean,
mundu berri bat eman zenidan
aurkitu zintudanean.

Maitatzen zaitut. Nola ez maita?
Dadukat aitortu beharra.
Sortzen didazu egonezin bat,
bihotz barruan sukarra:
Maite dut zure ezpain hezeen
muxukatzeko indarra,
zure begien disdira sarkor
eta kolore nabarra,
zu zera nere argitasuna,
nere eguzki bakarra.

Zuri eman dizut gorputz sexua
eta bihotza ere bai,
zu zera nere ametsen izar,
nere malko denen itzai,
zure lilurak txoratutzen nau,
zure xarmak nauka ernai,

sentimentuen kabi zu zaitut
azken batean bizigai,
nere bizian zu ez bazaude
ez dut gehiago bizi nahi.

LASARTE 1992-06-28

J.LIZASO/LAZKAO-TXIKI/X.ZEBERIO/P.ETXEBERRIA

San Pedro jaietan Lasarteko Polikiroldegian ospatu zen jai batzordeak antolatutako urteroko bertso saioa, 500 bat entzule hurbildu ziren dohaneko saio honetara eta Jon Iñaki Elespuru aritu zen gaijartze lanetan.

J.LIZASO - LAZKAO-TXIKI

Gaia: Zu, Joxe, afaldu ondoren basura jaistera abiatu zera. Kontuak kontu goizeko zazpitan hartu dezu etxerako bidea. Ahal dan moduan igo eskailerak eta emaztea aurkitu duzu ate onduan zai.

Doinua: Bordatxurirena
Neurria: 8ko Txikia

J.Lizaso: Andreak bialdu nau
kalera benetan,
zikina bazeguan
eskina danetan,
"poltsa hau bota zazu
kankarro horretan",
baina deskuidatu naiz
argi gorrietan.

Lazkao-Txiki: Ez didazu ematen
zeuk uste hainbat poz,
nunbait argi gorriak
beti ditu gogoz,
kalera juan zerade
basura utzi asmoz,
hainbat ordu pasata
basurakin zatoz.

J.Lizaso: Andretxo ez zaitela
errietan hasi,
senarrak ez dizu egin
horrenbeste grazi,
orain esango dizut
hartu pazientzi:
Bi kopa hartu eta

iztarrak ikusi.

Lazkao-Txiki: Hau al zan ordu eta
gizonan tamaina?
Kalera jeitsi zinan
hain apain-apaina,
iztarrak igurtzitzen
ibili alajaina,
etxean'e bazendun
zuretzako aina.

J.Lizaso: Xelebreak dirade
andre inbiriak,
ni engainatu naute
hor argi gorriak,
orain haseko'izkizut
gose- egarriak,
gaur ikasi baiditut
numero berriak.

Lazkao-Txiki: Numeroak asmatzen
zuk ez dezu errez,
ekarri dezun usaiz,
daukazun mozkorrez,
zu argi gorrietan
ibili indarrez,
kanpoan langile ta
etxean ezer ez.

J.Lizaso: Andrea ez dakit nola
haserratu zeran,
nahigaberik ez bota
nere bihotzera,
denbora badaukagu
hemendik goizera,
konformatuko zaitut
portatzen bazera.

Lazkao-Txiki: Motiboz jarri naiz ni
kopeta beztuta,
ongi zerbitzerikan
merezi ez du-ta,
andrea nun utzi dun
hor dago ahaztuta,
umil asko etorri da
bi poltsak hustuta.

J.Lizaso: Berriro ere nago
hitzegin beharra,
alperrikakoa da

daukazun negarra,
horrelakotxea da
nere andre xaharra,
polit xamarra baina
zelosa xamarra.

Lazkao-Txiki: Gaur ez dezu merezi
muxu ematia,
okertua dalako
zure izatia,
halare oraindik zaitut
bihotzez maitia,
hurrengoan goizago
etorri zaitia.

J.Lizaso: Badakizu gauetan
naizela artista,
gaur berri bat nik
nahi nuan konkista,
zuri emango dizut
maitasunan lista,
gaurkoa barkaidazu
portatuko naiz-ta.

ZUMARRAGA 1992-07-4

MENDIZABAL/IGARZABAL/IRAZU/AGIRRE/EUSKITZE/U. ITURRIAGA

Bertso eskolak Udalaren laguntzarekin antolaturik, Santa Ixabeletan urteroko saioa frontoi berrian ospatu zen Juanjo Sagastibeltzaren gidaritzapean. Hirurehun bat entzule izan ziren ordaindutako saioan.

MENDIZABAL

Gaia: Nota txarrak ateratzeagatik bere semea jipoitzen duen gurasoari.

Doinua: Sentimentua sartu zitzaidan
Neurria: 10eko Haundia

Arazo latzak sortzen zaizkigu
ezin ukatu inola,
zure semea hor ikusten dut
hainbat malko dariola,
begiondoa hazita dauka
ta sudurretik odola,
nik ondo dakit ez ikastea
berez ondo ez dagola,
baina munduan guztia ez da
ikasketa ta eskola. (BIS)

Dirudienez zure semeak
nota txarrak izan ditu,
neu holakoxe tipoa nintzen
ez nau gehiegi harritu,
baina jotzea ezin liteke
nere buruan kabitu,
nere aurrean hau aitortzean
nola ez zera gorritu?
Zer pasako zen zu zure aitak
berdin tratatu bazintu. (BIS)

Ekarri duen kartila ximur
gorriaren arabera,
zure semea ez da helduko
gradurikan gorenera,
baina agian beste gauzetan
onena liteke bera,

gaurtik aurrera bazter ezazu
zigor gogorren aukera,
ta beregana zoaz lehenbaitlehen
barkamena eskatzera. (BIS)

Agian horrek zeuri egin dizu
nolabaiteko grazia,
guztiz lur jota hor utzi duzu
seme bihurri bizia,
lotsagarri da alde batetik
bestaldetik itxusia,
baina aztertzen jarri ezker
gertatu zaigun guzia,
lezio hortan zuretzat ere
badago zer ikasia. (BIS)

LAZKAO 1992-07-8

U. AGIRRE/I. ELORTZA/I. IBARRA/E. AROZENA/A. SARRIEGI/I. ZELAIA

Maizpide euskaltegiak antolatutako bertsolari gazteen ekitaldiak 200 bat entzule gazte bildu zituen zineman. Josepa Madariaga aritu zen aurkezle lanetan ordaindutako saio honetan.

U. AGIRRE

Gaia: Zu Acenor-eko langilea zaitugu. Oraintxe jaso berria dezu enpresa horretatik azken soldata. Zer eritzi daukazu oraintxe bizi izan berria dugun Donostiako Tour-aren festa horri buruz? (Frantziako itzulia Uztailaren lean abiatu zen Donostiatik)

Doinua: Santa Barbara zure bizitza 11
Neurria: 8ko Haundia

Ikusten danez gure Tour honek
badu hamaika gastu ta
gure etxeko leku goxoak
daude zeharo hoztuta,
agintariei begiratuta
nago kopeta beztuta,
hamaika miloi gastatzen dute
jende xehea ahaztuta. (BIS)

Beste gauza bat oso jakina
aipatu nahi nuke bela,
beste kritika fuerte xamar bat
azalduko det horrela,
telebisiun azaltzen dira
denak gustora bezela,
ohartu gabe hainbat famili
erdi goseak daudela. (BIS)

Azkenengoa bota behar det
orain Acenor-en gaian,
egundokoak esan zituzten
eskuak garbitu nahian,
hura ahaztuta orain dijoaz
denak Tour-aren usaian,
gure izena erabiltzen da
komeni zaien garaian. (BIS)

LESAKA 1992-07-10

**J.LOPATEGI/PEÑAGARIKANO/EGAÑA/SILBEIRA/E.AROZENA/S.LIZASO/LESAK
AKO BERTSO ESKOLAKOAK**

Lesakako Udalaren babesean eta herriko bertso eskolak antolaturik, San Ferminetako bertso saioa indarra hartzen ari da urtetik urtera. Ordaindutako saioa pilotalekuan burutu zen, Manolo Arozenaren esanetara eta 500 bat entzuleren aurrean.

J.LOPATEGI - PEÑAGARIKANO

Gaia: Gipuzkoako bertsolariak, bai inguruko herrialdeetan, egunkarietan nahiz telebistaz, non nahi agertzen dira. Alderantziz, bizkaitarrak ez hainbeste, baina hain zuzen ere, Euskal Herriko txapelduna, gaztetxo bai helduetan bizkaitarrak dira. Non dago diferentzia? Nola dago bertsolaritza zuen herrialdeetan?

Doinua: Arratsaldeon lendabizitik
Neurria: 8ko Haundia

J.Lopategi: Aspaldi hontan izanagatik
txapel haundi baten jabe,
denboraldi bat pasatua det
Nafarrura heldu gabe,
beste hauek dabiltz hemendik baina
gu txapelketetan trebe,
propagandarik ez dugu baina
abilidadea sobre. (BIS)

Peñagarikano: Garai bateko gure Txirrita
ta gero Pedro Mari Otaño,
eta gaur berriz, Lizaso, Egaña,
eta Peñagarikano,
Bizkai aldetik honera dator
zenbait bertsolari ñaño,
bi gipuzkoar gehiago gera
hamabi bizkaitar baino. (BIS)

J.Lopategi: Honek hitzetan armatzen ditu
nahiko koplak eta nahaste,

txapelketara heldutakoan
gero zenbait buruhauste,
Naparruara heldu ez arren
triste gaudenik ez uste,
herri denetan sobre daudenak
esportatu ohi dituzte. (BIS)

Peñagarikano: Oraintxe ere ni aspertu naiz
bele zahar honi entzuten,
beste gauza bat esan behar det
danak jakin dezazuten,
Mañu onena dela munduan
nun-nahi ari da esaten,
O, Lesakarrak, hortikan pentsa
nolako maila daukaten! (BIS)

J.Lopategi: Mañu berorrek Peña honi're
sarri hartu dio goia,
eta hain zuzen neretzako zen
txapeldunaren koroia,
gure bidea garbia baida,
honen sarritan loia,
hauek eite'ute kukurrukua,
bizkaitarrak arrazoia. (BIS)

Peñagarikano: Brometan hasi, serio buka,
jaunak hemen ez da txantxa,
berriz txapela eskuratzeko
guk badegu esperantza,
badakizue emankorra da
gipuzkoarren baratza,
bizkaitar alde dagoen harek
jaso dezala behatza. (BIS)

J.Lopategi: Aukerak edo erak berriro
laister helduko dirade,
atzeko laurak ikusten ditut
nik gaur alkarrentzat pare,
eta Peña hau eginagatik
Giputzen txapelan jabe,
Euskadikoa ez du jasoko
sorginek lagunduta're. (BIS)

Peñagarikano: Ohartu zera hemen besorik
inork ez dula altxatzen,
aspaldi hontan ni aspertu naiz
Mañun potoak kontatzen,
eta Enbeitak hamar minutu
hiru bertso txar kantatzen,
hauek hobek ditugunikan
nik behintzat ez det pentsatzen. (BIS)

*J.Lopategi: Hobeak garen ez dakit baina
kantatu behintzat hobeto,
Gipuzkoako txapelarekin
geldituko da hau keto,
honen figura Euskal Herriak
ez baidu errez maiteko,
bi aldiz pasa behar dezu zuk
nere itzala egiteko. (BIS)*

*Peñagarikano: Naparru aldean bertso kantari
gu hemen gera astero,
ta Beltzarekin ere badaukat
hemen makinat enredo,
hauekin behintzat maila onikan
inork ez beza espero,
itxurazkorik zer da Bizkaian
Marino kendu ezkerro? (BIS)*

S.LIZASO - PEÑAGARIKANO - EGAÑA

*Gaia: Txakurra omen da gizonaren lagunik onena.
S.Lizaso, senarra; Peñagarikano, emaztea; Egaña, etxeko
txakurra.*

*Doinua: Nere senarrarekin
Neurria: 8ko Txikia*

*S.Lizaso: Andre argal honekin
ezkonduta nago,
alkar maitatzeko lehen
horrenbeste gogo,
usteak ustel dira
senarra akabo,
zakurra maite baidu
ni baino gehiago. (BIS)*

*Peñagarikano: Hori esan duena
nolako bitxoa!
Nolabait bete behar
nere kapritxoa,
senarra haundia det
babo ta zozoa,
eskerrak bizkorra dan
nere txakurtxoa. (BIS)*

*Egaña: Gazte gendun garaian
sasoian jarduna,*

puru eskaxekoa
senar puruduna,
txakurra bihurtu da
andrea laguna,
nik egiten baidiot
harrek ezin duna. (BIS)

S.Lizaso: Etxe honek dirudi
albaitero denda,
gure Pintto nola dan
aparteko prenda,
kolpeka hasten banaiz
neuretik ertenda,
nere andre tuntun hau
lau hankan jartzen da. (BIS)

Peñagarikano: Biok ezkondu ginan
agian betiko,
desgrazi haundiagorik
ez det edukiko,
nere senarrak ez du
ez arrautz, ez pito,
siestara noa ta
zatoz neekin Pintto! (BIS)

Egaña: Señora jarri zaigu
betiko planian,
gauetan etzanda ta
egunez lanian,
"nere Pintto" deitzen dit
normal dagonian,
eta "N" kentzen du
berotzen danian. (BIS)

S.Lizaso: Nahiz-ta ez nuen uste
horrelakorikan,
andreak zakurrakin
badauka planikan,
hizketan'e hasten da
noizik ta behinikan,
baina ez da etxean
zaunka faltarikan. (BIS)

Peñagarikano: Etxean moldatzen naiz
nola edo hala,
baina pentsa lagun bat
ona daukadala,
eta mundu guztiak
hau jakin dezala,
nere senar haundia
inutila dala. (BIS)

Egaña: Señorak sexuakin
ze obsesioa,
hase ezina degu
bere desioa,
horretzek ematen dit
amorraioa,
noiz helduko da nere
jubilazioa? (BIS)

S.Lizaso: Gure etxean bada
bai saltsa ugari,
andrea zer dabilen
nola dan nabari,
gizendu ta heltzean
andreak tripari,
deitu beharko diot
albaiteroari. (BIS)

Peñagarikano: Txakurrak asko maite
du nere gorputza,
janda edaten ere
ez dago amutsa,
goizean papilla ta
gauetan arrautza,
ta palankana baten
egiten du putza. (BIS)

Egaña: Senar bizardun hori
a ze arranua,
gorputzez haundi baina
hortan enanua,
bere andrea berriz
ez dago sanua,
laister hilko naute ta
etxetik banua. (BIS)

URRETXU 1992-07-11

TELLERIA/PEÑAGARIKANO/S.LIZASO/EGAÑA/J.MAIA/MURUA

Erretako baserri baten alde dirua biltzeko jaialdia, batzorde berezi batek antolatu zuen pilotalekuan. Juanjo Sagastibeltza aritu zen aurkezpen lanetan bertan bildu ziren 800 entzuleren aurrean.

PEÑAGARIKANO - MURUA - S.LIZASO

Gaia: Bertsolariak etengabe dabilta alde batetik bestera. Trote hori aguantatzeko noizean behin osasunari kaso egitea komeni den zerbait omen da. Hori dela ta zuek hirurok sauna baten barnean zaudete farrez. Zeri egiten diozue farre?

Doinua: Kantatzera nioa
Neurria: 8ko Txikia

Peñagarikano: Zelebre gabiltzala
zeinek ez antzeman,
saunara etortzea
orain dago modan,
irrifarrari eusten
badaukat nahiko lan,
esan beharrik ez dago
nori eiten diodan. (BIS)

Murua: Sartu naiz barruraino
ez bihotz hain eriz,
ta bi giza pare hau
ikusiz aurpegiz,
parrez leher hasi naiz
ta zergatik berriz:
Hemen dago Obelis,
hor dago Asterix. (BIS)

S.Lizaso: Sauna batean gaude
zertan egin uko,
geu gera testigoak,
geu gera lekuko,
izarditan busti naiz
ni sartu orduko,
Peña alperrik hator,

ez haiz argalduko. (BIS)

Peñagarikano: Lizaso larru hutsik
hau ez da normala,
pentsa instrumentoak
haundiak dauzkala,
ta sinestu jendeak
esaten duala:
San Martin elizako
kanpaiak dirala. (BIS)

Murua: Parregurea eman dit
Peñaren mokoak,
parregure gehiago
haundian tipoak,
honek* dauzka azeituna
beltxan modukoak,
honen** baloiak dira
reglamentukoak. (BIS)

S.Lizaso: Hauen ondoan ez naiz
kezkati izua,
erdi galduan dabil
erdiko gaisua,
kanpaiak emango dik
bere abisua,
ta hiri gustatzea
ez dek prezisua. (BIS)

Peñagarikano: Lizasok izerdia
botatzea errez,
ta Murua isilik
egon ai mesedez,
honek zer dun esaten
nik ez daukat nekez,
goian ile kixkurra,
behean baterez. (BIS)

Murua: Honek esandakoaz
ez zaitetze fio,
argal dago, ez dauka
ez gatz, ez olio.
"Behean ilea falta"
hala irten zaio,
honi ile ta besteak
faltatzen zaizkio. (BIS)

* Peñagarikano seinalatuz.

** S.Lizaso seinalatuz.

S.Lizaso: Sarrerarekin ezin
horri galerazi,
baina zerbait nahi diot
nik adierazi,
nora begiratzten duen
baidegu ikusi,
begiratu zak baina
kolpeka ez hasi. (BIS)

Peñagarikano: Lizasok bai dauzkala
zintzarri haundiak,
horiek dira meloiak!
Ta hoiak sandiak!
Zer hirukotea den
nik esango diat:
Hemen Capitan Trueno,
Crispin ta Goliat. (BIS)

Murua: Bateko tebeoa,
ipuin ta txistea,
aspirina kolorez
hau dago tristea,
parregarriena da
Lizaso ikustea,
goian Montecristo bat
ta behean bestea. (BIS)

S.Lizaso: Haundia egin dezu
hori esatea,
baina ez da komeni
sua ematea,
luzaro irautea
geuretzat kaltea,
ia ito naiz eta
zabaldu atea. (BIS)

TELLERIA - PEÑAGARIKANO

Gaia: Hemen ditugu txikitako bi lagun minak,
aspaldidanik ezagunak, gaur Peñak kontatu behar digu Telleria
nolakoa zan txikitari eta Telleriak, aldiz, Peña nolakoa zan.

Doinua: Arratsaldeon lendabizitik

Neurria: 8ko Haundia

Telleria: Iadanik gizon itxura baina
oraindik ere mutila,
lehenago arrotz baginan ere
osatu gendun kuadrila,
baina Peñataz esateko nik
badaukat oroitza pila,
orduan baino haundixeago,
ordun bezain infantila. (BIS)

Pañagarikano: Sarri askotan ibiltzen ginan
biok txori kabi bila,
ta Telleria nolakoa den
garbi geratu dedila,
jaio ta hiru egunerako
hamar kiloko mutila,
orain zertxobait haundiagoa,
ordun bezin inutila. (BIS)

Telleria: Lehen mutikoak, gaur heldu gera,
jarrai orduko demanda,
haseratikan egin didazu
inutilen propaganda,
bera're hola jaio zan eta
orain arte hola joan da,
ni nola nintzan zer daki honek
geroago jaio zan-da. (BIS)

Peñagarikano: Alde batera lotsa ematen dit
herritarra izatea,
atxurra ez bazan, sega zun honek
maite zuen jugetea,
bizikletatik erori eta
behin hartu zuen kolpea,
ta bere hortzak tapatzearren
utzi zuen bigotea. (BIS)

Telleria: Pentsa zazute nik bigotea
mutikotan ez neukala,
baina oraintxe dudan bezela
beltza nedukan azala,
txori zepoa izaten nuen
armamentu printzipala,
pittittotikan harrapatu nun
pixa egiten ari zala. (BIS)

Peñagarikano: Eskola joan da egun batean

anaia ez zan ageri...
"Nun da anaia?" Galdetu zion
maisua Telleriari,
gorriarekin zegoela ta
esplikatu nahi zun hori,
ta babo honek "Está con rojo"
esan zion maisuari. (BIS)

Telleria: Ez dakit hortan traduziorik
gaur'e alda litekean,
gaur bezela ni orduan ere
erantzuna bapatean,
eta Peñari zer egin nion
oilotegira joatean,
saski azpian sartu nuen hau
oilo lokakin batean. (BIS)

Peñagarikano: Moko luzea zertako zuen
ez al zerate ohartu?
Geizik biltzeko egun batean
biok egin gendun tratu,
eta handikan erori zela
nahi nizueke kontatu,
Jesukristona hartu zuen da
geroztik ez da sendatu. (BIS)

Telleria: Mutikotatik hartua dauka
honek xelebrean fama,
publiko ez banintz esango nuke
hontaz senti dudan dana,
mutiko zala maitatzen zuen
bere anaiaren pijama,
hogeitahamar urte pasata
arrebarena darama. (BIS)

Peñagarikano: Bihurrikeriak egiten ginun
edozein kale eskinan,
gaur baino alaitasun gehiago
izan genuen antzinan,
harrapaketan ta gordeketan
eta neguan zanginan,
diru askorik ez gendun baina
oso zoriontsu ginan. (BIS)

IRUÑEA 1992-07-13

M.LUJANBIO/MENDIZABAL/SOROZABAL/E.AROZENA/

San Ferminetan Iruñeko Takoneran ohizkoa egiten arida bertso saioa antolatzea, eta aurten ere, lau bertsolari izan ziren Pablo Jose Aristorenaren gidaritzapean. Aire librean eta dohaneko saio honetara, 100 bat entzule hurbildu ziren, agian astelehena izateak izan zuen bere eragina. Gai denak San Fermin jai girokoak izan ziren.

M.LUJANBIO - MENDIZABAL

Gaia: Aurten "Riau! Riau!" kendu den bezala, Alkate jaunak heldu den urtean "Txupinazoa" suspenditu nahi du. Mendizabal, Alfredo Jaime, Iruñeko alkatea, edo auzapeza izanen da; eta Maddalen Lujanbio, Iruñeko gazte bat.

Doinua: Kantore berri xarmant batzuek
Neurria: 8ko Haundia

M.Lujanbio: Alfredo Jaime alkateakin
ni oso haserre nago,
"Riau! Riau!"a ere suspenditu zun
gero ta kontu gehiago,
eta dionez "Txupinazoa"
hurrengo urtean akabo,
"Txupinazorik" ez badaukagu
San Ferminikan ez dago. (BIS)

Mendizabal: Festa haseran saltsa ugari
ikusten dira nabarmen,
erabakia hartu dedala
egin nahi nuke aitormen,
aurten "Riau! Riau!! izan da eta
gero ze izango den hemen,
jende guztia "Txupinatzen" da
"Txupinazoa" baino lehen. (BIS)

M.Lujanbio: Denok dakigu San Fermin festak
nola juerga zale dian,
ta alkatea "Txupinazoa"

suspenditzeko bidian,
"Txupinazoa" nik emango'iat
ipurdi erdi erdian,
ta etxafeua baino gorago
aterako haiz aidian. (BIS)

Mendizabal: Era hortako amenazurik
ez zaidazula gaur tira,
festa hasera pake giroan
ekitea komeni da,
arrautza ustelak bota'izkidate
aurtengoan aurpegira,
"Txupinazorik" ez da izango
horretarako badira. (BIS)

M.Lujanbio: Arrautz ustelak jaso zituen
eta ez zabilta oker,
"Riau! Riau!" hori suspendituta
aurten utzi baidu bazter,
hurrengo urtean "Entzierroa" ta
"Txupinazoa"'re laister,
horrela hauze ez da izango
ez San Fermin ta ez ezer. (BIS)

Mendizabal: Mozkorkeria ugaritzen da
ta nabarmendu kalean,
ni hasia naiz alproja hoiek
pixkat zuzendu zalean,
San Fermin festak egingo dira
jatortasun apalean,
festak benetan festak behar dira
jarrera naturalean. (BIS)

ZORNOTZA 1992-07-20

U.ORMAZABAL/I.IBARRA/I.ELORTZA/U.ITURRIAGA

Herriko festetan bi bertso saio egin ziren. Lehenengo honetan lau gazte aritu ziren Mikel Urdangarinen gidaritzapean. Herriko plazan burutu zen dohaneko saiora, 200 bat entzule gazte hurbildu ziren.

U.ORMAZABAL - I.IBARRA

Gaia: Zuek biok 10 urte daroazuez nobioak bezala irteten eta denbora luze honetan zure mutil lagunak, Unaik, egin duen gauzarik ausartena musukatzea izan da. Gaur betiko lekuan elkarrizketan zaudetelarik, Unaik zera esan dizu: Nahi al zenduke umerik edukitea, maitea?

Doinua: Nere senarrarekin
Neurria: 8ko Txikia

U.Ormazabal: Gure artean izan da
hainbat erretiro,
ezagutu aurretik
horrenbeste tiro,
baina hori esateko
dut hainbat motibo,
seguro joan gura du
astiro-astiro. (BIS)

I.Ibarra: Izango ote duzu
nahiko kategori?
Holakorik ez diot
entzuten inori,
orain martxa honetan
ez zaitez erori,
zuretzako larregi
izango da hori. (BIS)

U.Ormazabal: Niretzako larregi
musu eman ezkerro,
hortatik apartean
nagolako ero,
joan zaitez zu lasai

ta ez jarri bero,
dibortziorik ez dut
aurkitu nahi gero. (BIS)

I.Ibarra: Dibortziorik ez dugu
izango guk zeren
ondo konpontzen gara
bai han ta bai hemen,
nahiz-ta muxu ematen
duzun nahiko kemen,
ba al dakizu bestea
nola egiten den? (BIS)

U.Ormazabal: Hori nik esan nizun
pasa den astean,
eta ez dut hasi nahi
zugaz desgastea,
baina sartuko gara
umeen atean,
hamar egingo ditut
egiten hastean. (BIS)

I.Ibarra: Holakorik nik ez dut
entzuten hemen maiz,
Unai aurkitzen zara
hain aurpegi alaiz,
bat egin da nahikoa
ondo eta garaiz,
bera sana bada
pozik egongo naiz. (BIS)

X.ZEBERIO/M.AROZENA/J.Mª LOPEZ/J.SARASUA/IRAZU

Madalenetako festetan jai batzordeak antolaturik, Karlos Aizpuruaren gidaritzapean herriko plazan bertso saio bat burutu zen berrehun bat entzuleren aurrean. Megafoniarekin berebiziko arazoak izan ondoren, sekulako atzerapenarekin hasi zen bertso saioa.

M.AROZENA - IRAZU

Gaia: Arozena, konturatu zara zure alaba Estitxu, Irazurekin aritzen den bakoitzean pozez txoratzen itzultzen dala.

Doinua: Arratsaldeon lendabizitik
Neurria: 8ko Haundia

M.Arozena: Nere alaba urte batzutan
zebilen nahiko iluna,
gero bertsotan hor jarri nuan
nik nere maite kuttuna,
Irazu dauka plaza askotan
berak kantuko laguna,
zugandik beti pozez dijoa,
zer da egiten diozuna? (BIS)

Irazu: Bertso langintza bion artean
ez da izaten tristia,
askoz hobe ondorengotan
pasatzen dena ikustia,
baina Manolo aitormenik ez,
hobe isilik uztia,
edo bestela galduko luke
romantizismo guztia. (BIS)

M.Arozena: Baina kezkatu aurkitutzen naiz,
aita naiz halabeharrez,
alde batetik poztutzen naiz ni
ikusirik irribarrez.
"Zorion dena nondik ote du?"

jakiten ez daukat errez,
gutxieneko esan zaidazu
maitatzen dezun edo ez. (BIS)

Irazu: Aspaldi hontan badabilkigu
txit ibilaldi itzela,
esango nuke etorkizuna
nahiko ona datorrela,
ta Arozena nolatan egin
horren galdera txepela,
ez al dakizu arpegitikan
leitzen jakin behar dela? (BIS)

M.Arozena: Leitua det nik bai arpegia
irribarrez ikusita,
eta jakin det biharko ere
egin dezutela zita,
bertsolari bat gehio etxean
horrekin ez naiz etsita,
zatoz Lesaka Eztitxurekin
zure kuartela utzita. (BIS)

Irazu: Hara berriz'e "zatoz nigana"
aita tonto baten gisan,
nunbait gaztetan ez dezu holako
esperientzi onik izan,
esanaz dabil kuartela utzita
etxera bisita nezan,
nunbait ez dio gaurik onenak
nun pasatzen ditun esan... (BIS)

OÑATI 1992-07-25

S.LIZASO/MAÑUKORTA/PEÑAGARIKANO

Oñatiko Madalena auzoko plazan eta jai batzordeak antolaturik, berrehun bat entzuleren aurrean festa giroan burutu zen dohaneko bertso saioa.

S.LIZASO

Gaia: Jose Manuel Ibar "Urtain"

Doinua: Bizia ez da nehoiz egoiten

Neurria: 10eko Haundia

Mutiko nintzan garaian ginan
elkarren ezagun egin,
harri kuadroa jasotzen ona,
kubikoarekin berdin,
Euskadi utzi ta Madrilera
boxeolari aldegin,
bueltan diot zure azkenak
neri eman didala min,
hainbeste harri jaso zenduen,
bizitzan kargarik ezin! (BIS)

Nere ustetan zuk azken hori
ez zenduen merezi ta
zeuk zer dala ta aukeratua
heriotzarekin zita?
Itxura danez gaizki zebiltzan
gainera ezin bizita,
negar malkoak bota nituen
egon zaitez sinetsita,
garai bateko idolo hura
lurran kontra ikusita. (BIS)

Joan zerade ta orain hemen
konponbiderik ez dago,
lurrera jauzi igo zinena
lainoak baino gorago,
zeure burua bota zenduen,
mundu aldi hau akabo,

hala ta guztiz danen aurrean
aitortu beharra dago:
Poz batzuk hartuko zuten baina
penatu behintzat gehiago. (BIS)

ZUBIETA 1992-07-26

S. LIZASO/EGAÑA/PEÑAGARIKANO

Auzoko jai batzordeak antolaturik eta Nikolas Izetaren gidaritzapean, lau bertsolari aritu behar zuten tokian hiruk egin zuten laugarrenak fallo egin zuelako. Festa giroan burutu zen 300 bat entzuleren aurrean auzoko plazan.

EGAÑA

Gaia: Egañak atzekoen horoskopoa egin behar du: lana, osasuna, eta maitasuna kontutan hartuta.

Doinua: Santa barbara zure bizitzak
Neurria: 8ko Haundia

Gure Lizaso osasunetik
zabiltza nahiko aldrebes,
baso mordo bat hustu ohi dezu
ta Montekristoak errez,
martxa honetan laister da gota
ta zirrosis ere errez,
zuk kamamila edan behar dezu
txanpaina edan beharrez. (BIS)

Lan kontuetan etorkizuna
nahiko beltza daukazu,
egiten ere ez dezu ikasi
bada nahiko enbarazu,
telefonoa eskuan hartu
negoziotan jo-ta-su,
diru pixka bat egitekotan
gutxio gastatu zazu. (BIS)

Bestetan gaizki baldin badabil
maitasunean akabo,
mutil resultoi ta fanfarroi bat
izan genuen lehenago,
ta orain berriz Michelin-eko
gizonan tipoan dago,
zure andreak ez zaitu maite
ta keridak gutxiago. (BIS)

Peñai're zerbait egin beharko
Sebastianen antzera,
osasunetik mukizu hori
hasia dago galtzera,
berriz da laister Euskal Herriko
Txapelketaren hasera,
Egañarekin akordatuta (BIS)
izango dezu ultzera.

Lanean berriz aterik ate
liburuak salduz zaunka,
zer eginikan ez da izaten
jendearen nahien aurka,
alper-alperrik zabilta Peña
inola ezin da uka,
era hortako lan txatxu batek (BIS)
etorkizunik ez dauka.

Nexka kontuan saiatzen zera
bihotzez bejondeizula,
baina aspaldi behera begira
daukazu zure brujula,
neskatxa bati muxu ematen
ez det ikusi sekula,
beste azera pasako zera(BIS)
zerorrek ez dakizula.

ALTZO 1992-08-1

S.LIZASO/PEÑAGARIKANO/MENDIZABAL/J.SARASUA/EGAÑA/A.SARASUA

Urtero ohi den bezala, jai batzordeak antolatutako bertso saiora, 1.000 bat entzule bildu ziren Altzo gaineko pilotalekuan. Manuel Olanoren gidaritzapean burututako dohaeko saioak, festa giroa izan zuen nagusi eta saio bikaina atera zen.

S.LIZASO - PEÑAGARIKANO

Gaia: Oraindik ere Tour-eko kontuak gori-gori daudenean, bi hauen jarrerak oso desberdinak dira. Peñak, zaletasun haundia du eta egunero jarraitu du Tour-a. Sebastiani, berriz, izugarrizko montajea iruditzen zaio guztia eta oso kritikoa agertzen da Tour-arekiko.

Doinua: Nere gogoia hegan dijoa

Neurria: 8ko Haundia

S.Lizaso: Uztailaren hasera zan da
bagendun zerikusia,
halako baten ze festa gendun
garbi gendun ikusia,
nere iritziz montaje bat zan
ta gainera itxusia,
hiru egunez gelditu zuten
ia probintzi guzia.

Peñagarikano: Itxura danez halako egunak
honek ez ditu jasaten,
dena montaje hutsa degula
zer ari zera esaten?
Euskaldun batek irabaztea
gerta behar zun egun baten,
Tour-a joanda zer ari zera
orain turrada ematen?

S.Lizaso: Euskaldun batek irabazi du
eta ez det gaitzetsiko,
hala ta guztiz kritika gabe
lagun ez zaitut utziko,

Alpetara ere juan zinaden,
Donostin lehendabiziko,
Jubenil batzuk izan balira
ez zinuzen ikusiko.

Peñagarikano: Lehenen Donostin, gero Alpetan
ikusituen dotore,
Induraintzat izan dira hor
mailot-a ta hainbat lore,
hari eskerrak dago Euskadi
hiri haundienen pare,
bestela ez zuten asko jakingo
Billaba bazanik ere.

S.Lizaso: Zuk garaipena aipatzen dezu
beste gauz batzuk ahaztua,
pixka batean gipuzkoarrok
jasan behar arrastua,
hirurehun miloi edo gehiago
omen zuten presupuestua,
beste zerbaiten egin ziteken
horrenbesteko gastua.

Peñagarikano: Tour-aren kontra mintzatzen zaigu
eta ni nago harritzen,
Sebastiani beste gauzarik
ez baizaio okurritzen,
hirurehun miloi aurrekontua
baina ez naiz hasarretzen,
beste hainbeste gastatzen dezu
zuk Montekristok erretzen.

S.Lizaso: Nere puruak eta Tour hori
oso apartean daude,
Peña zergatik aldatu zeran
orain behar dizut galde,
zure izakeran nabaritu det
majina bat nobedade,
bizi guzian Frantzia kontra
ta orain Tour-aren alde.

Peñagarikano: Ikuskizuna ederra gendun
guk miloi batzuren truke,
ta horregatik somatu degu
hainbat doai ta bertute,
beronek Tour-a kritikatzeko du
eta ikusten dezute,
San Inaziotan Cesar del Rincon*
hogei miloi paatu dute.

MENDIZABAL - A.SARASUA

Gaia: Gertakizun haundiak ospatu dira edo ospatzen ari dira Estadu Espainolean Expo-a, Olinpiadak... eta noski diru kantitate galantak bideratu dira hortarako, baina dagoeneko ari zaizkigu esaten prezioek gora egingo dutela eta langileriari lehen baino diru gehiago kenduko zaiola. Zer daukazue esateko?

Doinua: Gazte denboran sasoi eta
Neurria: 8ko Haundia

Mendizabal: "Noventa y dos" a ez al da gero urte famatu samarra? Olinpiadak ta Expo kontua aipa dira barra-barra, gero atzetik estuasuna... hau da ondorio txarra: abuso denak gero azkenean langilek jasan beharra.

* Toreroa.

A.Sarasua: Urte honetan iritsi dira ospakizunen gailurrak, guk aurretikan bagenekien eta genitun bildurrak, pobrearentzat zalantzatsuak, aberatsentzat segurrak, Espaina aldean gastatu dira hemengo diru apurrak.

Mendizabal: Egin dituzte inbertsio asko eta hainbeste apustu, orain gauz hoiek nola tapatu ez daitezten ,ba, zapuztu, gertatu dana begin bistan da eta hauxen da hain justu: batzuk korbata lepoan lasai ta guk gerrikoa estu.

A.Sarasua: Beti bezela langileentzat iritsi da miseria, gaurtik aurrera pobretasuna hemen dugu ageria,

denok dakigu ekonomia
dagola oso eria,
ta makilajez estali nahi'ute
barruko ustelkeria.

Mendizabal: Lehendabiziko dekretazoak
izan zun bere indarra,
gero kontuen ajuste hori
aipatu da barra-barra,
aizu, Solchaga, gobernu horrek
egin du akzio txarra,
beste aitzakirik ez dago hemen
hori da egi bakarra.

A.Sarasua: Poltsiku hutsak daude ugari
ta gutxi poltsiko bero,
hemendik aurre dekretazoak
izango dira urtero,
baina Herria konturatzen da
ta badaki honezkero,
Madrilengandik beste gauzarik
ez genezake espero.

EGAÑA - PEÑAGARIKANO

Gaia: Ariketa bat ipini zien Olanok: esaldi bat bota
eta nahi zuenak bertsoa kantatu zezala. Peñagarikanok "Haizea
buruan eta ibili munduan" esaerari erantzun zion eta Egañak
aldiz, "Urte askoan, txapela kaskoan"

Doinua: Santa Barbara zure bizitzak 11
Neurria: 10eko Haundia

Egaña: Gaia horrela tokatu da ta
badet zer esan ugari,
Anoetako pasadizoa
ez al zan izan mirari?
Alde batetik gure plakia
bestetikan juezen sari,
prezipitatu egin haiz Peña,
ez al da bistan nabari?
Gai hau hiretzat omen huen baina
orain izurratu hadi. (BIS)

Peñagarikano: Lehen bertso bat, orain bestea,

oraintxe nago konpleto,
barkatu baina esaldi hori
orraztuko det hobeto,
aizu, Andoni, zerbait badaukat
publikoan esateko,
nere oraingo arrazoiakin
nik hau botako det seko,
laister txapela behar du honek
baina kalba tapatzeko. (BIS)

GASTEIZ 1992-08-9

J.SARASUA/AMURIZA

"La Blanca" jaiak zirela eta, hiru bertso saio antolatu zituen jai batzordeak hiru egunetan jarraian eta eguerdiz Machete Plazan. Gaijartzen eta aurkezpen lanetan Egaña aritu zen eta egunero berrehunen bat entzule biltzen ziren dohaneko saio hauetara, eguraldia eguzkitsu eta sargoria izan arren.

Gaia: Egun horretan gai librean aritu ziren bertsolariak, zenbait bertsoetan ingurua aztertu ondoren, euskaldunen egunkariko berriak jorratzen hasi ziren.

Doinua: Arratsaldeon lendabizitik
Neurria: 8ko Haundia

J.Sarasua: Periodikua nik hartu dut ta
beraz nik dut abantaila,
azken aldian Olinpiadekin
sartu dute kriston traila,
gainera asko igo da orain
gure pozak duen maila,
Españak ere jaso baiditu
hiru dozena medaila. (BIS)

Amuriza: Olinpiadak nola diraden
Bartzelonatik eginak,
keja pixka bat ere izan du
Madrilgo aho ziztrinak,
azkenik hainbat medaila polit
españolaren atseginak,
halako poza hartuko zuen
Pilarikako Birjinak. (BIS)

J.Sarasua: Medaila haiek dexente dira
espainolak txoratzeko,
holako maila zeukatenikan
ez zuen inork usteko,
diru pila bat gastatu dute
jokuak antolatzeko,
eta hortatik zati bat zuten
etsaiak sobornatzeko. (BIS)

Amuriza: Soborno hori modan dago ta
berriz hola ipinia,
baina guztia enteratzea
ez da gauza komenia,
desatseginen egin zaiena
Fridon for Catalonia,
Felipek ia hor ikusi dik
Expo-aren agonia. (BIS)

J.Sarasua: Olinpiada haundientzako
ez da izaten lehorra,
atletismoko orria ere
aurrean daukazu horra,
ehun metrotako erreleboa
izan da oso gogorra,
berriro ere Yankee txerriek
apurtu dute rekorra. (BIS)

Amuriza: Lehen Kuba ta orain Yankee-a
hau nire buruhaustea,
oso dirade hain ezberdinak
bai bata eta bestea,
rekor batzuek hautsiagatik
ez da hain gauza tristea,
okerragorik egiten dute:
Mundua bera haustea. (BIS)

J.Sarasua: Proba gehienek emaitzak dira
neretzat oso itxusi,
albiste batek jarri nau baina
irriparre eta guzi,
nahiz-ta ez duten aspaldi hontan
kolpeak baizik ikusi,
bozealari kolpetan behintzat
kubarrak dira nagusi. (BIS)

Amuriza: Berriro ere egunkaririk
Kuba aldera ertena,
mutiko honek uharte hartan
entxufatua antena,
Kuba bozeoz nagusitzea
ez da horren nabarmena,
ukabilakin eusti beharko
armakin ezin dutena. (BIS)

J.Sarasua: Politikoen gaietan ere
bada zenbait gizon kirten,
ta hasi nahi dut politikako
albisteei eragiten,

nolako gauza politak diran
Egunkaritik jakiten!
HB-koak hasi zarete
EA-ri keinu egiten... (BIS)

Amuriza: Abogatua izan balitza
gaitzerdia zan sikiran,
konpromisoan jarri gura nau
gasteiztarren jira-biran,
EA-ri keinu egiten hasi
gaituk eta ez segiran,
baina lehenbizi esango diet
ea noiz mogitzen diran! (BIS)

J.Sarasua: Baina zu ere ez zera izango
mugitzen ez den abere,
biak batuta lortu liteke
komeni aina botere,
gehiengo hori lortuko balitz
biak elkaturik trebe,
denboraz baietz HB-n sartu
Jose Anjel Cuerda ere. (BIS)

Amuriza: Gasteiz honetan alkate horrek
badu nahikoa endredu,
nunbait txatarra danen ontzia
izateko omen gaude gu,
ta PNV-k bialtzen badu
guk lasai har dezakegu,
Tailandiako enbajadore
igual jarriko degu. (BIS)

J.Sarasua: Hemen laugarren orrialdean
badago hainbeste tarte,
ta argazki bat hemen ipiniz
batzuk hartu dute parte,
kotxe frantses bat berriro errez
egina diote kalte,
abertzaleak oraindik ere
biolento zabiltzate. (BIS)

Amuriza: Abisu hori Gasteiz horretan
iritsi zait oso garaiz,
ta erantzuna emango diat
nola izan nintzen apaiz,
su apurtxo bat ikusi eta
harritzen zarete hain maiz,
ikusiko duk katoliken
inpernura joaten bahaiz. (BIS)

J.Sarasua: Nik arrazoia bota dut eta

zuk egin didazu burla,
Donosti aldean erre dute
frantzesen kotxe mardula,
erretze hoiek nik ez nituzke
kuestionatuko sekula,
jakin ez banu zuk aurten Renault
berria erosi dezula. (BIS)

Amuriza: Ziria nahiko gogorra da ta
ez nago hemen alperrik,
ez zaidak aizak frantses marketan
nahastu niri bizarrrik,
brometan ere ez esan hemen
neurri hortako gezurrik,
kotxe berri bat badaukat baina
"Toledo"txo bat bakarrik. (BIS)

J.Sarasua: "Toledo"aren hitza bota du
ta hortik nahi diot tira,
hori erosiz bere ardura
honek nahi du erretira,
hemen guztiok jartzen zerate
gauza frantsesei begira,
gauza espagnolak frantsesak baino
hobeagoak al dira? (BIS)

Amuriza: Saltsa jartzaile abila baina
hau da ezjakin kirtena,
karrera eginda izan beharra
hain inkulto nabarmena,
hik ez al dakik batu dirala
"Seat"a ta "Wosvagen"a?
Hik ez al dakik "Toledo" hori
Iruñan egiten dena? (BIS)

J.Sarasua: Nik hitz txiki bat atera eta
honek arrazoia kendu,
nola-nahi ere linea hori
ez zenezake mantendu,
honek Iruñan aitzaki hori
aterea du berandu,
eta Iruña Espaina ez dala
zeinek arraio esan du? (BIS)

Amuriza: Esan bada ere mila alditan
daukagu hori ukatua,
gure sorterri hori gurea
dala ez da pekatua,
ia amorratzen hasia nauka
albotikan tentatua,
pentsatzen nago bera ez ote dan

español infiltratua. (BIS)

J.Sarasua: Euskal Herriko probintzi denek
ez dute berdin indarra,
egunkaria ikusi eta
ez zaitez tela hasarra,
hiriko jaien orrialdeak
dago ikusi beharra,
Donostiari hamar pajina
eta Gasteizi bakarra...(BIS)

Amuriza: Eskalafoia hala omen da
eta aguantatu behar
badago hemen inbiri pixkat
hiru probintzitan zehar,
hemen bakarra ta Donostian
hamar horrek omen dakar,
ta Bilbokoak datozenean
ehun da berrogeitahamar. (BIS)

J.Sarasua: Hemen Gasteizek jaso dauka
merezi duen apurra,
Donostia da inportantea
hori da gauza ziurra,
orrialde hau irakurrita
ia jauzi zait adurra,
lehenengo orri osoan dakar
Odon Elortzan agurra. (BIS)

Amuriza: Ez dakit nola liteken gauza
asko hain errez ezkondu,
honek diona Odon Elorzak
kategori hori non du?
Nik gauza batzuk atontzen ditut
dena ezin dut atondu,
nik Bilboko esan dizuet,
hori Donostin konpondu. (BIS)

J.Sarasua: Donostiako alkate jaunak
badu nahiko kategori,
Egunkarian euskara hutsez
idaztera da erori,
hori bai dala alkate jaun bat
nahiz batzuei jauzi lori,
eta ez zuek hemen duzuen
populista zikin hori. (BIS)

Amuriza: Barrero honek atrebesauta
berak dioen modura,
ezin sufritu Cuerda izatea
Araba hontako figura,

nik populista dan ala edo ez
ez zoat juzgatu gura,
urte guztian egingo balu
jaietako pregoi hura. (BIS)

J.Sarasua: Periodikua komentatzeai
diogu nahiko maitasun,
hemen gabilta toma ta daka
nik esan honek erantzun,
baina jendeak albiste gehio
nola ez duen nahi entzun,
aizazu "lentes" esan zaidazu
ze horoskopoa daukazun. (BIS)

Amuriza: Ez daukat zaila horoskopoa
oso harro esatea,
ohorea da maiatzak hiru
munduratu izatea,
beraz ni Taurus omen naiz eta
kategoriaz betea,
ni naiz zezena eta hemen dago:
"El niño de la Capea". (BIS)

J.Sarasua: Zu "Taurus" zera eta ez zazu
horrekin txisterik egin,
horoskopoa zuri letzeaz
nik hartuko dut atsegin,
"Taurus" parean zer jartzen duen
lagun nahi al dezu jakin?
"Gaurkoan kontuz ibili zaitez
zu baino txikiagoekin". (BIS)

Amuriza: Hori esan arren Gasteizen inor
ez izan nire erruki,
normala naiz ta txikiagoekin
ez naiz juango urruti,
baina arrazoia nola ez eman
holako jakintsu bati,
zorriek eta arkakusoek
molestatu naute beti. (BIS)

J.Sarasua: Erantzun onak jasoak ditut
ta bukatzen badegu, zer?
Egunkari hau eskuetatik
beharko dut orain bazter,
nahiz eta gure iruzkinekin
hemen jende asko asper,
euskeraz letu genzake behintzat
Joseba Arregiri esker. (BIS)

LEITZA 1992-08-14

LAZKANO/S.LIZASO/J.SARASUA/MENDIZABAL

Herriko jai batzordeak zineman antolatutako dohaneko saio honek, Manolo Arozena izan zuen gaijartze eta aurkezle lanetan. Ordaindutako saiora 200 bat entzule bildu ziren eguerdiko bertso saioan.

LAZKANO

Gaia: Umeen galderak 1. galdera: Aita, zergatik egiten dezu amarekin lo?

Doinua: Emazte baten bihotz xamurra
Neurria: 8ko Haundia

Amatxorekin aspaldi samar
egin nituen tratuak,
alkarrentzako nola sortuak
ginan gu biok ohartuak,
ta ohi horretan aldian behinka
egiten ditut txertuak,
eta hain zuzen zuek zerate
txertatze horren frutuak.

2. Galdera: aita, zergatik hiltzen dituzte zezenak?

Doinua: Arratsaldeon lendabizitik
Neurria: 8ko Haundia

Alaba maite zure bihotza
ez det ikusitzen trankil,
bilatzen dezu hainbat galdera
eta hainbeste maratil,
gaur eguneko gizarte txar hau
bihotza galduta dabil,
giza begiak gozatzearren
kulpa gabeko denak hil. (BIS)

3. galdera: Aita, zer dira presoak?

Doinua: Elizan sartu ziradenian ll
Neurria: 8ko Haundia

Haurtxo maitea neri berritu

nahi al dizkidazu penak?
Goguan ditut espetxietan
dauzkagun lagun zahar denak,
hoiek dirade indar gaiztoak
ekarritako ondorenak,
haiek dirade gure Herria
gehiena maite dutenak.

GOIAZ 1992-08-15

J.SARASUA/S.LIZASO/EGAÑA/OLASO/TELLERIA

Mikel Mendizabal, hasiera batean bertsoak kantatzera deitu zutena aurkezle gisan ipini zuten eta beste bostak kantari. Festa giroan gauzatu zen jai batzordeak antolatutako bertso saioa, herriko plazan, 500 bat entzuleren aurrean.

J.SARASUA - S.LIZASO - EGAÑA

Gaia: Lizaso, senarra, eta Sarasua, emaztea, eztabaidan ari dira. Emazteak kapritxo bat du: Zaldi eder bat erosi nahi du, eta Egaña da zaldi eder hori.

Doinua: Nere senarrarekin

Neurria: 8ko Txikia

J.Sarasua: Kapritxoek badute
beren balioa,
eta nik bat badaukat
oso serioa,
etxean izan nahi dut
zaldi propioa,
bizkar ederrekoa
eta rubioa. (BIS)

S.Lizaso: Andrearekin daukat
istilu gogorra,
etxerako nahi luke
abere bizkorra,
zaldia erostea
ez da derrigorra,
prezio berdinean
ekarri behorra. (BIS)

Egaña: Mantenu on batekin
egiten det ames,
bizimodua doa
hain latz edo nekez,
baina nere aukera
egingo det errez,
andreakin joango naiz,
senarrarekin ez. (BIS)

J.Sarasua: Kapritxoa nundik dan
errez da jakiten,
gorputzari ez diot
inoiz eragiten,
zaldiakin saltoka
nahi dut orain irten,
etxean jinasirik
ez baidut egiten. (BIS)

S.Lizaso: Txoro kontuak ere
esaten hasita,
jendea harritzen da
andrea ikusita,
ibili gabe, ezin
igo ta jetxita,
hobe dezu poni bat
merke erosita. (BIS)

Egaña: Eztabaida daukagu
bastante garbia,
andreak muxu eman,
kendu izerdia,
eta Lizasorentzat
a ze pikardia,
nik ukituko baidet
haren ipurdia. (BIS)

J.Sarasua: Etxean ez baidaukat
nik lagun santua,
harekin egin nahi dut
entrenamentua,
zaldia nahi dut soilik
hori da kontua,
mandua aspaldian
daukat probatua. (BIS)

S.Lizaso: Nahiz-ta andreak duen
zaldian gogoa,
ezeztatu behar det
horrek dun asmoa,
ez dezu erosiko
esatera noa,
mandoa baldin banaiz,
nik daukat mandoa. (BIS)

Egaña: Emazteak oraintxe
egin du aukera,
zaldiak beteko du

behar dan papera,
etxean mando bat du
troteko antzera,
ta orain galopean
gozatuko zera. (BIS)

MAÑARIA 1992-08-16

MAÑUKORTA/MAIA/J.LOPATEGI/EGAÑA/I.ELORTZA/U.ITURRIAGA

Herriko festetan eta jai batzordeak antolaturik, pilotalekuan burutu zuten bertsolariek saioa. Dohaneko saio honetan, Anton Mari Aldekoa-Otalora aritu zen aurkezle lanetan 400 bat entzuleren aurrean.

MAÑUKORTA - MAIA

Gaia: Mañukorta betiko giroaren zalea da, Arrate Irratiak zabaltzen duen giro hori: Trikitilariak, bertso zaharrak, ipuin zaharrak etab. Bestalde, Jon Maia, bertsolaria dugu, baina rock, rap, eta holako gauzak gustatzen jakoz.

Doinua: Eguna pasa nekean eta
Neurria: 8ko Haundia

Mañukorta: Aizu gaztia ikusten zaitut
nik sasoi bete-betian,
rok ta lanbada, Caldo, Caracol,
hoiek zuretzat kaltian,
musika ona aditutzen da
lehengo aitonen tartian,
zuk irratia ipini zazu
gure Arrate Irratian. (BIS)

Maia: Ondazar hori sintonizatzen
gerta liteke kaltia,
aspaldi honek betea zuen
hogeita..garren urtia,
ez da batere orijinala
Arrateko Irratia,
beste gauzarik ez du egiten
zorionak ematia. (BIS)

Mañukorta: Euskal Herriak berekin ditu
nun-nahi bere historiak,
dantza soltitan ikusten ditut
umoretsu dantzariak,
alaitzen ditu aiton-amonak,

alaitzen ditu txoriak,
rock-an aldiak jatorrak dira
gure trikitilariak. (BIS)

Maia: Ez zait batere gustatzen neri
trikitiaren ajea,
soinuaren hotsa ta panderuak
ematen dit korajea,
hik Gregorio ez dek ulertzen
gaztearen mensajea,
gerria utzi eta buruan
komeni dek masajea*. (BIS)

Mañukorta: Hizketan gaizki amenazatzen
gazte alu hau jarduna,
begiratuta oso makala
dirudi nere laguna,
dana rock-a ta dana da bals-a
mutiko honek nahi duna,
galdetzen dizut gazte jatorra
ez al zera euskalduna? (BIS)

* Lehenago erabilia zuten gai batean Mañukorta zen bizkarra zuzentzera masajistarengana joan zena.

Maia: Mañu, batere inportik ez dik
euskaldun izan edo ez,
trikitiaren txapa hots hori
ez zaigu sartzen hain errez,
lehenengo aldiz kantatua det
pertsone baten omenez,
hi Kirikiñon kuadrilakoa
izan haiteke gutxinez. (BIS)

Mañukorta: Kirikiño horrek Euskal Herrian
bazeukan hainbeste grazi,
haren ondoan Maia alu hau
ikusitzen det itxusi,
lehenengo batian baztar batian
begiratuta ikusi,
rock-a egiten hasi zan baina
oraindik ez du ikasi. (BIS)

Maia: Mañukorta honi hartzen diot nik

agure zahar baten antza,
bidean doa aurrera baina
ez daki ondo norantza,
hik hain ederki egin dezakek
rap ta modernoan dantza,
lurrean etzan eta ederki
egingo huke balantza. (BIS)

Mañukorta: Motibo gabe desafioa
gazte aluak emonak,
ea ernegau ere eiten du
tipo hontako gizonak,
dantzatzen ditu lanbada eta
berdin-berdin hik rock onak,
hire aldian asko zekik gaur
Jainkomendiko aitonak. (BIS)

Maia: Egia esan gizona dabil
trastornatuen antzera,
Arrate hortaz egia esan
sartuak gera trantzera,
pentsatzen detan guztia ere
ez nijua kontatzera,
eta hau dantzan hasi baino lehen
banoa eseritzera. (BIS)

GERNIKA 1992-08-16

J. ENBEITA/H. LOPATEGI/I. AJURIA/J. AZPILLAGA/OMAGOJEASKOA/GOJENOLA

Herriko jaietan arratsalde erdian sei bertsolari bizkaitar eskeneratu zituen jai batzordeak, hiru gazte eta hiru heldu izan ziren Abel Muniategiren gidaritzapean. Auditorio plazan 600 bat entzule bildu ziren dohaneko saioan.

J. ENBEITA - H. LOPATEGI

Gaia: Enbeita eta Lopategi izen entzutetsuak dira bertsolaritzan, Bizkaian eta Euskal Herrian, eta hain zuzen aurten jokatu da Bizkaiko Bertsolari Txapelketa eta izango ditu bere gorabeherak. Txapelduna Enbeita dogu, baina beharbada Lopategik be izango dau esperantzaren bat, ez da alperrik izan hainbat urtetan bere aita Bizkaiko Txapeldun. Orduan, bientzat gaia Bizkaiko Txapelketa.

Doinua: Txoriak eta txoriburuak

Neurria: 8ko Haundia

J.Enbeita: Muniategik esan bezala
txapela daukat jantzia,
baina aspaldian zoli entzun da
gazte hauen irrintzia,
ez da arraro beraz izango
honek txapela kentzia,
noizbaiten hartu beharko dau ta
bere aitaren herentzia. (BIS)

H.Lopategi: Txapelketaren kontua beti
izaten da aldrebesa,
batean edo bestean alde
atera leike jueza,
nahiz eta jakin Enbeitarekin
ez dala izango erreza,
urte honetan gazteren batek
emon behar dau sorpresa. (BIS)

J.Enbeita: Ustekabean izango dira
beraz aurten hainbat trago,
gazteren batek zerbait eingo dau
Haritz hau horretan dago,

baina ez zazu bide hortatik
jo ez Enbido, ez Ordago,
zaharren lekuan ez nazak hartu
oindik neu be gazte nago. (BIS)
H.Lopategi: Gure Enbeitak bere txapela
nahi izango leuke jagon,
baina bizitzan gertatzen dira
hainbat gauza txar eta on,
nik ez dot esan pertsona zaharrik
hemen daukagunik inon,
gazte izan arren aurten hartuko
dozu jubilazioa, Jon. (BIS)

J.Enbeita: Neuk uste baino ausartiago
bertsoz aurkitzen zara zu,
ta txapelketan sortzeko asmoz
niri hainbeste arazu,
final horretan aurpeiz-aurpegi
izango gara ni ta zu,
erregalurik ez dut emoten
kendu beharko daustazu. (BIS)

H.Lopategi: Final horretan beraz guztiok
ikusiko gara aurrez,
batzuek barrez hasiko dira,
beste batzuek negarrez,
igaz txapela jaso zenduen
esaten dozunez errez,
loteria behin tokatu leike
baina bi biderretan ez. (BIS)

J.AZPILLAGA - I.AJURIA

Gaia: Andre gizonak zarie. Azpillaga, emaztea; Ajuria, senarra. Euskaldun senarra ei da andreari etxean etxeko biharretan gitxien laguntzen dautsona mundu zabalean.

Doinua: Andre madalen, andre madalen
Neurria: 8ko Haundia

J.Azpillaga: Euskal Herriko etxekoandreak
aurkitzen gara tristiak,
harriko lanak da garbiketak
eiten ditu emaztiak,
ondo dagie siloian jarriz
telebista ikustiak,
honen antzeko gizonak dira
hemen dagozan guztiak.

I.Ajuria: Aizu, gizona, txarto zabilta
esandako eritzian,
pisu apurrik ez dot ikusten
andrea kontzientzian,
dozena erdi plater garbitu
ta erreginan antzian,
lan dana ez du gizonak eingo
kanpuan eta etxian.

J.Azpillaga: Gizon traketsa hartu ezker
andrea dago kakuan,
neska gaztetan konturatzea
hobea da halakuan,
honek fabrika lana eiten dabe,
guk etxian da kanpuan,
honek andretzat hartu ginduzan
kriadak geralakuan.

I.Ajuria: Neri haginak erakusten gaur
daukat andretxo okerra,
gure artean gaur arte ere
sortu da hainbeste gerra,
urre gorrizko andre zala ta...
baina gertatu alperra,
hau andre fina ez zan izango
holako andre ederra.

J.Azpillaga: Etxera etorri bi musu emon
horrek egiten dau grazi,
denbora asko pasa ta gero
zer diran dogu ikusi,
andreak berak egiten ditu
umeak egin da hazi,
gizon alperra hartzea baino
hobe da neskazahar bizi.

I.Ajuria: Zeu alperra ta gizona dala
gaur emon dozu aitzera,
sorginkeria badarabiltzu
beste askoren antzera,
umerik ez da eta gizona
mantentzeko ez bazera,
gaurtik aurrera joan zintezke
zeure amaren etxera.

J.Azpillaga: Abadearen bendiziuak
hor sartzen gaitu zakuan,

gizonen gauzak nolatan diran
konta nahi nuen gaurkuan,
afaltzera urten eta gau dana
pasatzen dabe kanpuan,
sinpatikuak etortzen dira
lau kopa edandakuan. (BIS)

I.Ajuria: Gizonak beti agertuten dau
bere grina edo jenio,
nere emazteak zuen aurrean,
entzulea, gaur zer dio?
Errepikatu behar dautzat bai
gelditu bainaiz serio,
aspaldi hontan ogeko lanak
eiten be ez dau balio. (BIS)

OMAGOJEASKOA - I.GOJENOLA

Gaia: Bi honek dira, gaurko bertsolari gaztienak hemen,
baina nik uste ohituak eta saiatuak direla. Begira zuentzat zer
gai dagoen: Mundu zabalean egunero ehun miloi sexu hartu-emon
egoten ei dira. Tokatzen ete da zuentzat ezer?

Doinua: Arratsaldeon lendabizitik
Neurria: 8ko Haundia

Omagojeaskoa: Gazteak ginala hasi da esaten
aitzaki bat baino ez zen,
inkesta hoiek sekula egirik
ez bait dute isladatzen,
aspaldi hontan ez jotzearren
tinbrerik be ez dot jotzen,
gure parteagaz bateren batzuk
ez dabe txarto pasatzen. (BIS)

I.Gojenola: Negadoa ere pixkat bada ta
beti negar eta negar,
itxura danez neska kontuan
mutil hau baidabil mehar,
honako asko baldin badaude
lehen be esan dut mila bidar,
estadistikak mantendutzeko
nik doblea egin behar. (BIS)

Omagojeaskoa: Derrepentean agertu digu
honek bere eginahala,
oso guapoa da bere ustez

tipo onekoa, argala,
telebistako figura hoiek
bezela dauka azala,
zuen aurrean hemen dozue
Berritxuko sementala. (BIS)

I.Gojenola: Esan duanez sementala naiz
barrua ez dut ustela,
esan didate makina batek
ondo-ondo nagoela,
aurrerantzean baldin bazabiltz
orain artean bezela,
zure parteak egingo ditut
trankil jarraitu horrela. (BIS)

Omagojeaskoa: Gernika aldeko neska guztiak
kontu har zazute gaba,
txorta aldien kontu berri hau
ez baita gaurko pasada,
Azpillagaren garai haietan
hamalau seme-alaba,
gaurko inbentoak euki baleukez
zuek kontuek atara. (BIS)

I.Gojenola: Sarri askotan ibiltzen gara
ligatu nahiz bero-bero,
baita ere pozik aldegin ere
zertxobait lortu ezkerro,
adelantuak behar dira ta
hoien nota ez da zero,
plaza hontan ez zan inor kabitzen
inbentorik ez balego. (BIS)

ZIZURKIL 1992-08-21

EGAÑA/S.LIZASO/MURUA/J.SARASUA/EUSKITZE/SOROZABAL

Entzule gehien biltzen diren plaza horietakoa da Zizurkilgoa, eta aurten ere, milatik gora izan ziren bertaratuak. Jai batzordeak antolatutako dohaneko saioan, Aurkezle lanak Millan Telleriak burutu zituen herriko pilotalekuan.

EGAÑA

Gaia: Badakigu berriki nobela bat irakurri duzula. Bertan bi bikoteren historia kontatzen da. Nola bukatzen da?

Doinua: Anai-arrebak hementxe nator
Neurria: 8ko Haundia

Mutil bat degu izenez Migel
ta bere neska Susana,
beste mutila Potroinaxio
eta bere neska Ana,
baina holako nobela hoietan
sarritan gertatzen dana,
nor berak ez du berea maite (BIS)
baizik eta besteana.

Baina Susana egin zan Anan
amante edo amanta,
Migelek berriz enfermera du
rubia platino galanta,
Potrinaxiok oheratzen du
lagun Migelen koinata,
Aitasanturik ez da agertzen (BIS)
zahartu egin omen da-ta.

Bat birekin da bi bakarrekin
ze ariketa mardula,
konbinapenak zenbat diraden
ezin liteke kalkula,
duda bat daukat azken pajinan
"Amaia" ipintzen dula,
neska hori zeinen nobia degun (BIS)
ez det ulertu sekula.

S.LIZASO - EGAÑA - MURUA

Gaia: Harreman gehiegi ez badezue ere, ezagutzen duzue elkar eta hirurok balneario batean topo egin duzue. Bakoitza bere gelara joan danean pentsamenduan han zaudete: "Koño! Ze ote zebilen hura?" Zer pentsatzen zeundeten lagunetaz.

Doinua: Nere senarrarekin
Neurria: 8ko Txikia

S.Lizaso: Bertsotan da parrandan
herritik herrira,
nahiz gibela hondatu
ezin erretira,
gero sendatu asmoz
holako tokira,
haiek sano egonda
etorri al dira? (BIS)

Egaña: Pentsatu beharko det
geldo eta sakon,
gure Lizaso hemen
zergatikan dagon,
zilbor zulotik ere
ke pila zerion,
Montekristo erreaz
"hecho Cristo" zegon. (BIS)

Murua: Egaña ze ote dabil
nago harrituta?
Hemendik kanpo lagun
dexente ditu-ta,
Susana eta Ana
dauzka okupatuta,
seguro etorri dala
Amaia hartuta. (BIS)

S.Lizaso: Bainu etxe honentzat
badute sosikan,
nik ez nuen espero
holako gauzikan,
alperrik dabiltz nahiz-ta
egin ez hitzikan,
urak ez du sendatzen
berezko gaitzikan. (BIS)

Egaña: Muruak ere ez du
batere lotsikan,
hau bizi da andreak
maitatutzetikan,
hau ez da horren errez
erten etxetikan,
senarren bat dabilki
bere atzetikan. (BIS)

Murua: Lizaso zertan dagon
ezin naiz erori,
ez dute flakatuko
nahiz-ta dagon lori,
hortaz haxe pentsatzen
hasi naiz neroni,
azkazalak beratzen
egongo da hori... (BIS)

S.Lizaso: Etxean hasarre ta
hasarre kanpuan,
nolabait gorde behar
bat horrelakuan,
ta hauek sartzez gero
behar dan lekuan,
sartu behar lirake
sikiatrikuan. (BIS)

Egaña: Lehen ez naiz konturatu
ni naiz ni txepela,
bertsoen txapelketa
laister datorrela,
ta badakit Lizaso
kontzentratu dela,
ia mejorutzen dan
Reala bezela. (BIS)

Murua: Bada ur hotz ta bero
dena da aukeran,
baina banoa hemendik
nahiz egon primeran,
ura sartzen da atetik
uholdeen eran,
seguro sartu dala
Lizaso baineran. (BIS)

MURUA

*Gaia: Badakigu Iñaki Murua oso moko finekoa dela.
Kontaiguk ea zer dakiken usaiei buruz.*

*Doinua: Mutil koxkor bat itsuaurreko
Neurria: 10eko Haundia*

*Zuek guztion antzekoa det
nere sudurran barrena,
ta bereizketa egin dezaket
usai on eta txarrena,
ez da txukuna babarrunak jan
ta atzetik datorrena,
okerragoa zerritei edo
neumatiko erreena,
ta hoiek baino okerrago lehen
Oria ibaiarena. (BIS)*

*Klabelin edo arrosa usaia
hartuz sudur barrenean,
egun guztia pasa dezaket
liluraren zoramenean,
zer usai ona belar berdea
ontzen hasia denean,
edo ta lurra lehor egonik
euria ein ondorenean,
bai gure amaren eltzeak'e
erretzen ez zaionean. (BIS)*

*"El Perfume"ko protagonistak
aina usai nahiz ez jaso,
alkohola edanda gorputz usaiak
egiten du enbarazo,
besapeko ta sexuai behintzat
egin behar zaio kaso,
baina neskatxek koloniari
egin zaiozue paso,
zuen izardi berri usaia
erotikoa da oso. (BIS)*

OLABERRIA 1992-08-29

A.SARRIEGI/MUNDUATE/X.ZEBERIO/MAÑUKORTA

Jai batzordeak antolaturik, Udalak eskeinitako luntxaren aurretik jardun ziren bertsolariak herriko pilotalekuan. Dohan izan zen saioan, Jose Anjel Munduatek burutu zituen aurkezle eta gaijartze lanak, 200 bat entzuleren aurrean.

A.SARRIEGI - MUNDUATE

Gaia: Enteratu naiz biak baserrian bizi dirala, baina oso aspertuta kalera doaz. Zergatik?

Doinua: Sorlekua utziz gero
Neurria: Zortziko Haundi berezia

Munduate: Baserri aldetik goaz
kale aldera ihesi,
geure jornaltxo bat ere
ezin dugu irabazi,
esne litroan prezioa're
uraren parean kasi,
ahalegin danak eginagatik
ezin da itxuraz bizi.

A.Sarriegi: Ez da ez batere ona
daukadan inpresioa,
gainetikan datorkigu
egundoko presioa,
edo ikusi azken aldian
pataren prezioa,*
beraz kalera joatea da
nere azken ilusioa.

Munduate: Baserrin dagon jornala
ez dugu oso noblea,
Europatik datorkigu
berotzen gaitun labea,
egun guztia lanean pasa,

eta gero nahigabea,
fabrika baten lan egitea
ez al da askoz hobea?

A.Sarriegi: Garai baten gure Herrian
bertako produktoa zan,
baina orain gauz arrotzak
erosi litezke plazan,
atzerritarrak sartu zaizkigu
eta bertakoak dantzan,
kalera goaz bizi hobea
lor liteken esperantzan.

Munduate: Inportazioak dira
geroz eta ugariago,
geure etxean gaude gu
kanpotar hoiien esklabo,
zuek erosi guk egina ta
arazo danak akabo,
baserritarron etorkizuna
zuen eskuetan dago.

* Aurreko astean patatazaleen greba izan zen

A.Sarriegi: Merkatuan gure gauzak
ez omen dira hain onak,
jende asko txoratzen du
atzerritarraren sonak,
haragiaren kontutan berriz
sartzen dituzte hormonak,
hau baino zerbait gehiago ere
merezi luke gizonak.

BIDANIA 1992-08-29

EGAÑA/J.SARASUA/MURUA/EUSKITZE/SASIAIN

Koldo Zelaiaren gidaritzapean sei bertsolari aritu ziren 1000 bat entzuleren aurrean, festa giroan herriko plazan, dohan eta eguraldi hotzarekin.

EGAÑA

Gaia: Herri txikitan baserri giroan bizi geranez jeneralki, atzeko langile alper hoiei jarriazu baserriko tresna bana.

Doinua: Anai-arrebak hementxe nator
Neurria: 8ko Haundia.

Barkatu baina hasi aurretik
ni ez naiz baserritarra,
baina halare tresna hoiien bila
jardungo naiz tirri-tarra,
Sebastian igual jarriko nuke
baserriko kopaotarra,
edozer gauza irensten duna (BIS)
baita bere tripazarra.

Bere ondoan gazte bat dago
lerdena eta guapoa,
ilusioak berekin ditu
hortantxe dago kakoa,
Bidani aldeko bertsolaria
Txuzena eta bapoa,
hau izango da gure su zaharra (BIS)
indartuko dun auspoa.

Euskitze're hortxe daukagu
horrekin asko ez fio,
lehenago zerbait balio zuan,
piskana eta gutxio,
reklamu gisan belarrian'e
urrea dauka propio,
txorimalotzat jarriko nuke (BIS)
bestela ez du balio.

Gabiriarrari ze tresna jarri

horixe degu kontua,
ez da haundia ile kixkurrak
izaten dun talentua,
jende gehienak esaten du-ta
jendea ez da tontua,
neronek ere esan nahi nuke: (BIS)
Hau dek hau segapotua!

Azkenerako gelditzen zaigu
Sarasuan erraminta,
mahoizko galtzak soinean ditula
hara Txikiaren pinta,
andregairikan ere ez dauka
nahiz bera izan polita,
behiak jeisteko makina da hau (BIS)
besterikan ez daki-ta.

HONDARRABIA 1992-09-4

MAIA/E.AROZENA/M.LUJANBIO/J.AGIRRE/LAZKANO/MAÑUKORTA

EMEKI, ITSASLUR, DYA eta OLAGARRO Kultur Elkarateek Udalaren babesean antolaturik, herriko kirolari ospetsuenei omenaldi bat eskeini zitzaien. Beste hainbat ekitaldiren artean, bertso saioa burutu zen pilotalekuan, dohan, Manolo Arozenaren esanetara eta bertara hurbildu ziren 400 bat entzuleren aurrean.

MAIA - E.AROZENA

Gaia: Herrian "Txipiron" deritzan aldizkari bat kaleratu da baina erdera hutsean. Jon Maia banatzailea izango da eta Eztitxu, aldizkaria ikusteko irrika betean dagoen neska.

Doinua: Pello Josepe
Neurria: 8ko Haundia

Maia: Hau ertetzeko lan gogorrean
jardun gera zenbait urtez,
hizkuntza hontan atera degu
jendearen borondatez,
dena erdera ederrez dago,
euskararik ez da batez,
hartu ezazu zure alea
eta ilustratu zaitez.

E.Arozena: Ilustratzeko esan dit eta
ni harriturik bezela,
hemen nindoan kale ertzetik
beste edozein gaudela,
hau erdaratik hasi da eta
eroriko naiz bestela,
nik uste nuen nere herria
hnerri euskaldun bat zela.

Maia: Rejionalismo ta utopiak
bazterren batean laga,
hemen aspaldi bukatu baida
folklorikoen algara,
hau da hau neska aldeanoa
aldeanorikan bada,

ez dituzu ba konparatuko
Cervantes eta Atxaga.

*E.Arozena: Nere parean saltzaile hauxe
dabil eztabaida bila,
baina oraintxe entzun zazute
nere mementu umila,
zeren bestela hoiek baino hobe
aurkitutzen dira mila,
erderaz leitu nahi duen hura
Espainara joan dadila.*

*Maia: Txorakeriak entzuten ditut
hemengo kaletan zehar,
gure erdera ez da aurkitzen
euskara bezainbat mehar,
eta ez zazu hitzegin hemen
horren gaizki eta zakar,
ta Espainira joan nahi badezu
ez zera mugitu behar.*

*E.Arozena: Arren saltzaile ez zaitez hasi
politikaren auzian,
bestela hemen jardun gaitezke
oso denbora luzian,
baina gauza bat burutan daukat
nere tristezi guzian:
Hizkuntza bera egiten dela
hemen ta Andaluzian.*

ALKIZA 1992-09-4

PEÑAGARIKANO/EGAÑA/S.LIZASO/TELLERIA

Laxaro Azkunereren gidaritzapean, jai batzordeak pilotalekuan antolatutako dohaneko saioak, 400 bat entzule bildu zituen jai giroko saio batean.

PEÑAGARIKANO

Gaia: Orain dela urte batzuk hemen Alkizako jaietan ezagutu zuen neska batek nahiko logaltze ekarri zion ondorengo egunetan Peñari. Geroztik neska hori non ikusiko ibili da batean eta bestean, baina ez omen du ikusi. Ez dakigu gaur hemen neska horri dei egingo dion edo zer. Hori da Peñaren arazoa.

Doinua: Baserrian jaio nintzan

Neurria: 8 Puntuko berezia

Gelditu gabe aurrera
erlojuaren orratza,
sekula ez zait ahaztuko
igaro nuen arratsa,
eguraldia ederra zen
ta ez gaur bezin narratza,
polita izateaz gain
izaeraz aberatsa,
horia eta lisoa
ilea edo adatsa,
geroztikan bihotzean
nik badut hutsune latza,
oraintxe kontatuko det
romantze horren akatsa,
geroztik ez det ikusi
txunditu nindun neskatxa.

Kantatzen jarraituko det
gertatutako kasua:
Hemezortzi urte zitun,
ederra, kuriosua,
ni ere ordun gaztea,
ausarta ta berritsua,
eta maitasuna berriz
beti izaten da itxua.
Maitea, piztu zenidan
zuk maitasunan sua,

zure begirada nuen
hitzik gabeko mezua,
frontoia ilun zegoen
eta lastanduz petxua,
iskin hortan eman nion
lehenbiziko muxua.

Kaso hori gerta zela
joan dira hainbat urte,
geroztik gerta da hemen
hainbat ekaitz ta elurte,
zuk zeurearekin bazenitun
hainbat doai ta bertute.
nik dana eskeini nizun
maitetasunaren truke,
eta neskatxa polita
beti izan zaitut maite,
tratua egin gentzake
oraindik nolabaite,
saioa amaitutzean
honera etorri zaite.

LEGAZPI 1992-09-11

GORROTXATEGI/LAZKANO/TELLERIA/SOROZABAL/LAZKAO-TXIKI/J.LIZASO

Jokin Matxinandiarenaren gidaritzapean, jai batzordeak antolatutako saioan, bertsolariak polikiroldegian kantatu zuten 500 bat entzuleren aurrean. Saioa ordaindua izan zen.

GORROTXATEGI

Gaia: Solchaga zera, dekretazoa dela eta gauzak gogortzera doazela iragarri duzu, egiguzu lege berri hoien aipamena.

*Doinua: Arratsaldeon lendabizitik
Neurria: 8ko Haundia*

*Bizimoduak berekin ditu
makina bat maratila,
nere esana entzuten ez dunai
egurra eta makila,
kostatu zaigu Bartzelona ta
kostatu zaigu Sevilla,
eta orain ni nator hementxe
zuen karteraren bila.*

*Españiaren izen sakratu
eta fama haundikua,
oraingo hontan jarri da beraz
inun berdin gabekua,
danean zorra diruarentzat
sobre baidago lekua,
ondogi bizi zerate eta
estutu, ba, gerrikua.*

LAZKAO-TXIKI

Gaia: Azaldu orduko, inguruan irrifarra sortzen du, honi gizarteak, dituen penak agertzen ez dio uzten eta berak izan izango ditu noski...

Doinua: Itxaspe aldian egin bazan hau
Neurria: 8ko Haundia.

Adiskideok senti dedana
garbi aitortuko det nik,
ez pentsa gero beti umorez
eta beti nagon onik,
ez da izaten iluntasunik
etortzen ez dan egunik,
eta ez ere barruan penik
izaten ez dun gizonik.

Ni nola naizen aitortutzea
askozaz ere hobe da,
triste egon arren alai itxuran
beti ibili norbera,
eta pentsatu holaxen dala
Txiki honen izaera:
Pena guztiak barruan gorde
ta umorea atera.

ADUNA 1992-09-19

MURUA/MENDIZABAL/SOROZABAL/EUZKITZE/OLASO/EGAÑA

Nikolas Zeberioaren gidaritzapean eta herriko Udalak antolaturik, 800 bat entzule bildu ziren pilotalekuan dohaneko bertso saiora.

MURUA

Nafarroako Villalba herrian, gertatu berria zen bederatzi urteko neskato baten desagerketa eta ondoren hilik aurkitu zuten. Honela aurkeztu zio gaia bertsolariari:

Gaia: Ipuin baten hasiera emango diot berak ipuin hori jarraitu eta bukatu dezan: Egun batean bederatzi urteko neska koskor bat desagertu zen bere etxe ondotik. Jarraitu ipuin hori.

Doinua: Haurtxo txikia negarrez dago
Neurria: 8ko Haundia

Ipuin triste bat kontatuko det
gaurkoan halabeharrez:
Bederatzi urtez etxetik irten
eskolara irriparrez,
eta bidean esku beltz batek
eraman zuen indarrez,
ingurukorik ohartu gabe
haren min eta negarrez.

Kolpatu zuten eta iraindu
zergatik ez zekiela,
une batean polita zena
bihurtu bizi goibela,
konturatu zen gizaki batzuk
pizti arruntak direla,
ta martxa hortan luzarorako
bizirikan ez zuela.

Pixkabanaka itzaltzen joan zen
bihotzeko neskabila,
murgildu omen zen atsekabetan,
gelditu apal umila,

ze zartakoa Villalbarentzat,
dago mutu ta isila,
gaur arratsean azaldu omen da
errugabe hura hila.

GAINZA 1992-09-25

S.LIZASO/TELLERIA/MURUA/MENDIZABAL/PEÑAGARIKANO

Sekulako haizearekin eta entzumen arazoekin garatu zen bertso saio hau, jai batzordeak antolaturik, herriko plazan eta dohan 300 bat entzuleren aurrean. Aurkezpen lanetan Pello Urretabizkaia aritu zen.

S.LIZASO - TELLERIA - MURUA - MENDIZABAL

Gaia: Hauek ez ditugu ez Sebastian, ez Millan, ez Iñaki, eta ez Mikel, baizik eta beraien emazteak. Eta aspalditik zuten asmoa elkarrekin afari bat egiteko eta gaur egin dute afari hori Gaintzan. Afalondorenean tertulian jarri dira laurak eta beraien senarretaz hizketan hasi dira.

Doinua: Andre madalen, andre madalen
Neurria: 8ko Haundia

S.Lizaso: Garai batean bertsolariak
egiten zidaten grazi,
horregatikan Sebastianekin
ateratzen nintzen hasi,
lehen golfoa zan gaur ere berdin
nahita're ezin det hezi,
golfo xamarra izanagatik
ez naiz horren gaizki bizi.

Telleria: Gure etxean gertatzen ditun
bai horrenbeste frakaso,
entzuna ninan Murua ere
zela nahikua pailaso,
zer esanikan ez den Juanita,
hire senar den Lizaso
lehen formala hunan baina geroztik
hura golfotu den oso.

Murua: Adi zan Ima* isildu hadi
ta hau hartu zan goguan:
Nere "Kixkurra fin ibiltzen den
etxera juandakuan,
ta neretzako maitasun pranko
bihotzez edo kolkuan,

xantu xantura ibiliko den
etxean eta kanpuan.

Mendizabal: Aizan Juanita* hire begitan
nabari dinat negarra,
Ima tristerik ta Blanca* berriz
zer bizimodu kaxkarra,
zuen aldean nere bizitza
dinat dotore xamarra,
bertsolaritan den formalena
baidinat nere senarra.

S.Lizaso: Adi zan Ana* bertsolaritan
formalak ohi ditun bakan,
ta gezurretan ez hadi hasi
hemen zelebrezko markan,
ta Blanca* hiri galdetu behar
nahi baden egia esan:
Moro gehienak hiru lau andre...
hireak zenbat zeduzkan?

* Juanita, Sebastianen emaztea; Ima, Telleriarena; Ana,
Mendizabalena; eta Blanca, Muruarena.

Telleria: Aizan hi Ana hire senarra
gizon formala hunan lehen,
beste hoiena golfo zirena
zegonan oso nabarmen,
gureak berriz hamarretatik
zortzi saio Nafar alden:
Egun batean joaten den da
hurrengoan etortzen den.

Murua: Adi zan Ana hire senarra
den keridaren bezero,
eta asunto txarren batean
hasiko hunan honezkero,
gainera hori nesken ondoan
ibiltzen den erdi ero,
gaur zelebratu beharko din harek
San Migel degun ezkerro.

Mendizabal: Aizan Juanita nik bazekinat

hi ez haiz bizi kontentu,
ta Ima, berriz, hire zezena
ez akidan konparatu,
Blanca honek berriz atera dizkit
nik ez dakit zenbat kontu,
bihotz biguna zeukan Mikelek
ta ez zaidazue tentatu.

S.Lizaso: Bizar da guzti hor ibiltzen den
herri batetik bestera,
parrandarako izaten dizkin
ez zekit zenbat aukera,
zuen senarrakin joaten bada
etortzen den goiz aldera,
eta Peñakin joaten danean,
hamaiketako etxera.

Telleria: Pentsatuz nengon gure senarrak
laurak diradela berdin,
zer egin asko emakumeok
ez daukagula hoiekin,
muxu emanda itxura latza,
"bihar arte" ta aldegin,
bertso aitzaki joaten dira ta
komeni dan dana egin.

Murua: Aizan Juanita nazka ematen din
hireak aldamenean,
ni afonika uzten nau beti
erretzen hasten danean,
gainera ez din asko launduko
horrek etxeko lanean,
aizan Juanita ez al haiz pozten
etxean ez dagonean?

Mendizabal: Horrek baietza esan nahi zinan
ta nengoen antzemana,
ta Imak ere bere barruan
bazedukan nahiko lana,
nere etxeko gizon koxkorra
bakarra eta bakana,
Peñarekin da Sebastianekin
berdintsu ibiltzen dana.

ARANTZA 1992-09-25

J. SARASUA/EGAÑA

Herriko bertsozaleak antolaturik, 70 bat herritarren arteko afari bat burutu zen herriko taberna batetan. Bi ordu inguru bertsotan ihardun izanik, halako batean Sarasuari, bere ustez, bertso txar bat ateratzen zaio eta asarretu egiten da bere buruarekin, hona hemen ondoren egin zuten bertso saioa.

Doinua: Zer da gaur Donostia

Neurria: 10ko txikia

Egaña: Berriz mikrofonoa
dator guregana,
eta kantatzeko ere
badegu afana,
ez da bate normala
Sarasuan plana,
hauxe bitxo bitxia
hau bitxo bakana,
bertso bat fallatu ta
moskeatzen dana.

J.Sarasua: Sarritan gertatzen zait
hola fallatzea,
nastu egiten ditut
aurre ta atzea,
eta nahi izaten dut
hura konpontzea,
txarragoa da hauek
daukaten trantzea,
bertsoa fallatuta
disimulatzea.

Egaña: Hori entzunda zaigu
bihotza erdibitu,
Sarasua galtzetan
ezin da kabitu,
nahiz ta bertsotan sarri
aldrebes aritu,
nahiago det bertso bat
eskasa aritu,
urrengoak on onak
botatzen baditu.

J.Sarasua: Andoni Gezurretan
dugu horren noble,
bertsotan agertzen du
hainbeste adore,
egitan ibiltzea

ez al degu hobe?
Nahiz ta kantatu hainbat
ahapaldi dotore,
eskubidea dugu
moskeatzeko're.

Egaña: Sarasua da mutil
zintzo ta apala,
bertsotan jarduten da
nola edo hala,
berritik egiten du
bere eginala,
konturatu nahiz mina
hartzen dakiala,
orain badakit lagun
gizona zerala.

J.Sarasua: Lehengo bertso txar hartan
eman dut pasoa,
eta hauxe zan esan
nahi nuen kasoa,
lagunai jarraitzea
ez da prezisoa,
Sebastianen atzetik
zu saio osoa,
ni ez naiz zu harekin
bezain sumisoa.

Egaña: Bertsolaria zera
zu abilidadez,
zerbait esango dizut
gaur onaren hobez,
berdin gera artean
berdinak edadez,
berdinak urdurian
berdinak erabez,
baina ez gera berdin
musikalidadez.*

J.Sarasua: Nik bertsotan izan det
hainbeste frakaso,
baina ez dut burua
jarri nahi pailaso,
horrela mantentzea
nahiz zaila dan oso,
nahi degunean hasi
nahi danean paso,
irtetzen dena egin
nahiz izua jaso

Doinua: Bizia ez da nehoiz egoiten

Neurria: Hamarreko nagusia

Egaña: Jon Sarasuaz esaten dute
badela eta ez dela,
duda izpirik ez dut neronek
ez nun laguna bestela,
sekula santan ez det idatzi
ondokoaren eskela,
nere gustoa kulunkatzen da,
kantudea da batela,
baina mesedez ez zazu egin
martiriaren papela

J.Sarasua: Martiriaren papera beraz...
bota didazu polito,
hain diskusio seriotan
orain ez gera hasiko,
gaur ere hemen neri irten zait
hainbat bertso txoropito,
eta ez dut nahi jendearekin
kunplimenduetan ito,
rodeorikan ez dut emango
bukatu nahi dut ta kito.

* Egaña oso trakets ibili zen bertso honetan doinuaren aldetik

Egaña: Sarasuaren bidea degu
bide bat unibertsala,
azpitik doa olatua ta
gainetik doa kresala,
gauza bat degu ondokoa ta
ondokoa da apala,
zure gustoa ez da legea
faraoiena bezala,
bukatuko dan edo ta ez dan
jendeak esan dezala.

J.Sarasua: Gure Andoni beti berdina
bai uda bai negu,
entzulearen gozamina da
antolatzaileen zeru,
baina nahi dana egitekotan
bera ez daukat eredu,
gaur kantariak geroni gera
beraz buka dezakegu,
eztabaida nahi baldinbaduzu
kotxean segiko degu.

Egaña: Sekula santan ez da egiten
teilatutikan etxea,
entzulegorik ez du kontuan

horrek demait letxea,
ez al da hobe behingoagatik
horien eskuetan jartzea,
eztabaidatzen segiko degu
hau degu holakoxea,
berak dadukan adinarekin
hortako dauka kotxea.

J.Sarasua: Honek jarraitu egin nahi luke
ene hau da martingala,
aitortzen dizut azken-aurreko
nere bertsoa dedala,
ta honek berriz eman nahi luke
oraindik joku zabala,
hau begiratzuz gaur erizten dut
lehen beldur nintzen bezala,
bertsolaria ta prostituta
antzerakoak dirala.

Egaña: Sarasuaren aldetik dator
ez dakit zenbat atake,
errex salduko naizela eta
hor ari zaigu jo ta ke,
lantegi honek berekin dauka
hainbat izerdi ta neke,
bertsolariiek ta prostitutek
sufritzen dakite fuerte,
baina gustora dauden unean
gozatu egiten dute.

Doinua: Maitasuna da bizi izateko
Neurria: Berezia

J.Sarasua: Ia bi ordu jardunak gara
hemen bertsoen trantzean,
ia harritu ere egin naiz
ni Andoni aditzean,
azken-aurreko bertsoa zala
nik nion lehen kantatzean,
ohea zain dut etxean,
ta almohada ohantzean,
gela hontatik aterako naiz
ni bertso hau kantatzean,
eta segi nahi baldin badezu
itxoingo dizut kotxean.

AIZARNAZABAL 1992-09-26

PEÑAGARIKANO/OLASO/J.SARASUA/EGAÑA/J.MAIA/NARBARTE

Herrijo jaiak zirela eta, jai batzordeak antolaturik eta Rufino Iraolaren gidaritzapean, pilotalekuan burutu zen dohaneko bertso saioa 700 bat entzuleren aurrean.

PEÑAGARIKANO

Gaia: Badakik munduaren gailurrera iritsi direla bi euskaldun. Haietako bat mikro haueetatik inoiz edo beste kantatu duena.

Doinua: Baserrian jaio nintzan
Neurria: Zortzi puntuko berezia.

Joxerra, Felix, Albertok
goian egin dute junta,
bi anaiek zapaldua
gure Everest-en punta,
pioleta ta granpoiez
mendian zenbat disputa!
Neuk'e barreneko poza
hemen ezin det izkuta,
irailaren hogeitalaua
guk ez daukagu ahaztuta,
gure Herriko ikurriña
elur artean nahastuta,
gu geok poztutzen gera
haiek hura dastatuta,
Felixek kantatu zuen:
Gora Euskadi askatuta!

Mendira joate hori
hain xamurra nola ez den,
sarritan ematen ditu
hainbat disgusto ta ezten,
hori lor zezaketenik
nik behintzat ez nun sinesten,
ta orain saiatuko naiz
nere lagunak aldezten,
horrelako ekintza bat
gaur zeinek ez du miresten?
Horra Felix ta Alberto

biak zutik Everest-en,
ta orain askoz zailago
izango dezue jesten,
kontuz ibili zaitezte
bertan jauzi ez zaitezten.

OÑATI 1992-10-2

PEÑAGARIKANO/M.LUJANBIO/S.LIZASO/MUNDUATE/J.ENBEITA/MENDIZABAL

Herriko bertso eskolak Zubikoa polikiroldegian antolatutako ohizko bertso saioa, 800 bat entzuleren aurrean garatu zen. Gaijartze eta aurkezle lanetan Nikolas Segurola aritu zen ordaindutako saioan.

PEÑAGARIKANO - M.LUJANBIO

Gaia: Zuek neska-mutilak zerate zeraten bezelaxe. Peña, hik zita bat egina huan Maddalenekin gaueko hamarretan, halako lekutan biltzekotan, baina berandu iritsi haiz eta handik bi ordutara Maddalen beste mutil batekin heldu-heldu eginda bilatu duk.

Doinua: Kantore berri xarmant batzuek
Neurria: 8ko Haundia

Peñagarikano: Honekin zita eginda nengon
horrek esan dun bezela,
itxura denez nik ez det ondo
gaur bete nere papela,
ta Maddalenek nunbait bilatu
bere gustoko pastela,
esan zaidazu gezurra dala
penaz hilko naiz bestela. (BIS)

M.Lujanbio: Puntualidade kontu hoietan
Peña hau ez dabil iaio,
egun batean esan zuena
oroitu nahi det propio,
nitaz gustatzen ez bazera zu
hor konpon eta adio,
Maddaleni lehen esandakoa
ondo damutuko zaio. (BIS)

Peñagarikano: Paregabea zala uste nun
maitasunan erresuma,
kale ertzean orain hor nago
zer esan eta zer suma,
ene Maddalen bilatu al dezu

zure gustoko laguna?
Bi ordugatik galdutzen al da
bi urteko maitasuna? (BIS)

M.Lujanbio: Maitasunakin jolasten dabil
hau ez da tipo sanua,
hamarretako ez da iritsi
eta esan det "banua",
bere zai egon behar nuela
izango zuen susmua,
baina iadanik hartuta neukan
hamaiketako turnua. (BIS)

Peñagarikano: Sines zazue ez nengoela
holako errezelotan,
hara zer gauza gertatu zaidan
gaur egoteagatik lotan,
barkatu baina esango dizut
nik zuri momento hontan,
aizu zure zai egon izan naiz
ni behin baino gehiagotan. (BIS)

M.Lujanbio: Barkatu baina esan bezela
ez zera etorri garaiz,
beste batekin juana naiz ni
ta oso aurpegi alaiz,
beste batzutan zu're nere zai
egoten omen zera maiz,
hortxe itxoiten jarraitu zazu
noizpaiten etorriko naiz. (BIS)

S.LIZASO - M.LUJANBIO

Gaia: Zuek, aita-alabak izango zerate; S.Lizaso, aita;
eta Maddalen, alaba. Hik, Lizaso, bahuan esperantza asko
Maddalenekin: Karrera bikaina egin dik, mediku tituloa atera
eta orain esan dik, Afrikan goseak daudenei laguntzera joan
behar duela eta bakarrik utzi hau.

Doinua: Nere gogoa hegan dijoa
Neurria: 8ko Haundia

S.Lizaso: Ara alaba zuri dadukat
garbi hitzegin beharra,
nik lagunduta eskolan ere
izan zerade azkarra,
bazoazela entzun orduko
nigan sartu da negarra,

gosea degu Afrikakoak
daukaten gaixo bakarra.

M.Lujanbio: Ni Afrikara ni joalako
aitaren buru makurrak,
Afrikan lanak balioa du,
ez du merezi gezurrak,
ta janaria kendu diete
hemengo gizon lapurrak,
beraiantzako urrea dira
hemengo ogi apurrak.

S.Lizaso: Pentsamentuak eduki arren
zuk hain bide zuzenean,
arreta pixkat jarri ezazu
aita zaharran esanean,
zure ondoan ni izan nauzu
beti edo gehienez,
nere ondoan zein izango da
ni gaixotzen naizenez?

M.Lujanbio: Madiku asko dezula hemena
ez al dezu entenditzen?
Ta ikustazu haiek eta gu,
konpara nola gabiltzen,
mundu honatako egoera latza
buruan ez zait kabitzen,
sendagileak langabezian
ta haurrak gaixorik hiltzen.

S.Lizaso: Ez det ukatzen, han gertatuak
neri ematen dit pena,
ta zuk hangoei laguntzeko ere
intentzio nabarmena,
neuk'e badakit neure ondoan
mediku asko daudena,
baina alaban maitasuna det
errezetarik onena.

M.Lujanbio: Hain egoista ez zaitez izan
ondo pentsa zazu dana,
han tituloak ez du balio,
balio duna da lana,
ta entzun zazu Afrikarako
pozik daramadan plana:
Hango umeei euki bezate
nik hemen izan dedana.

*S.Lizaso: Bejondaizula hura eta hau
juzgatzen dituzu berdin,
hala ta guztiz aita bezela
aldegitean daukat min,
zuk badakizu surteak ere
dexente ditut neurekin,
bizi naizela zaindu nazazu,
gero nahi dezuna egin.*

*M.Lujanbio: Betidanikan egondu naiz ni
aitatxo zaindu zalean,
ta siloiean etzanda zaude
zahardadeko logalean,
Afrikan berriz erdi hilikan
eta gainera kalean,
haik egon bitez maite dituen
neska baten magalean.*

LESAKA 1992-10-17

S.LIZASO/MURUA/EUSKITZE/J.AGIRRE/XANPUN/J.LIZASO

"Bertsolari" aldizkariaren alde dirua biltzeko saioa izan zen Lesakakoa. 300 bat entzule bildu ziren otz handia egiten zuen pilotalekura, baina bertsolariak giroa ondo berotu zuten Manolo Arozenaren esanetara.

Gaia: Labe Garaietako arazoa Euskal Herrian eta Españian eta bai beste naziotan ere ezaguna da gaurko egunean. Badakizue, Lesakan ere hortatik bizi gerala, eta badakizue hainbeste langile Euskal Herritikan Madrilera oinez doazela "Burniaren Martxa" bezala ezagutzen den horretan. Gaur Lermara iritsi dira, Burgosetik Lermara, eta langile haietako batzuk hemen egiten dute lana. Hemendik oso gertu, ehun metrora, eta ez da gaizki izanen bertsolarien animoak ere langile hoiei ematea.

Doinua: Pello Josepe tabernan dela
Neurria: 8ko Haundia

S.Lizaso: Burnian Martxa Lesakatikan
Madrilerako zan hasi,
zeuen gogoa horrela bazan
guk zergatik galerazi?
Animo baina haruntz joateak
gehiegi ez du merezi,
lehen'e sarritan egin baidute
entzungor ta ezikuski.

Murua: Burnizko Martxan zoaztenori
animo lagunak, aupa!
Jakin zazue gainontzekook
ai gera zuei oihuka,
nere buruak halare noski
kezka haundi bat badauka:
esku hutsean nola zoazte
armatutakoen aurka?

Euskitze: Iñakik dion arma premia
hutsean gera dedila,
nun ote dago etorkizunak

gorderik dun maratila?
Zuen etxetik abiatuta
triste zoazte Madrila,
seguru asko helduko ez den
laguntasunaren bila.

J.Agirre: Biraje horrek izan dezala
behar hainbeste garrantzi,
hemendik erten da Madridera
aixa ez leike iritsi,
nahiz hankak mindu Madriltar hoiek
guretzat erruki gutxi,
baina ahal bada behar dan tokian
zuek hortzak erakutsi.

Xanpun: Gure bizitzak bere oinarri
ez ote dauka burdina?
Baina denentzat ondorioa
ezin izan da berdina.
Hoxala gu ere bestekin betan
oinez iganak bagina,
senti araziz Madril aldean
Euskadik gaur daukan mina!

J.Lizaso: Biderik-bide hortxe dijua
langile gizarajua,
esaten dute: Nahiago nuke
Madrída banintz heldua!
Beti bezela hor ari zaku
gaur agintari faltsua,
engainatutzen ote dabilen
dadukat errezelua.

LEZO 1992-10-23

EGAÑA/S.LIZASO/PEÑAGARIKANO/SOROZABAL

AEK egunaren inguruan erakunde berak antolatutako bertso afaria izan zen. 300 bat afaltiar eta entzule bildu ziren Maddi Izaren aginduetara burutu zen bertso saioa entzutera.

EGAÑA - S.LIZASO

Gaia: Lezoko gurutze Santua ezaguna da bizarririk ez duelako, gutxik bezela, eta gainera beltza izateagatik. Hemen ditugu, Andoni, Gurutze Santua eta Sebastian, restauratu zuena.

Doinua: Nere senarrarekin
Neurria: 8ko Txikia

Egaña: Restauradore honek
ze jakinduria!
Majina bat izerdi
degu ixuria,
bapo kanbiatu du
Kriston irudia,
lehenago beltza nintzen
ta orain txuria. (BIS)

S.Lizaso: Aldez aurretik nintzan
zu zuzendu nahian,
parroko jauna ere
zebilen usaian,
nik ondo jarri zaitut
behar zan neurrian,
gizon beltzikan ez zan
Kristoren garaian. (BIS)

Egaña: Lezokoa beltza zan
nahi badezu jakin,
tipoak atera du
hamaika etekin,
ez zegon pozik nere
kolorearekin,
ta tratun bat egin du

bikaioarekin. (BIS)

S.Lizaso: Bikarioarekin
daramat jokoa,
eta esango dizut
nik zuri nahikoa,
oin ere xelebren zu
bizar gabekoa,
irudi hau ote da
mutikotakoa? (BIS)

Egaña: Normala ote degu
Lizason konduta,
nere kolore beltza
errotik kenduta,
ez da nahiko izango
legearen multa,
bukatu behar dezu
eskomulgatuta. (BIS)

S.Lizaso: Urte asko pasa dut
zu zuzentzeko zai,
nahiz eta ni ez naizen
fedearen etsai,
oraintxe zaude ondo
egon zaitez lasai,
birjina txuria zan,
usoa ere bai. (BIS)

Egaña: Erdi txantxan ez zaite
hasi nere lagun,
lima batekin honek
arraskatu legun,
holako milagrorik
izan al da inun?
Maickel Jakson nintzala
pentsatzen al zendun? (BIS)

S.Lizaso: Hitzegiten didazu
bastante aldrebes,
kolorez mudatua
du halabeharrez,
nik zu zuritu zaitut
garbitasun onez,
baina hura zuritzen
ez daukazu errez. (BIS)

S.LIZASO - PEÑAGARIKANO

Gaia: Lizaso joan da, Peña, moruarengana "kostua"
erostera eta moruak Starlux-a sartu dio.

Doinua: Kantatzera nijo
Neurria: 8ko Txikia

S.Lizaso: Herrian ez bainuen
aukeran bilatzen,
hasia naiz kostoa
moroai eskatzen,
probatuta hasi
ta nago kezkatzen,
zer eman didazu nei
ez nau kolokatzen? (BIS)

Peñagarikano: Bertso kantuan dabil
bera herriz-herri,
kolokatu gabe're
algara ta irri,
nik zer eman diten
ez galdetu neri,
hala ere ez diok
hik bate igerri. (BIS)

S.Lizaso: Adi ezak moroa
hik ez jo adarrik,
erretzeko ez zeukat
Starlux beharrik,
eta hire kostoak
ez zeukak indarrik,
honek* dexentea dik
kostoa bakarrik. (BIS)

Peñagarikano: Nolabait bete behar
beraren gustoa,
sarritan erretzen du
bai Montekristoa,
ta Starluxez bete
nik nere kostoa,
nahio nun sartu banu
azelga hostoa! (BIS)

S.Lizaso: Tratu bat egin diat
ta bera nahikoa,

garbi ikusi diat
nik hire jokoa,
gauza faltsoa huan
hik emandakoa,
eskerrak faltsoa zan
mila durokoa. (BIS)

Peñagarikano: Baina deskalabrorik
ez da izan hemen,
biok gerala faltso
ez al da nabarmen?
Bilete faltsoa eman
hala esan du lehen,
dolarretan kobrau det
Caja Laboral-en. (BIS)

* Erretzen ari zen Montekristoa seinalatuz.

SOROZABAL - EGAÑA

Gaia: Sorozabal, Andoniren dendara joan da mukizapien
bila.

Doinua: Zeru altuan zegoen jaunak
Neurria 8ko Haundia

Sorozabal: Nahiz-ta aspaldi hontan ez dedan
diru askorik ikusi,
dendara joanda mukizapiak
nahi nituzke erosi,
mesedez ekar dozenerdi bat
ez al ditut, ba, merezi?
Txuri-txuriak emaizkidazu
erdian lore ta guzi.

Egaña: Dendara joan da eskatzeko ere
hori dek era zuzena,
aspaldin ondo surtiturikan
zegok gure almazena,
itxurak ere ikus lezake
sudur haundia haizena,
"Taila Maindire" deitzen zioguk
eraman itzak dozena.

Sorozabal: Lehenago ere hamaika aldiz
entzun diat honez gero,
nere neurria izaten dela
hiru metrokoa edo,
baina laguna pasata niok
ni horrenbeste hotz-bero,
poltsikun bapo sartzen dizkiat
ondo doblatu ezkerero.

Egaña: Oraindik ez det zerbitu baina
bera eskean ari da,
majina batez egin du zintza
sudurrai tira ta tira,
alde batera begira zazu,
injieneari begira,
marroi batzuek badauzkat hemen,
zikin estaliak dira.

Sorozabal: Nik uste nuen dendari jauna
gendula gizon zintzua,
baina askotan hau izaten da
zitara ta berritzua,
neri marroiak ateratzeko
nun dadukazu zentzua?
Sudur haundia banaiz ni baina
ez zu bezain mukitsua.

Egaña: Marroiren batzuk hartu itzazu
jokatu zazu tajuan,
ta arrazoia esango dizut
gainera modu majuan,
zuri batekin inora ere
Jokin ez liteke jua,
kantzontziloak hartuko zinun
pañuelo diralakuan.

Sorozabal: Beti marroia aipatzen digu
eta gelditzen da lasai,
ez dakit garbi ez dan txuririk
inundik azaltzeko gai,
baina marroiak gorde itzazu
txuriak azaltzen jarrai,
zuk ipurdia garbitutako
mukizapirik ez det nahi.

Egaña: Uste gabean moko luxea,
mingain luze alajaina,
mostradorera iritsi eta
hori hizketa tamaina!
Ez omen du nahipañuelo marroi
nere zikinen ordaina,
txuriak ere halaxe dira,
zuk ez dezu uste baina.

Sorozabal: Egun osoa pasa ondoren
denda batetik bestera,
zoritxarrean hor etorri naiz
orain honako honera,
baina lehenbaitlehen eskatutako
jenero hori atera,
zurekin bapo nazkatu naiz ta
banoa beste batera.

Egaña: Zenbaitek galtzak saldu ohi ditu,
zenbaitek berriz jertsia,
zoritxarreko denda xahar honek
galdu al du garrantzia?
"Agur banoa beste batera"
Joakinen irrintzia,
mundu honetan desgrazi bat da
merzeria bat jartzia.

LEGAZPI 1992-11-6

M.LUJANBIO/I.IBARRA/A.SARRIEGI/J.MAIA/I.ELORTZA/U.ITURRIAGA

Udal euskera zerbituzak antolaturik, ordaindutako bertso saioa 200 bat entzuleren aurrean burutu zen herriko zineman. Arantzazu Loidi aritu zen gidaritzan lanetan.

M.LUJANBIO - I.IBARRA - A.SARRIEGI - MAIA - U.ITURRIAGA - I.ELORTZA

Gaia: Zuek, seiok, dexente ibiltzen zarete elkarrekin eta elkar ezagutu ere egingo duzue, noski. Kontatu batak bestearen sekretuak.

Doinua: Zeru altuan zegoen jaunak
Neurria: 8ko Haundia

U.Iturriaga: Sekretua abesten hasi beharko
miloi gutxi batzuen truke,
famak badauka egia esan
makinatxo bat birtute,
ondoko hauen konturik behintzat
aipatzea nahi nuke,
Igorrek eta Jonek gutxinez
komunean utzi dute.

I.Elortza: Seiron artean egingo dugu
sekretuekin burruka,
hortik honantza ibiltzen naiz ni
Unai hau lagun hartuta,
entzuleak zein kontu nahi ditun
ezin diezaioket uka;
oso gustora kontauko nitun
baina batere ez dauka.

Maia: Jende guztiak dio Unai
bai, sekretuak baditu,
egia esan hori kontatzen
inor ez da atrebitu,
kanpoko itxura ikusirikan
ezin da inor harritu,
Iturriagak kantzontziloak

beltzak eramaten ditu.

A.Sarriegi: Iturriagak Jon Maiarekin
hasi nahi luke borroka,
baina oraingoz horrelakorik
behintzat ez bekio toka,
betondokoa nola hartu zuen
nik nahi nizueke konta:
larunbat gauez erdi edanda
farola triste bat jota.

I.Ibarra: Nik Maddalekin hasi nahi nuke
piska bat ilea hartzen,
egia esan ez dut oraindik
oso ondo ezagutzen,
mikrofonoen trukoak behintzat
neska honek dakizki zuzen,
esan dit Aitor eta gu biok
ondoan jarri gaitezten.

M.Lujanbio: Luzeenaren sekretu batzuk
nahi dizkizuet kontatu,
kostaldekoa, gipuzkoarra,
eta bi haiekin batu,
ikasten dabil Gasteizen eta
neska bat Bilbon topatu,
laister baino lehen Maiak bizkaitar
nahi du nazionalizatu.

U.Iturriaga: Nere kontuak aipatu ditu
oso itxura serioz,
eta erantzun egin beharko
ziri horren ondorioz,
beronek ere beltzak daduzka
ta erabiltzen ditu gogoz,
baina horitzen joan zaizkio
denboraren poderioz.

I.Elortza: Kantzontziloak eta haginak
denbora pasatua da,
gai jartzaileak gaur ez du egin
gurekin hain lan makala,
gu sekretuak kontatzen jarri
gaitu tontoak bezala,
berorrek ere baditu baina
berak kontatu ditzala.

Maia: Udazkenean erori ohi da
maitasunean orbela,
ta amodio berri fresko bat
sortua zaigu honela,
sorpresatxo bat badago eta
ez det egingo ustela,
Elortza eta Maddalenean,
berak esan dezatela.

A.Sarriegi: Kantzontziloak ta bikoteak
dabiltz gora eta behera,
teorema bat aterea det
hortik gutxi-gora-behera,
sekreto gehien dauzkana behintzat
izango da Maia bera,
kontu horiek neurtzen badira
alturaren arabera.

I.Ibarra: Orain nik ere badut kontu bat
igual bera da onena,
eskola gaiko puntu horrekin
honekin pasatu dena,
puntua entzunda horrek eman dit
bultzada bat nabarmena,
ez bait zuen nahi hemen aitortu
bera dela nagiena.

M.Lujanbio: Aipatu dira gantzontziloak
eta beste hainbat prenda,
batenarena marroia eta
bestea beltza omen da,
baina zertako esan dezute
holako gezur zerrenda?
Honek roxak ta honek moreak,
nik ikusi nizkien-da.

AZKOITIA 1992-11-7

**S.LIZASO/EUSKITZE/GORROTXATEGI/MURUA/J.SARASUA/LAZKANO/EGILEOR
I/EGAÑA**

Elosuko baserri erre baten alde dirua biltzeko batzorde bereizi batek antolatutako saioa herriko pilotalekuan. Balentin Gabilondok gidatu zituen bertsolariak 800 bat entzuleren aurrean.

S.LIZASO - EUSKITZE

Gaia: Sebastian bere puruarekin hor dago, erretzaile amorratua da. Euskitze, berriz, ez dugu erretzailea. Galdetu nahi diet ze eritzi duten erretzeari buruz Frantzian indarrean jarri berria duten legeaz eta nola ikusiko lukete lege hori Euskal Herrian jarriko balute.

Doinua: Txoriak eta txoriburuak
Neurria: 8ko Haundia

S.Lizaso: Frantzi aldean lege berriak
biztanleen aukerako,
ez nuen uste horrelakorik
nik esate baterako,
ta erretzea baldin badegu
auzokoen kalterako,
seguru egon purua errez
ez nintzake aterako. (BIS)

Euskitze: Aizak Lizaso, puru txar horrek
badizkik makina bat gaitz,
barrua nahiko usteldua duk
baina oraindik hago garaiz,
mila peztako Montekristoak
hik erosi ohi dituk maiz,
bizio horri uzten badiok
aberastu egingo haiz. (BIS)

S.Lizaso: Uzten badiot bizi neinkela
beraz diru eta guzi,
orain artean ez nekien nik
ta albotik erakutsi,
erre gabe're minbiziakin

hainbeste dira ikusi,
erre ez eta berdin gaisotu,
erretzeai zertan utzi? (BIS)

Euskitze: Eman didazun arrazoi hori
ez al zen nahikoa plako,
ez dezu uste esandako hori
denik zeure onerako,
erre gabe ere gaiso liteke
baina hau esan beharko:
Nik ez dedala zer gaisoturik
zuk erretzen dezulako. (BIS)

S.Lizaso: Zuk esandako kontuarekin
ez leike joan inora,
zeure ustetan nik utzi eta
zedorrentzako mejora,
kanpotikan barrura erdoiak
beti behar du denbora,
eta kalterik gehiena ohi du
barrenetikan kanpora. (BIS)

Euskitze: Edukaziorik ere ez dute
danak alkarren antzeko,
beraiantzako zer esanik ez,
guretzat ere kalteko,
zer motibo dut bizioik gabe
hainbat puru erretzeko,
nik hor ertzain bat jarriko nuke
hauek errejistratzeko. (BIS)

S.Lizaso: Arrazoi hori al zeneukazun
horren harro esateko?
Jaialdi baten erretzaileak
noiztikan dira kalteko?
Ta ertzainari esan ezker
guri alto emateko,
seguru egon hemen frontoia
ez zala hola beteko. (BIS)

Euskitze: Hor jende xuxen dexente dago
geronek ez dakigula,
Lizasok berriz kirolik ere
ez du egiten sekula,
txurrutagatik gota dauka ta
puruagatik eztula,
hargatik dago aspaldi hontan
bate balio ez dula. (BIS)

S.Lizaso: Honen bertsoak berekin zitun

hain aipamen nabarmenak,
ni bezelaxe oso konforme
ez dira egongo denak,
Azkoitin ere pelotariak
asko dirade ertenak,
zurrutero ta erretzaileak
pelotaririk onenak. (BIS)

Euskitze: Azken bertsoa kantatu digu
inbiri haundiz beterik,
herri hontako kirolariek
ez dute holako kalterik,
gezur kontari hasi zera ta
horrek jarri nau tristerik,
zure antzekoa hemen ez dago
dozenerdi bat besterik. (BIS)

S.Lizaso: Dozena erdi bat gauza gutxi da
mila baten tartera,
eta jendeai zergatik kendu
erre nahi badu aukera?
Aizu Xabier luza baino lehen
hobe kontuak atera,
erretzailearen kontra kontuz,
zeorri erreko zera. (BIS)

Euskitze: Euskitze ez da, ez puritano,
ez atzerakoi, ez apaiz,
baina golfozar hauen artean
ezin egon barru alaiz,
mediku batek "Ez zazu erre"
ere esan izan dit maiz,
nik esan diot: Ez det erretzen,
Lizasokin ibiltzen naiz. (BIS)

S.lizaso: Medikuakin sartu zerade
ta aldrebesko jokuan,
haiek ezberdin izaten dira
etxean eta kanpuan,
Kirurikoan boda batean
eguerdiz nintzan gaurkuan,
aitona batek sei erre ditu
ta ehun urte zituan. (BIS)

Euskitze: Zeure defentsan botatzen dezu
makina bat horrelako,
hau hola bada mundu guztiak
erretzen hasi beharko,
baina gezurra ez al du esan
norbere defentsarako?
Zu usteldua egongo zera

aitaren edaderako. (BIS)

S.Lizaso: Zer martingala darabilkiten
ez didazu antzematen,
eta Xabier arreta piskat
jarri halakoren baten,
"usteldu zera" zer arraiotan
ari zerade esaten?
Fresko hil eta gero usteldu
ez da hobe izaten. (BIS)

Euskitze: Usteldu zera nahiz-ta kanpotik
izan itxura mardula,
broman esanak ez ziran lehengo
gota txarra ta eztula,
tabakoaren defentsan hola
jardun al zendun sekula?
Laister jendeak pentsatuko du
estanko bat daukazula. (BIS)

S.Lizaso: Ez uste arren segi behar det
lehengo bide berdinean,
edozer gauza nere lagunak
izan arren mingainean,
entzulegoa utzi behar det
betirako jakinean,
lau kaja ekarri zenizkidala
kuban izan zinanean. (BIS)

Euskitze: Nik aitortzen dut egia dala
hori bota du serio,
ta min gehiago ematearren
jende aurrean propio,
hemen gezurra esate horrek
batere ez du balio,
bost muturreko hartuko nitun
ekarri ez banizkio. (BIS)

S.Lizaso: Hau bezelako elkarrizketak
guk izan ditugu sarri,
jende aurrean edozer gauza
esanagatik alkarri,
berrizko ere aizu laguna
aukera nahi dizut jarri,
partida hartatik azkena hau det
nahi dezunean ekarri. (BIS)

Euskitze: Zure aitormenak neri egin dit
makina bat enbarazu,
baina hau ez da eskeintza txarra

zergatik ez egin kasu?
"Berriro Kubara zoaz Xabier"
esaten ari zera zu,
oso gustora joango nintzake,
biajea pagaidazu. (BIS)

UREPEL 1992-11-8

ALKAT/AROZENA/PEÑAGARIKANO/EGAÑA/J.SARASUA/EUSKITZE

Xalbador zenaren urtemugan urtero ospatu ohi den bertso saioa, aurtengoa hau XVI. Aranaldereen esanetara ihardun ziren bertsolariak herriko antzokian eta 300 bat entzuleren aurrean.

ALKAT

Gaia: Izena, Maite du...

Doinua: Itxaspe aldian egin bazan hau
Neurria: 8ko Haundia

Maite izena dauka andreak
bertzen artean berezi,
atzo ta egun kanpoan nago,
kanpoan bihar ta etzi,
eta hargatik orai artean
bihotzik ez deraut hertsia,
ni baino hobeagoko norbait,
Maite, zinduen merezi.

Zendako, bada, urte onenak
hola lasterka zoazte?
Zendako ere maitatzen nauzu
izena baiduzu Maite?
Gaur ere etxen egon beharra
ta nago zutaz aparte,
lauetarik seme zaharrenak
ospatuz hamasei urte.

Euskal zeruan nabila beti
etxen utzita izarra,
ta zu, nondikan etortzen zaizu
ni maitatzeko pindarra?
Naski donado hobe laiteke
ni bezalako senarra,
Herriari dut beti eskeintzen
zuri eskeini beharra.

J. SARASUA

Gaia: Hi bezelako mundura jaioberri batentzat zer kolore dauka munduak?

Doinua: Santa barbara zure bizitza
Neurria: 10eko Haundia

Ez da batere gauza erreza
galdera horren erantzuna,
gure Planeta urdina dela
askotan dugu entzuna,
baina barruan galtzen ari da
kolore aniztasuna,
kolore bakar kontrastedun bat
da munduan daukaguna,
Iparraldean argia eta
Hegoaldean iluna. (BIS)

Hego aldean nagusi dago
kolore ilun larria,
nahiz-ta baduten esperantzaren
kolore berde berria,
Iparraldean larros polita
dago nagusi jarria,
baina larrosak sorreran dauka
nahasketa nazkagarria,
aberastuen txuria eta
asesinoen gorria. (BIS)

Ikusten danez gure Planeta
ez da erori grazian,
aniztasuna zan politena
behintzat nere iritzian,
orain larrosa dugu nagusi
beste danekin nahasian,
gehiago sinistuko nuke nik
Planeta honen bizian,
Urepeleko okre-berdeak
baleude mundu guzian. (BIS)

GASTEIZ 1992-11-12

R.G.DE DURANA/EGAÑA/AROZENA/J.ENBEITA

Gazteizko bertso eskolak 10 urte betetzen zituela eta, bertako bertso eskolak antolaturik, hainbat ekintzen artean Villa Suso aretoan bertso jaialdia antolatu zuten. Abel Enbeita aritu zen gaijartzaile lanetan 150 bat entzuleren aurrean.

R.G.DE DURANA

Gaia: Lehen esan dugu urte honetan Arabako bertso eskolen 10. urtemuga ospatzen ari garela. Hemen dago sorreratik gaur arte 10 urte hoiak pausuz pausu, aldapaz aldapa igaro dituen bat. Egin zak historia.

Doinua: Sorlekua utziz gero

Neurria: 8ko Berezia

Euskarari eusteko
zen bihotzaren esana,
ta nolabait egin behar
ere hortarako plana,
maisua on bat bilatzea ere
genun lehenbiziko lana,
horregatikan joan ginaden
Abel Enbeitarengana.

Baietz eman da Lantzaden
lehenbiziko pausoa,
trastez beteta zegoen,
ez zen leku eroso,
beraz konpondu behar genduen
lokalaren arazoa,
Txusta lagunak eskeini zigun
bere laguntza osoa.

Hortan hasi ginen bertan
idatziz lehenengo hitzak,
esaldi luzeak eta
pixkanaka atsotitzak,
berehalaxe egin genitun
idatzitako eskeintzak,

*Araban iada hamar urte du
historian bertsolaritzak.*

ATAUN 1992-11-13

EGAÑA/S.LIZASO/PEÑAGARIKANO/TELLERIA/MUNDUATE/J.SARAUSA

Udalak antolaturik, San Martin auzoko pilotalekuan bertso saio arrakastatsua izatea lortu zuten. Ataunen lehen aldia zen modu honetako bertso saio bat antolatzen zela. Joxerra Garzia aritu zen gaijartze lanetan 1.200 bat entzuleren aurrean.

EGAÑA - S.LIZASO

Gaia: Egaña hau, esan beharrik ez dago, bizi zelarik bibidorea izan degu. Azkenengo momentuan konfesatu edo ez dakit eta zerura bidean badijoa. Eta zerura bidean doala aingerutxo batek esaten dio belarri ertzera "Aitasantuak dioenez zeruan ez dagoela sexu konturik". Damutu zaio bidean eta pentsatu du hobe duela infernuko berri jakin eta haruntza jo du, hango katalogoa ikusteko edo. Azkenean jarri da Satanasen idazkari nagusi den Belzebu harekin (S.Lizasorekin, alegia).

Doinua: Arratsaldeon lendabizitik
Neurria: 8ko Haundia

Egaña: Bizi nintzala izanagatik
nahiko fede eta kemen,
zerura joanda esan zidaten:
"Sexurikan ez da hemen".
Inpernuraino jeitsi naiz eta
esazu Belzebu, arren:
"Jakin nahi nuke zuen artean
sexurik bai al dagoen. (BIS)

S.Lizaso: Bejondaizula sartu aurretik
galdezka hasi zera zu,
nahi dezunetik hemen badago
ta ez zaitez jarri izu,
ez zazu uste infernu hontan
bazter danetan danik su,
bizitzan lagun izandakoak
zure zai hemen dauzkazu. (BIS)

Egaña: Beraz orduko nextkak hementxe

nere sasoiak akabo,
inpernu hontan gozatuko naiz
edozein baino gehiago,
ea sexurik bai al zegoen
galdetu dizut lehenago,
beste galdera oraintxe hau da:
Deskantsurik bai al dago? (BIS)

S.Lizaso: Hemen ez gera presaka bizi
lasaitu zure burua,
nahi bada jardun, nahi bada egon,
bizimodu segurua,
denborarekin aldatu baida
Jainkoaren helburua:
Orain zeruan da infernua
ta infernua zerua. (BIS)

Egaña: Beraz zerua infernua da
eta infernua babes,
era hontako paradisuaz
aspaldi egin nun ames,
sexu kontuan zure menua
kartan aukera leikenez,
astean bitan nahi det gutxinez
eta lau aldiz gehienez. (BIS)

S.Lizaso: Katalogoa izaten degu
nahi duenaren aukerako,
baina gauza bat esan nahi dizut
zu barrura sartzerako,
leku berrian umil hastea
ez da zeure kalterako,
lehengo andrea ta bi neskazar
daduzkazu haserako. (BIS)

Egaña: Beraz menua inposatu dit
ta gainera derrigorrez,
era hortako zoritxarrikan
ez nuen espero aurrez,
zuk jarritako eginkizuna
ez dezaket bete errez,
andrearena pasa liteke
baina neskazarrena, ez. (BIS)

S.Lizaso: Orain artean elkarrizketan
pasatu degu denbora,
nere eskeintza zuk onartu ez
hau zelebretzko ganora,
ezinezkoa berriz joatea

hemendikan zeruz gora,
hemen ez dezu sarrerarikan,
segi purgatoriora. (BIS)

PEÑAGARIKANO

Gaia: Jende askok galdetzen digu, serio gainera,
elkarri halako astakeriak esaten dizkiozuela eta hoiak
zenbateraino serio hartu beharrekoak dire?

Doinua: Baserrian jaio nintzan
Neurria: 8 Puntuko berezia

Alkarri latzak esanez
nik ez dakit zenbat bertso,
batzuk gaizki hartzen dute
badago zenbait arazo,
herri batera joanda
esku eman eta "kaxo!"
Oholtzara igo eta
elkarri gogor eraso,
Telleria edo Egaña
Munduate ta Lizaso,
batzutan aktore gera,
beste batzutan pailaso,
zerbait kantatu ta gero
sobrean dirua jaso,
hemendik jetsitakoan
gu lagunak gera oso.

Norbait errudunik bada
neroni lehenbiziko,
neroni santua naizenik
esaten ez naiz hasiko,
bertsolariok ez gera
ez idolo eta ez mito,
haundiak esanda ere
penaz ez da inor ito,
Joni deitzen diogu guk
Atxabalko Txikito,
Igor Elortzari, berriz,
Durangoko Pulgarzito,
ta Mikel Mendizabali
Itxasondoko Ijito,
esaten diranak esan
broman hartu eta kito.

ORTZAIIKA (ORIO) 1992-11-14

GORROTXATEGI/MAÑUKORTA/SOROZABAL/P.ETXEBERRIA

San Martinetan ohizko dutenez, bertso saio bat burutu zen 150 bat entzuleren aurrean. Jai batzordeak antolaturik, dohanekoa izan zen eta Inaxio Usarralde aritu zen gaijartze lanetan.

GORROTXATEGI - MAÑUKORTA

Gaia: Araba-Bizkaiko bertsolarien txapelketa bidean dela eta, ea zer nolako forman dagoen, Gorrotxategik jar dezala Mañukorta frogan.

Doinua: Ari naizela, ari naizela
Neurria: 8ko Haundia

Gorrotxategi: Ai Mañukorta, ai Mañukorta
ez dago mutil iluna,
etorriko dek, nahiko hurbil dek
txapelketako eguna,
edozer gaitan, edozein neurritan
ona ohi dek txapelduna,
hamarreko txikian emaiok
bertso honi erantzuna.

Doinua: Lagundurikan danoi
Neurria: 10eko Txikia

Mañukorta: Egia esango det
eta ez gezurrik,
Gorrotxategik ez du
neretzat egurrik,
ez bada hor galdutzen
talentu apurrik,
nik ez det hor faltako
erantzun zigurrik,
Euskadin dagonantzat
ez daukat beldurrik.

Gorrotxategi: Sasoiko hago, ai Mañukorta,
eta pentsatutzen nuan,

hau hautsiko dun aman semerik
ez dagoala munduan,
baino jueza ez dek engañatzen
pristi-prastan ta kinuan,
entrenatuta al hago ondo
Iparragirren doinuan?

Mañukorta: Ez dira errez ondo negurtzen
Mañukortaren ametsak,
bere barruko talentu hoiek,
ez bait dira ez errezak,
nik hain ondo kantatu,
inork ezin juzgatu,
hoiek dirade babesak,
juezak eta Gorrotxategik
danak dira aldrebesak.

Gorrotxategi: Ai Mañukorta, begi ondoa
ez daukat oso ilun,
hi bezalako fenomenorik
ez diat ikusi inun,
gero badituk beste froga batzuk
saia behar dena txukun,
kopletan saiotxo bat egiguk
heuk kanta ta heuk erantzun.

Doinua: Dios te salve
Neurria: Bi puntuko Kopla Haundia

Mañukorta: Euskal Herrian maitatzen ditut
bertso zale jator finak,
txapelik ez det jantziko baina
eingo ditut ahaleginak.

Gorrotxategi: Lehenago nere denboran ere
eginak ditut hamaika,
umore biziz jarri nahi nuke
gaurko honetan Ortzaika.

Mañukorta honek kantatutzen du
ez du eiten amets eta,
hiru lau kopla kantatutzeko

gauza ez da txapelketa.

Gorrotxategi: Ai Mañikorta, ai Mañukorta,
ederrak botatakoak!
Entzulegoak txalogarriak
daduzkak gordetakoak,
jendeak entzun nahi dizkik hemen
gaur beste moetakoak,
eure buruari pare bat bertso
beatzi puntutakoak.

Mañukorta: Gorrotxategi degu
ikusten deguna,
hona nola egin dun
beraren jarduna,
bederatzi puntuan
nahi du erantzuna,
neretzat hori baida
hain karga astuna,
hamarreko txikia
nik domatzen nuna.

EIBAR 1992-11-27

IRAZU/J.SARASUA/J.MAIA/I.ELORTZA/A.LOIDI/M.LUJANBIO

Aspaldiko urteetan bertso jaiialdirik antolatu ez bazen ere, euskarazko KITTO aldizkariak antolatutako honek, gazte jendearen artean arrakasta handia izatea lortu zuen, 600 gazte bildu ziren eta bertsolariekin batera aparteko giroa sortu zuten. Orbea pilotalekuan burutu zen ordaindutako saioa Unai Iturriagaren gidaritzapean.

J.SARASUA

Gaia: 92 bedeinkatu hau makina bat urtemugaren urtea izan da eta aste honetan beste hoietako bat bete da. Nik esaldi bat botako dizut: Hamar urte eta gero "sopas en caldero".

Doinua: Aita izena kanta beharrak
Neurria: 10eko haundia

Gaur hamar urte dauzka ETB-k
ze urteurren gozoa!
Hori dala ta entzuna daukat
nik goratzarre zozoa,
egia da euskara dagola
Telebistara jaso,
baina hau nola egin diguten
hortxe dago arazoa,
gauza batzutan asmatu dute
ta gehiena frakaso. (BIS)

Gaur agresibo sentitzen naiz ta
hau argi geldi dadila,
gure hizkuntza oraindik dago
lehen zegon bezain debila,
inundik ere ez dira joan
estandar on baten bila,
entzun dezaten hemen esan nahi
ditudan gauza txar pila,
nahiago nuke hemen balego
horko inepto kuadrila. (BIS)

Ez det esango ETB dana
eskasa danik zeharo
gauza askotan, baina urteak
alperrik dira igaro,
kulpa hor goian edo han behian

*bietatikan non dago?
Nik behintzat gauzak bastante argi
dauzkat eta lasai nago,
behekoak nahiko ineptoak dira
baina goikoak gehiago. (BIS)*

ARRASATE 1992-12-4

J. ENBEITA/MAÑUKORTA/EGAÑA/PEÑAGARIKANO/IRAZU/J. SARASUA

"Autodeterminazioa" kanpainaren barruan, "Bai Independentziari" taldeak antolaturik, Musakola Polikiroldegian 700 bat entzuleren aurrean burutu zen Joxe Mari Lejardi "Gabixola"ren gidaritzapean. Saioa ordaindua izan zen.

EGAÑA

Gaia: Sei puntu edo gehiagoko bertsoak botatzeko gaia:
"¿Y tú por qué bebes?"

Doinua: Leiho ertzetik entzun dezaket

Neurria: 7 Puntuko berezia

Propaganda bat iritsi zaigu
kanpoan eginan kalko,
asunto honek berekin badu
nik ez dakit zenbat kako,
barkatu baina irtenbiderik
ez det hemen aterako,
kontzientzin nabil plako,
beraz zurrutetik bapo, (BIS)
edale hutsa bilakatzen naiz
zergaitik esan beharko,
gaur ostirala dalako eta
atzo osteguna zalako. (BIS)

Aspaldi hontan asko edan dut
gauzak dirade horrela,
"gin-tonick"en bat parean bada
ez det ukatuko behela,
Gobernutikan jarri digute
biziosoen txartela,
gure herio eskela,
ze amenaza ustela!(BIS)
Edanda gero ni sentitzen naiz
ni neu banintza bezela,
neure bizia neurea da ta
pakean utz nazatela. (BIS)

Zurrut guztiak uzteko ere
badaukat borondatea,
ederki dakit hortikan dator
osasunaren kaltea,
halare errex gurutzatzen det

tabernetako atea,
txikito edo potea,
pekatu mortal ote'a? (BIS)
mahaian eseri irriak egin
jatea ta edatea,
askotan horren sinonimoa da
bertsolari izatea. (BIS)

J. ENBEITA

Gaia: Sei puntu edo gorako bertsoan benetan gai latz
bat: Salto del Negro.

Doinua: Mendingo gora haritza
Neurria: 6 Puntuko berezia

Benetako jauzi baltza,
errealitate latza,
ez dakit ondo ohartzen garen
badaukat zalantza,
batzuen samin arantza,
beste batzuen bengantza,
bertan usteldu behar ote da
gure esperantza? (BIS)

Sarri gu kexatzen gara,
arrazoiaz beharbada,
ez dugulako burni tartera
luza begirada,
irten ziren borrokara,
ordainez kate zartada,
ta gizarteak bizkar emanik
bertan ditu laga. (BIS)

Jaunak zenbat odol tanta...
nola lehertu gabe kanta?
Aldara gabe badu Euskadik
hainbat santu-santa,
askoren dolumin planta,
itxurakeri galanta,
hola jarraitu behar al dugu
sekulorun santa? (BIS)

Beste hainbat presondegi...
zertako zerrenda segi?
Aske nahi duen Herri batentzat
lotura gehiegi,
ez burumakur eseri,

*ez eta botak eskegi,
hauek* bezela eman dezagun
guztiok aurpegi. (BIS)*

** Jon hirugarren bertsoa kantatzen ari zela, "Senideak" presoen aldeko elkartekoak pankarta batekin manifestapenean sartu ziren polikiroldegira.*

AZPEITIA (LANDETA) 1992-12-5

MURUA/LOIDISALETXEII/EUSKITZE/EGAÑA/PEÑAGARIKANO/MAÑUKORTA

San Eloi jaietan ohizkoa den bertso saioa, Polikiroldegian S.Lizasoren gidaritzapean. Jai batzordeak antolatua, ordaindutako saiora 1.000 bat entzule bildu ziren.

MURUA - LOIDISALETXE II

Gaia: Murua, goseak dagoen zakur galdu bat izango da. Loidisaletxe, bere ogitartekoa eskeintzen dion mutikoa.

Doinua: Nere gogoa hegan dijoa
Neurria: 8ko Haundia

Murua: Baldin baneuka, jango nituzke
igarrak eta hezeak,
zer janik gabe ahoa bete
hortz zorrotz eta luzeak,
buelo piXka bat ateratzen dit
sabel barruko haizeak,
eskerrak zuri edo bestela
hilko ninduen goseak.

Loidisaletxe II: Zakur bat hola ikusi eta
eman zidan kriston pena,
hori da planta! hori piura!
berak azaldu zuena,
nik ikustean kale zulotik
gustora zera ertena,
etoz nerekin emango dizut
gaur iluntzeko jatena.

Murua: Jana emanda goxo laztandu
hori izan da segira,
jende heldua berriz sekula
ez da zakurroz kupira,
batzuek joka tratatzen naute
beste batzuk harririk tira,
nahiago nuke mundu honetan
haurrak bakarrik balira.

Loidisaletxe II: Ez dakit galdu egin zinan zu
edo norbaitek harrapa,
orain hemen da nere ondoren
atzetikan ttapa-ttapa,
ikusirikan zuk dadukazun
ilajea edo zarpa,
izena ere pentsatua det
hotsegingo dizut "Xarpa".

Murua: Haurtxo maiteak bedeinkatu nau
izen berri eta guzi,
banun jabe bat garai batean
egina hainbat igurtzi,
ta azkenean hitzak ugari,
bihotz zabaltasun gutxi,
urtez aurrera noala eta
hil nadin kalean utzi.

Loidisaletxe II: Esan diteke jende dexentek
bihotzikan ez duela,
animali bat era horretan
ez leike utzi bestela,
gaurtik aurrera nik egingo det
zure nagusi papela,
neure ondoan haziko zaitut
neurea bazina bezela.

Murua: Orain artean galdua nintzan
bateko eta besteko,
ta haurtxo honek dena eman dit
ai zer gauden ikusteko!
Egin didazun mesede hori
noski ez daukat ahazteko,
lo zaudenean esna egongo naiz
esnatzean jolasteko.

Loidisaletxe II: Gauza polita dala horixe
benetan iruditzen zat,
sena ere nahiko haundia dezu
txakur txikitxo batentzat,
jarrera hori azaldu dezu
gaur nere aurrean behintzat,
Gabonetako erregaloa
zu izango zera neretzat.

EUSKITZE

Gaia: Sida omen daukak...

Doinua: Leiho ertzetik entzun dezaket

Neurria: 7 Puntuko berezia

IHES-a daukat, gaixorik nago
ez naiteke luzaz bizi.
"Drogata ala homosexuala
bi hoietatik zer haiz hi?"
Galdera hau maiz egin didate,
ez du erantzunik merezi,
asko doazkit ihesi,
perjuizio eta guzi, (BIS)
desertoreek gauza bat jakin
behar lukete lehenbizi,
denok kutsatu egin gaituzte,
hau ez du inork erosi. (BIS)

Laguntzeko prest ditut sendia
eta lagunik onenak,
baina nun dira lehen hainbeste
maite omen nindutenak?
Lagun usteko zuri faltsoak
zuek zerate txarrenak,
hortik datozen nere penak,
sentimenturik latzenak, (BIS)
baina IHES-ak ihesik ez du
ohartu zaitezte denak,
bihar kutsatu zaitezketela
gaur baztertzen nauzuenak. (BIS)

Nahiz gazte naizen azkenetan da
nere bizitza laburra,
bere horretan onartu nahi dut
ez da batere xamurra,
akabo nere adiskideak,
agur sortu nauen lurra,
bizi nahia ta beldurra,
hau nahasketa makurra, (BIS)
baina negarrez ez dut egin nahi
nere azkenengo agurra,
duintasunez bizi nahi nuke
geratzen zaidan apurra. (BIS)

PEÑAGARIKANO

Gaia: Jendeak bazeukak Landetan hirekin halako kezka bat. Hemen jendeak Peñagarikano ezagutzen dik bertsolari bezela, baina jakin nahi duena dek: Nolakoa da Anjel Mari?

Doinua: Baserrian jaio nintzan
Neurria: 8 Puntuko berezia

Ni ez naiz horren zaharra
ta ez naiz horren gaztea,
nolakoa naizen egiz
nahi nuke adieraztea,
neretzat gogokoa da
zuek txaloz ikustea,
kezkaz beterik pasa det
joandaneko astea,
ni ez naiz horren ausarta,
ni ez naiz horren trastea,
nik neuregan somatzen det
sekulako kontrastea:
Bi gauza desberdin dira
nik hala daukat ustea,
jendeak esaten duna
eta naizena bestea.

Ume nintzela sarritan
esaten nion amari,
haundia egindakoa
izan nahi det bertsolari,
bertsotan egin izan det
nik adarjotze ugari,
naizen bezela ez natzaio
ni agertzen jendeari,
ni ez naiz horren gaiztoa
ta ez naiz horren azeri,
ordun nolakoa degu
mutil grazioso hori?
Nortasun bikoitza daukat
nahiz-ta inork ez nabari:
Berritsu hori da Peña,
isil hori Anjel Mari.

Maitasun ezak bihotza
egin izan dit bi zati,
negar malkotan busti det

makina bat musu zapi,
egiz nolakoa naizen
nik beste inork ez daki,
nere barru honek zama
galanta badaramaki,
Peña goraipatzen hainbat
telebista ta irrati,
Anjel Marik nahiago du
isilik eta apalki,
koldarra bezain izua,
izua bezain lotsati,
halaxe izan naiz eta
hala izango naiz beti.

ERRENTERIA 1992-12-8

Ereintza Kultur Elkarteak antolaturik, 20 urtez azpikoentzako Xenpelar saria burutu ohi da urtero herri honetan. Aurten 30 bertsolarik hartu zuten parte eta azken saiora 8 pasatu ziren. Gaijartze lanetan Antton Kazabon aritu zen eta 300 bat entzule bildu ziren Onbide zineman ordaindutako saiora.

J.L.URDANGARI - A.SARRIEGI

Gaia: Zu, Jose Luis, neska zaitugu eta mutil honekin oheratu zera gaur, eta zuk, Aitor, mutila, zurrungaka pasatu duzu gau osoa.

Doinua: Nere senarrarekin
Neurria: 8ko Txikia

J.L.Urdangarin: Nere nobiorikan
nik ezin det gora,
esan behar det orain
datorkit ahora,
alperrik joan gera
gu ohe txokora,
ta alperrik hartu ditut
hamaika pildora. (BIS)

A.Sarriegi: Gozamenari esan
diot nik adio,
zu ikusi zaitut ta
zer erremedio,
akzioan ari nahi!
hainbeste herio,
ni bezelakoentzat
ez duzu balio. (BIS)

J.L.Urdangarin: Mutil, ez dezu hartu
andregai txukuna,
lotako hartzen badezu
gaueko iluna,
baina egin dezagun

oindik ahal deguna,
eskuz egin beharko
honek ezin duna. (BIS)

A.Sarriegi: Eskuaren jokuan
etor zaitez hona,
kendu ditu blusa ta
hiruzpalau gona,
biluzik jarri baina
ez zen oso ona,
gehiago ematen zun
butano bonbona. (BIS)

J.L.Urdangarin: Honek burla egiteko
badu nahiko truko,
baina bere aurrean
ez naiz isilduko,
butano bonbona naiz
ezin egin uko,
baina zure txispakin
ni ez naiz lehertuko. (BIS)

A.Sarriegi: Txispa kontu hoiekin
sartuak ohera,
zu bezelakoekin
asko ezin atera,
hortxe ibili zera
gora eta behera,
arropak jantzi eta
banoa etxera. (BIS)

ZUMARRAGA 1992-12-11

J. LOPATEGI/S. LIZASO/MURUA/EGAÑA/J. ENBEITA/PEÑAGARIKANO/J. SARAS
UA/X. ZEBERIO

Udalaren laguntzarekin bertso eskolak antolaturik,
Santa Luzitan ohizkoa den bertso saioa. Herriko
pilotalekuan burutu zen ordaindutako saioa 1000 bat entzuleren
aurrean eta Joxerra Garziaren gidaritzapean.

J. LOPATEGI

Gaia: Txikitan zer egiten huen? Hire ametsak zein
hituan?

Doinua: Goizian goizik jeiki ninduzun
Neurria: 8ko Haundia

Oroipen txarrak ahaztu nahi ditut
eta oneneri eutsi,
aitona zer zen bilobek jakin
dezaten bihar edo etzi,
behi zaintzen ziren egun gehienak
eta eskolara gutxi,
Patrozinio maistra faszistak
asko ez zidan irakatsi.

Nere mendiko zorion hura
halako batean eten,
eta han nauzue neure kabitik
urruti samar joaten,
nere aita-amak hamar umekin
aho gehiegi baizuten,
hamabi urte egiterako
praile bialdu ninduten.

Sakramentino komentu hura
bai haundi eta itzela,
egun batzutan oilategia,
beste askotan kartzela,
hargatik sarri kantatu ohi det

gaur Zumarragan bezela,
udaberririk goza ez duen
bertsolari bat naizela.

ALGORTA 1992-12-13

J. ENBEITA/J.M. AREITIO/S. LIZASO/EGAÑA/EUSKITZE/J. SARASUA

Algortako bertso eskolak Kulturetxearekin elkarlanean antolatu ohi duten Balentin Enbeita Bertso Paper V. Lehiaketako sari banaketa zela eta, bertso saio bat antolatu zuten. Herriko zineman burutu zen dohaneko saioan, Bernardo Mandaluniz aritu zen aurkezpen lanetan 400 bat entzuleren aurrean.

J. ENBEITA

Gaia: Zu, egunotan Euskal Herrian zehar dabilen bosniar mutiko horietako bat zara. Kontaiguzu egunotan izan duzun esperientzia eta sentsazio horren barri.

Doinua: Maitasuna da bizi izateko
Neurria: 7 Puntuko berezia

Burua dugu nahastua eta
bihotza lantzaz betea,
sufritzea da gauza bat eta
beste bat da esatea,
anbizioak, buru gogorrak,
dute holako kaltea,
zabal duzue atea,
ta garbi borondatea, (BIS)
eskerrik asko arintzearren
guk dakarkigun nekea,
gerra igaro ez duen batek
ez daki zer den pakea. (BIS)

Etorri ginen mundu hontara
beste batzuek bezela,
ikasi gendun zer den lorea,
ikasi zer den orbela,
baina urruti joan da gure
aitu ezinen kordela,
ta mutur joka horrela,
arrazoirikan ez dela, (BIS)
ulertu dugu herri honetan
gure Herrian ez bezela,
mundu honetan batzuentzako
denok anaiak garela. (BIS)

J. SARASUA

Gaia: Bakearen Nobel saridun oraingo hontan Rigorbeta
Mentxu, Guatemalako emakume jatorra. Zure omenalditxoa, Jon.

Doinua: Aita izena kanta beharrak
Neurria: 10eko Haundia

Emakume bat, potolatxoa,
ta gainera indijena,
ez dugu gaurko prototipoan
oso pertsona zuzena.
Halare batzuk izandu dute
goratzeko ahalmena,
paradoxa da nere iritziz
gaur Nobel sari horrena,
orain munduak goraipatzen du
beti baztertu duena. (BIS)

Premio eta arreta asko
ez al degu jartzen hemen?
Rigoberta zein gendun lehen ere
neretzat zegon nabarmen,
baina gaur egun korbatadunak
ere egiten dio omen,
kontuak kontu andratxo honek
erakusten du ondoen,
gaur eguneko mundu honetan
esperantza nun dagoen. (BIS)

Famili dana hil diote ta
bera bizirik da doi-doi,
ideologjia garbia dauka
bizinahia du arrazoi,
beti aurrera ateratzeko
itxaropen aina sasoi,
bere Herria defenditu du
eta astindu behe ta goi,
bidea zein den erakutsiaz
Europako indijenoiei. (BIS)

AZPEITIA 1992-12-19

**LAZKANO/A.LARRAÑAGA/GORROTXATEGI/PEÑAGARIKANO/EUSKITZE/AGIRRE/S
.LIZASO**

Txapel zenaren oroimenez Udalak urtero antolatu ohi duen saioa, Soreasu zineman burutu zen. Ordaindutako saiora 700 bat entzule hurbildu ziren eta gaijartze lanetan Sebastian Lizaso aritu zen.

LAZKANO - A.LARRAÑAGA

Gaia: Hauek biak lagunak dira eta sarri egiten diote bisita batak besteari, baina gaur eguerdian Larrañaga joan da Lazkanoren etxera eta hor ikusten du Imanol bere andrearen soinekoa plantxatzen.

Doinua: Nere senarrarekin
Neurria: 8ko Txikia

A.Larrañaga: Ikusi ez banuen
nengoke zalantzan,
baina esaten dizuet
denoi konfiantzan,
andreak jarri du hau
modernoen martxan,
bera TBO letzen
ta Lazkano plantxan. (BIS)

Lazkano: Ile hartzen hasteko
hau ote da falta?
Ni izan naiz etxean
senar bat aparta,
plantxatzen det soineko
ta berdin gorbata,
honek ez du onartzen
matxista bat da-ta. (BIS)

A.Larrañaga: Propagandatikan da
esan dun guztia,
zu're pixkat lehenago
zinaden gaztia,
Lazkano egin dezu

marka desastria:
Hirurogei urte ta
plantxatzen hastia. (BIS)

Lazkano: Hobe zenduke bildu
Lazkanon harira,
zure emazte hori
sufritzen ari da,
egunez neskame ta
gauean kerida,
honek egiten dion
laguntza hori da. (BIS)

A.Larrañaga: Nik ez diot onartzen
jarri duen plana,
lehen antz eman nion
bizkorra ez zana,
plantxaz erre baidio
zilbor pare dana,
kreailera jartzeko
utzi dio lana. (BIS)

Lazkano: Harroxkoa jaio zan
ta harroxko hezi,
gero emakumerik
finena berezi,
neuk esan behar diot
emazte Inesi,
holako andrerikan
ez zula merezi. (BIS)

A.Larrañaga: Bereizteko bazitun
hark ere bi begi,
zuri're esango' izut
arpegiz arpegi,
lan hori ikastea
ez dek errezegi,
behiak eskobilatzen
hobeko dek segi. (BIS)

Lazkano: Ez ahaztu bertsota hau
antzerki bat dana,
eta gaur gertatu zait
aita onan lana,
sinistun ote degu
entzulego dana?
Bat behintzat egongo da
sinistu ez duana... (BIS)

I. LAZKANO

Gaia: Egun bedeinkatu hoietako bat izan dek hiretzat gaurkoa: Obran hengoela inspektore bat etorri dek eta kaskorik ez heukalako multa bota dik, etxera abitu eta kotxeko gerrikoa lotu gabe ekarrelako Ertzainek ere multa bota ditek.

Doinua: Ai, gure aintzinako
Neurria: 10eko Txikia

Agintariak beti
goitik agintzeko, (BIS)
baina ez pobrearen
kargak arintzeko,
zer arrazoi daukate
hola aritzeko?
Guri beti eskatzen
bizia zaintzeko,
ta berak armak egin
gizonak hiltzeko. (BIS)

Hau ez gero askatu,
ongi lotu hura, (BIS)
dena kontrolatzea
da hoiien ohitura,
dena dela guretzat
da beti tortura,
ez ote leike bizi
bat bere kontura,
gizonak zertako du
hoinbeste lotura? (BIS)

"Kontuz kaskoarekin!"
betiko sermoia. (BIS)
"Kontuz kotxe barruan,
jantzi zinturoia!
Kontuz alkolarekin
bestela jipoia!
Kontuz txorta jotzean,
ez ahaztu kondoia!"
Normal zer egin leike?
Hau mundu kabroia! (BIS)

ELGOIBAR 1992-12-26

**SOROZABAL/G.MEABEBASTERRETXE/S.LIZASO/
PEÑAGARIKANO/EGAÑA/ZIARDA**

Izarra Kultur Elkarteak antolaturik urtero burutu ohi den saioa, Laxaro Azkunereren gidaritzapean eman zituen ematekoak. Ordaindutako saiora 800 bat entzule hurbildu ziren.

SOROZABAL

Gaia: Egin dezagun hi haizela orain zenbait denbora medikuarengana joan eta odolaren azterketa egin ondoren IHESaren gaitz horretan positibo emandako gazte bat. Orain arte isilik egon haiz, baina bazekiagu ez hagoela lasai. Zerk beldurtzen hau? Zergatik ez diok oraindik inori esan?

Doinua: Goizian goizik jeiki ninduzun
Neurria: 8ko Haundia

IHES gaitz horrek jotzen duena
berehala da ustela,
eta jakin det nere zainetan
sarturik daramatela,
dudik ez dago lehenago ere
nik kontatu nezakela,
ta onartuko al ninduzuten
gazte normal bat bezela?

Ni piskanaka konturatu naiz
datorkidala trantzea,
ez da batere gauza erreza
bere aurrean zutitzea,
gauza bat baita sida dala ta
erdi gaixo aurkitzea,
eta beste bat gaixo bezela
baztertua sentitzea.

Eta geroztik ez naiz sentitzen
batere umore alaiz,
mundu honetan beste bi ez daude
beste sida hau bezain gaitz,
laguntasuna nork du neretzat
oraindik zaudete garaiz?

*Sendatu ez naiz egingo baina
zorionean hilko naiz.*

AURKIBIDEA

Data	Herria	Bertsolariak	Orr.
1992-04- 4	Antzuola	Egaña, Euskitze, S.Lizaso,	
1992-01-11	Zarautz	J.Sarasua, S.Lizaso, Murua,	
		Egaña, Peñagarikano, Olaso,	
1992-01-19	Donostia	J.Enbeita, I.Ajuria, Lazkano,	
		Begiristain, X.Zeberio, P.Ira-	
		ola, Goiburu, Mendizabal,	
		Igarzabal,	
1992-01-25	Legazpia	Peñagarikano	
1992-02- 1	Zegama	J.Sarasua	
1992-02-16	Sara	K.Arzallus	
1992-02-22	Azkoitia	Egaña	
1992-03- 1	Bilbo	J.Loaptegi	
1992-03-15	Mendexa	J.Enbeita, Peñagarikano	
1992-03-19	Andoain	S.Lizaso, Egaña, Peñagarikano	
1992-03-19	Igorre	J.Lopategi, J.Sarasua	
1992-03-28	Mutriku	Okelar, Azpillaga	
1992-04-12	Bera	M.Arozena	
1992-04-24	Zumaia	J.Lopategi, J. Maia	
1992-04-25	Itsasondo	J.Sarasua	
1992-05- 2	Eskoriatza	Murua, X.Zeberio, Egaña	
1992-05- 2	Orexa	Lazkano, Gorrotxategi, Mendi-	
		zabal, J.Sarasua, Sorozabal	
1992-05- 9	Azkoitia	Lazkano, J.Agirre, J.Lizaso	
1992-05-16	Oñati	Egaña, Lazkano, X.Zeberio,	
		J.Sarasua, Euskitze	
1992-05-22	Berastegi	Murua, Peñagarikano, J.Sara-	
		sua	
1992-05-23	Orio	Peñagarikano, Egaña	
1992-05-29	Azpeitia	Agirre, S.Lizaso,	
1992-06- 7	Zerain	Azpillaga, J.Lopategi	
1992-06-13	Errezil	Olaso, Lizarreta, LidisaletxeII	
1992-06-14	Hernani	X.Zeberio, Peñagarikano	
1992-06-19	Anoeta	Olaso, Irazu	
1992-06-20	Bilbo	J.Enbeita, S.Lizaso	
1992-06-20	Elosua	Egaña, Peñagarikano, Euskitze	
1992-06-21	Usurbil	J.Sarasua, I.Elortza, U.Itu-	
		rriaga	
1992-06-26	Donostia	Egaña, J.Sarasua, Peñagarikano	
1992-06-27	Zarautz	Murua	
1992-06-28	Lasarte	J.Lizaso, Lazkao-Txiki	
1992-07- 4	Zumarraga	Mendizabal	
1992-07 8	Lazkao	U.Agirre	
1992-07-10	Lesaka	J.Lopategi, Peñagarikano,	
		S.Lizaso, Egaña	
1992-07-11	Urretxu	Peñagarikano, Murua, S.Liza	

		so, Telleria
1992-07-13	Iruñea	M.Lujanbio, Mendizabal
1992-07-20	Zornotza	U.Ormazabal, I.Ibarra
1992-07-25	Errenteri	M.Arozena, Irazu
1992-07-25	Oñati	S.Lizaso
1992-07-26	Zubieta	Egaña
1992-08- 1	Altzo	S.Lizaso, Peñagarikano, Mendizabal, A.Sarasua, Egaña, Peñagarikano
1992-08- 9	Gasteiz	J.Sarasua, X.Amuriza
1992-08-14	Leitza	Lazkano
1992-08-15	Goiaz	J.Sarasua, S.Lizaso, Egaña .
1992-08-16	Mañaria	Mañukorta, Maia
1992-08-16	Gernika	J.Enbeita, H.Lopategi, J.Azpi llaga, I.Ajuria, Omagojeaskoa, I.Gojenola
1992-08-21	Zizurkil	Egaña, S.Lizaso, Murua, J.Sarasua
1992-08-29	Olaberria	A.Sarriegi, Munduate
1992-08-29	Bidania	Egaña,
1992-09- 4	Hondarribia	Maia, E.Arozena
1992-09- 4	Alkiza	Peñagarikano
1992-09-11	Legazpi	Gorrotxategi, Lazkao-txiki .
1992-09-19	Aduna	Murua
1992-09-25	Gaintza	S.Lizaso, Telleria, Murua, Mendizabal
1992-09-25	Arantza	Egaña, J.Sarasua
1992-09-26	Aizarnazabal	Peñagarikano
1992-10- 2	Oñati	Peñagarikano, M.Lujanbio, S.Lizaso
1992-10-17	Lesaka	S.Lizaso, Murua, Euskitze, Xanpun, J.Lizaso, J.Agirre .
1992-10-23	Lezo	Egaña, S.Lizaso, Peñagarikano, Sorozabal
1992-11- 6	Legazpi	M.Lujanbio, I.Ibarra, A.Sarriegi, J.Maia, U.Iturriaga, I.Elortza
1992-11- 7	Azkoitia	S.Lizaso, Euskitze
1992-11- 8	Urepel	Alkat, J.Sarasua
1992-11-12	Gasteiz	R.G.de Durana
1992-11-13	Ataun	Egaña, S.Lizaso, Peñagarikano
1992-11-14	Orio	Gorrotxategi, Mañukorta
1992-11-27	Eibar	J.Sarasua
1992-12- 4	Arrasate	Egaña, J.Enbeita
1992-12- 5	Azpeitia	Murua, Loidisaletxe II, Euskitze, Peñagarikano
1992-12- 8	Errenteria	J.L.Urdangarin, A.Sarriegi .
1992-12-11	Zumarraga	J.Lopategi
1992-12-13	Algorta	J.Enbeita, J.Sarasua
1992-12-19	Azpeitia	Lazkano, A.Larrañaga
1992-12-26	Elgoibar	Sorozabal

BERTSOLARI AURKIBIDEA

AGIRRE, Joxe
AGIRRE, Unai
AJURIA, Irineo
ALKAT
AMURIZA,
AROZENA, Manolo
AROZENA, Eztitxu
ARZALLUS, Kexus
AZPILLAGA, Jon
BEGIRISTAIN, Ignazio
GONZALEZ de DURANA, Rikardo
EGAÑA,
ELORTZA, Igor
ENBEITA, Jon
EUSKITZE
GOIBURU, Florentino
GOJENOLA, Iñigo
GORROTXATEGI,
IBARRA, Iratxe
IGARTZABAL,
IRAOLA, Patxi
IRAZU, Jesus Mari
ITURRIAGA, Unai
LARRAÑAGA,
LAZKANO,
LAZKAO-TXIKI
LIZARRETA
LIZASO, Sebastian
LIZASO, Joxe
LOIDISALETXE II
LOPATEGI, Haritz
LOPATEGI, Jon
LUJANBIO, Maddalen
MAIA, Jon
MAÑUKORTA
MENDIZABAL,
MUNDUATE
MURUA,
OKELAR
OLASO
OMAGOJEASKOA
ORMAZABAL, Unai
PEÑAGARIKANO,
SARASUA, Jon
SARRIEGI, Aitor
SOROZABAL,
TELLERIA,
URDANGARIN, Joxe Luis
XANPUN
ZEBERIO, Xabier